

การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

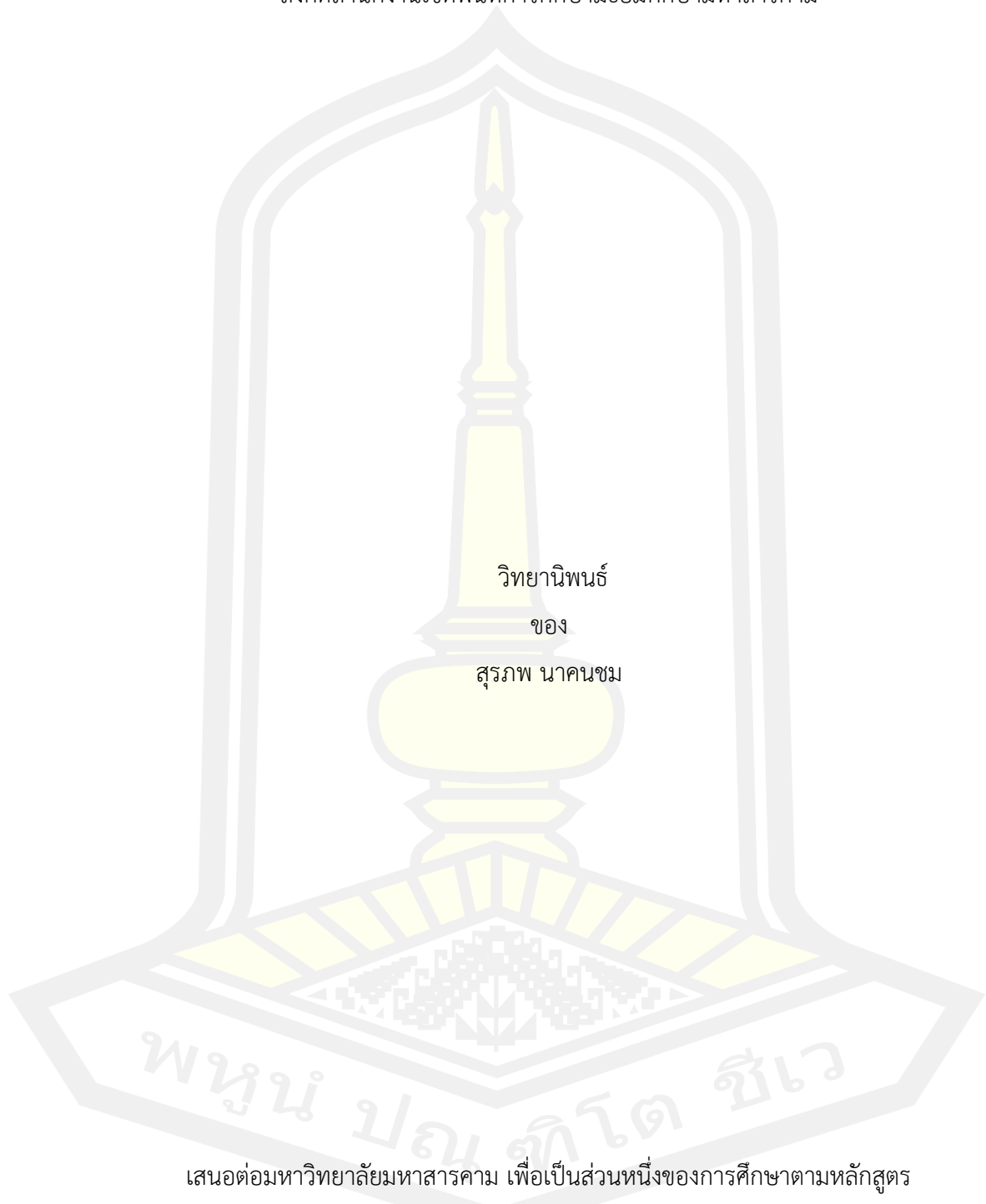
วิทยานิพนธ์
ของ
สุรภาพ นาคนชม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

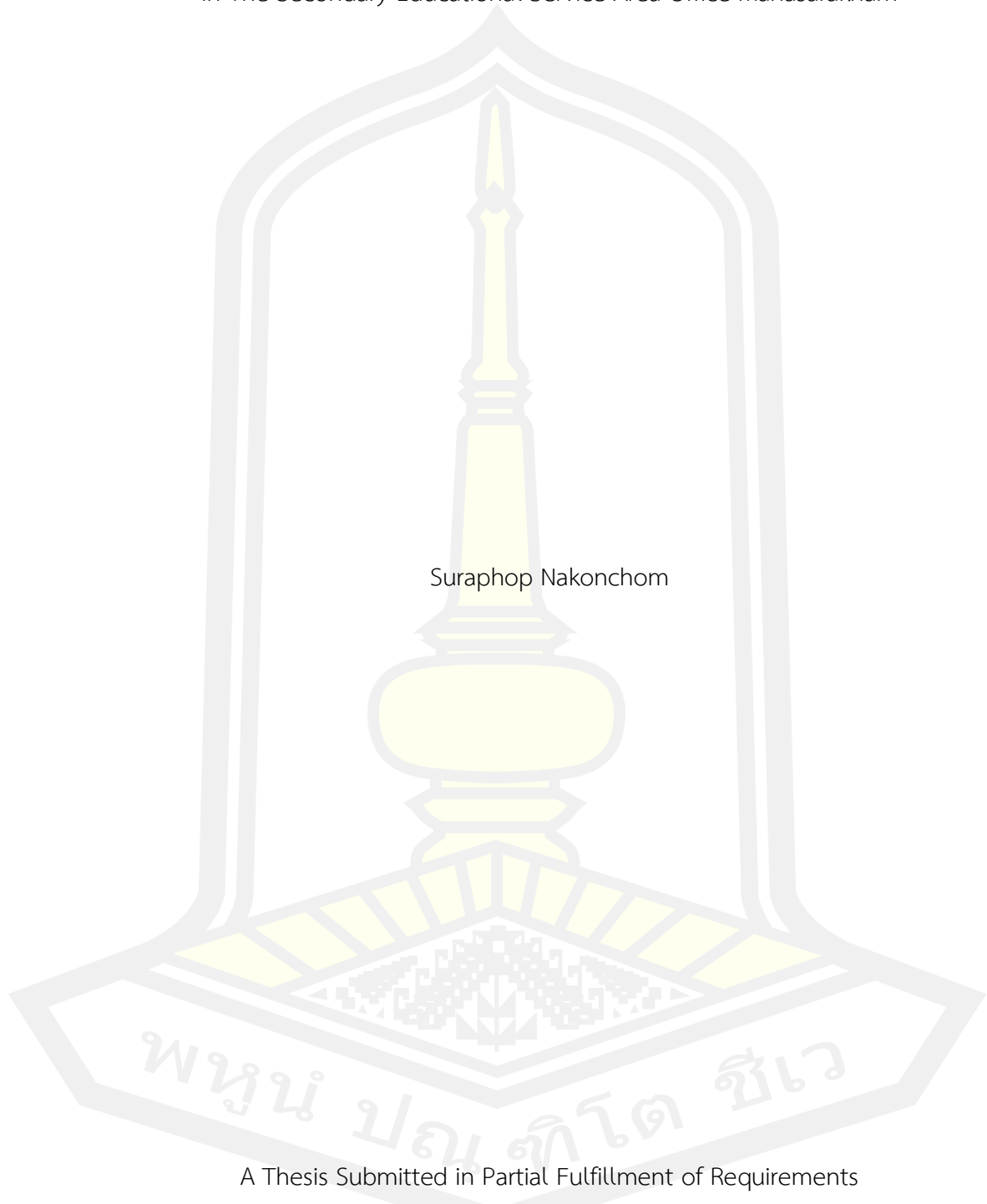

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤศจิกายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Guidelines for the Management with the Teachers' Participation
in The Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham

Suraphop Nakonchom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

November 2021

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายสุรภพ นาคณชม แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ณภัทสรณ ธนาพงษ์อนันท์)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. อำนาจ ชนวงค์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริศิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม		
ผู้วิจัย	สุรภาพ นาคคนชม		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฌัฏสวรรค์ ธนาพงษ์อนันท์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม 2) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 318 คน ได้มาโดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

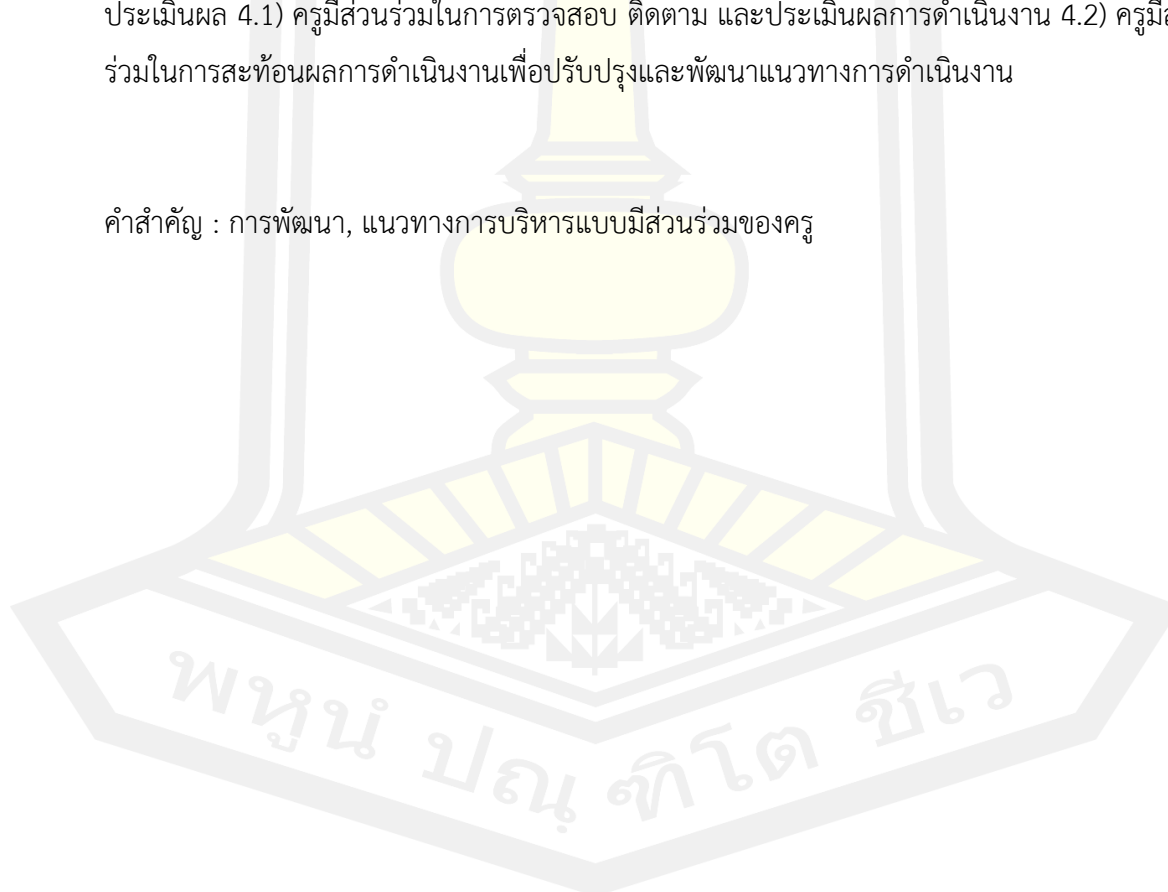
ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.6$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x} = 3.78$) ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป ($\bar{x} = 3.73$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 3.52$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{x} =$

4.97) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x} = 4.96$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 4.96$)

2. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ตามขอบข่ายงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป สรุปได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 1.1) ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรม 1.2) ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร 1.3) ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 2.1) ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย 2.2) ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ 2.3) ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 3.1) ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรม 3.2) ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล 4.1) ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน 4.2) ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน

คำสำคัญ : การพัฒนา, แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู

TITLE	The Development of Guidelines for the Management with the Teachers' Participation in The Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham		
AUTHOR	Suraphop Nakonchom		
ADVISORS	Assistant Professor Napatsawan Thanaphonganan , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Mahasarakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

This research aims to 1) Study the current condition and the Need Assessment for the development of the Management with the teachers' participation for the schools in The Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham 2) To present guidelines of development of the Management with the teachers' participation for the schools in The Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham, the research was divided into 2 phases. Phase 1 : Study the current condition and the Need Assessment for the development of the Management with the teachers' participation in The Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham. The sample consisted of 318 teachers were sampled by multiple random sampling. Steps based on the number of tables compared to Krejcie and Morgan and Stratified Random Sampling Technique was used for finding the example groups. The tools used in the research were questionnaires. The used Statistics were percentage, average and standard deviation. Phrase 2 : The Development of Guidelines for the Management with the teachers' Participation for the schools in The Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham, 7 informants were used. The instruments used in the research were interviews, statistics, percentage, mean and standard deviation.

The research found that:

1. Current status, teachers' participation in administration was a high level ($\bar{x} = 3.6$) and after the consideration in each aspect found that there were in high level and medium level, sort by average to 3 descending order : Participatory Academic Management ($\bar{x} = 3.78$), Participatory General Management ($\bar{x} = 3.73$) And Participatory Personal Management ($\bar{x} = 3.52$), Desirable status, participation in administration of teachers was at a highest level ($\bar{x} = 4.95$) And after the consideration in each aspect found that it was the highest level, sort by average to 3 descending order: Participatory General Management ($\bar{x} = 4.97$), Participatory Academic Management ($\bar{x} = 4.96$) And Participatory Personal Management ($\bar{x} = 4.96$).

2. Participatory Management of teachers for the schools in The Secondary Educational Service Area Office Mahasarakham following the duties of 4 branches of works : Participatory Academic Management, Participatory Budget Management, Participatory Personal Management and Participatory General Management that can be concluded

- 1) Participation planning
  - 1.1) Teachers have access to information and activities.
  - 1.2) Teachers participate in budget and resources planning.
  - 1.3) Teachers participate in division of responsibility.
- 2.) Participation in operation.
  - 2.1) Teachers can work for their responsibilities.
  - 2.2) Teachers participated in volunteer activities.
  - 2.3) Teachers have integration for working and feel involved in the ownership of the activities.
- 3.) Participation in maintenance of benefits.
  - 3.1) Teachers participate in the approval process of projects and activities.
  - 3.2) Teachers are satisfied with their work.
- 4.) Participation in monitoring and evaluation.
  - 4.1) Teachers jointly investigate in measuring and analyzing the result of operations.
  - 4.2) Teachers participate in feedback the result of operation to develop and work effectively.

Keyword : The Development, Guidelines for the Management with the Teachers

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทสรรรณ ธนาพงษ์อนันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนวงค์ กรรมการสอบ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำและปรับปรุงพัฒนาวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ความอนุเคราะห์ในการจัดทำและปรับปรุงพัฒนาวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ดร.ประสิทธิ์ ชาญศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนพศภูมิพิทยาคาร ดร.อธิการ สุขศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร ดร.สุรพงษ์ ศรีเศรษฐา รองผู้อำนวยการ โรงเรียนสารคามพิทยาคม นายนิคม ปักกาเวสา รองผู้อำนวยการโรงเรียนพศภูมิพิทยาคาร และนายวัลลภ ปุยสุวรรณ รองผู้อำนวยการโรงเรียนพศภูมิพิทยาคาร ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.ประพันธ์ ชันโมลี ผู้อำนวยการโรงเรียนผดุงนารี ดร.ปรีชา การสะอาด ผู้อำนวยการโรงเรียนดงใหญ่วิทยาคม ดร.ไพฑูล พรหมมากุล ผู้อำนวยการโรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ ดร.สมทรัพย์ ภูโสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ดร.นวพรรดี นามพุทธา ดร.ฐิตารีย์ วิลัยเลิศ และ ดร.เอมอร จันทนตรี ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการวิจัย

ขอขอบพระคุณโรงเรียนพศภูมิพิทยาคาร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โรงเรียนผดุงนารี โรงเรียนสารคามพิทยาคม และโรงเรียนบรบือ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามทุกโรงเรียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้การอบรม ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้มีสติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	9
แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู.....	45
บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
งานวิจัยในประเทศ.....	62
งานวิจัยต่างประเทศ.....	67

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	72
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหาร แบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม	74
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	132
ความมุ่งหมายของการวิจัย	132
สรุปผล	132
อภิปรายผล	133
ข้อเสนอแนะ	137
บรรณานุกรม	139
ภาคผนวก	144
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	145
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	171
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	189
ประวัติผู้เขียน	205

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	53
ตาราง 2 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	74
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม	87
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการบริหารวิชาการ	88
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการบริหารงบประมาณ.....	90
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการบริหารบุคคล.....	92
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการบริหารทั่วไป.....	94
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} และลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมและรายด้าน.....	96
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงานวิชาการ	97

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงานงบประมาณ..... 98

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงานบุคคล..... 100

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงานทั่วไป..... 102

ตาราง 13 แสดงแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม..... 104

ตาราง 14 แสดงผลการศึกษาเอกสารในการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) สถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาแบบอย่างในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู..... 111

ตาราง 15 การสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม..... 115

ตาราง 16 ผลการประเมินแนวการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม..... 126

ตาราง 17 แสดงค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม..... 172

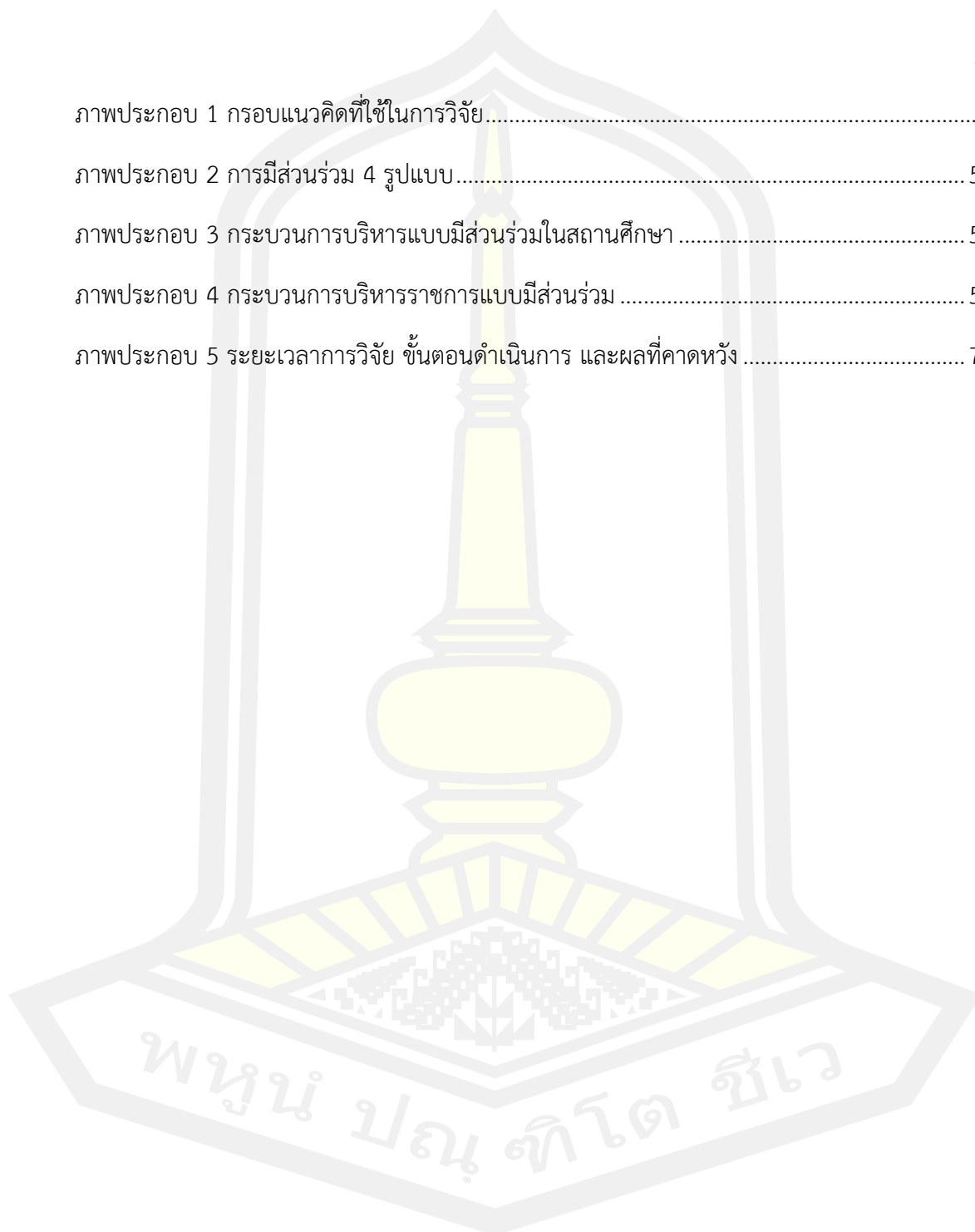
ตาราง 18 แสดงค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม..... 174

ตาราง 19 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม..... 176

ตาราง 20 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม..... 183

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ภาพประกอบ 2 การมีส่วนร่วม 4 รูปแบบ.....	50
ภาพประกอบ 3 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา	51
ภาพประกอบ 4 กระบวนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม	52
ภาพประกอบ 5 ระยะเวลาการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง	73

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดหลักการสำคัญไว้อย่างชัดเจนว่า จะยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ รวมทั้งยังให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการมีหมวด 6 ว่าด้วยเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วย 5 มาตรา รวมทั้งกำหนดให้มีการตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยมุ่งหวังจะทำให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยทั้งระบบ จากบทบัญญัติดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการบริหารการศึกษาของประเทศ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547) โดยเฉพาะในมาตรา 29 ได้กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สูงขึ้น ดังนั้น สถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญที่สุด จะต้องแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม ให้ทุกคนทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มุ่งเน้นให้ระบบบริหารจัดการมีความคล่องตัวในการบริหารงานการศึกษามากยิ่งขึ้น มีความโปร่งใส และเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ

โครงสร้างของกระทรวงได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ โดยการกระจายอำนาจลงไปสู่ส่วนภูมิภาคและสถานศึกษา และมีกลไกการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทมีธรรมาภิบาลในการบริหาร โดยการเร่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา รวมทั้งสนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมจึงมีความจำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา เป็นผลจากวิวัฒนาการของการบริหารในอดีต ซึ่งในช่วงนั้นเป็นแนวความคิดที่อยู่ในวงจำกัด แต่ในปัจจุบันแนวคิดได้ขยายกว้างออกไป ในอดีตนั้นคนทั่วไปคิดว่า การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของทางราชการ เป็นเรื่องของสถานศึกษาหรือครูจะปฏิบัติอย่างไรกับนักเรียนก็สุดแท้แต่ เพราะผู้ปกครองได้ฝากลูกหลานและอนาคตไว้กับสถานศึกษาแล้ว แต่ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมได้แปรเปลี่ยนเจริญก้าวหน้า ดังนั้นสถานศึกษาจะอยู่โดดเดี่ยวเหมือนเมื่อก่อนคงไม่ได้ เพราะสังคมนั้นประกอบด้วยระบบต่าง ๆ ที่จะต้องพึ่งพากัน และการศึกษาในวันนี้ถือเป็นเรื่องของทุกคน (Education for All) มิใช่เป็นเรื่องแต่ของทางราชการเหมือนแต่ก่อนอีกแล้ว (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553) ด้วยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการอบรมสั่งสอนผู้เรียนให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น รวมทั้งสามารถหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะชีวิต ทักษะการประกอบอาชีพ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะพึงประสงค์ตามที่ประเทศชาติและสังคมโลกต้องการ คุณภาพของการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจแนวคิด หลักการ และการนำทรัพยากรต่าง ๆ ไปประยุกต์เพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “คน” เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมการบริหาร ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคน เพื่อให้การปฏิบัติงานในองค์การประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2551) ซึ่งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสายผู้สอนจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญและมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2547)

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ครูผู้สอนจึงมีบทบาทโดยตรงในการร่วมพัฒนา

สถานศึกษา ครูไม่เพียงแต่จะมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้เท่านั้น แต่ครูยังต้องมีบทบาทในการ และจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้ ศึกษาหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานจนเข้าใจกระจ่าง ศึกษาหลักการวิธีการพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา ร่วมวางแผน และร่วมพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา ตรวจสอบความสอดคล้องสัมพันธ์กันของ สาระที่จัดทำขึ้นตามสภาพปัญหา/ความต้องการของชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับมาตรฐาน การเรียนรู้กลุ่มวิชาและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน วางแผนการจัดการเรียนการสอนตาม ขอบข่ายเนื้อหาสาระ มาตรฐาน สัดส่วนของเวลา และหน่วยการเรียนรู้ นำหลักสูตรไปปฏิบัติให้ เกิดผลในห้องเรียน โดยเลือกใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติของสาระ การเรียนรู้และเหมาะสมกับผู้เรียน วางแผนและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ข้อมูลที่แสดง ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วง นั้น และนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543)

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามมีความ จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เนื่องด้วยสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยกำหนดเป้าประสงค์ในการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน มีนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกหลัก ในการขับเคลื่อนบนฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัย และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2563)

ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เพราะความสำคัญในการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำสูงสุดต้องให้ ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาให้เกิดขึ้นโดยตรงกับนักเรียน มีเป้าหมายสูงสุด อยู่ที่การพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สังคมไทยต้องการ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อให้เกิดแนวทางการบริหาร สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เป็นอย่างไร
2. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา
2. ได้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เพื่อนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมมี 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล (Cohen และ Uphoff, 1980 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 ; วรวรรณ ตัณฑเสน, 2546 ; ประยูร อัครบวร, 2552 ; เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553)

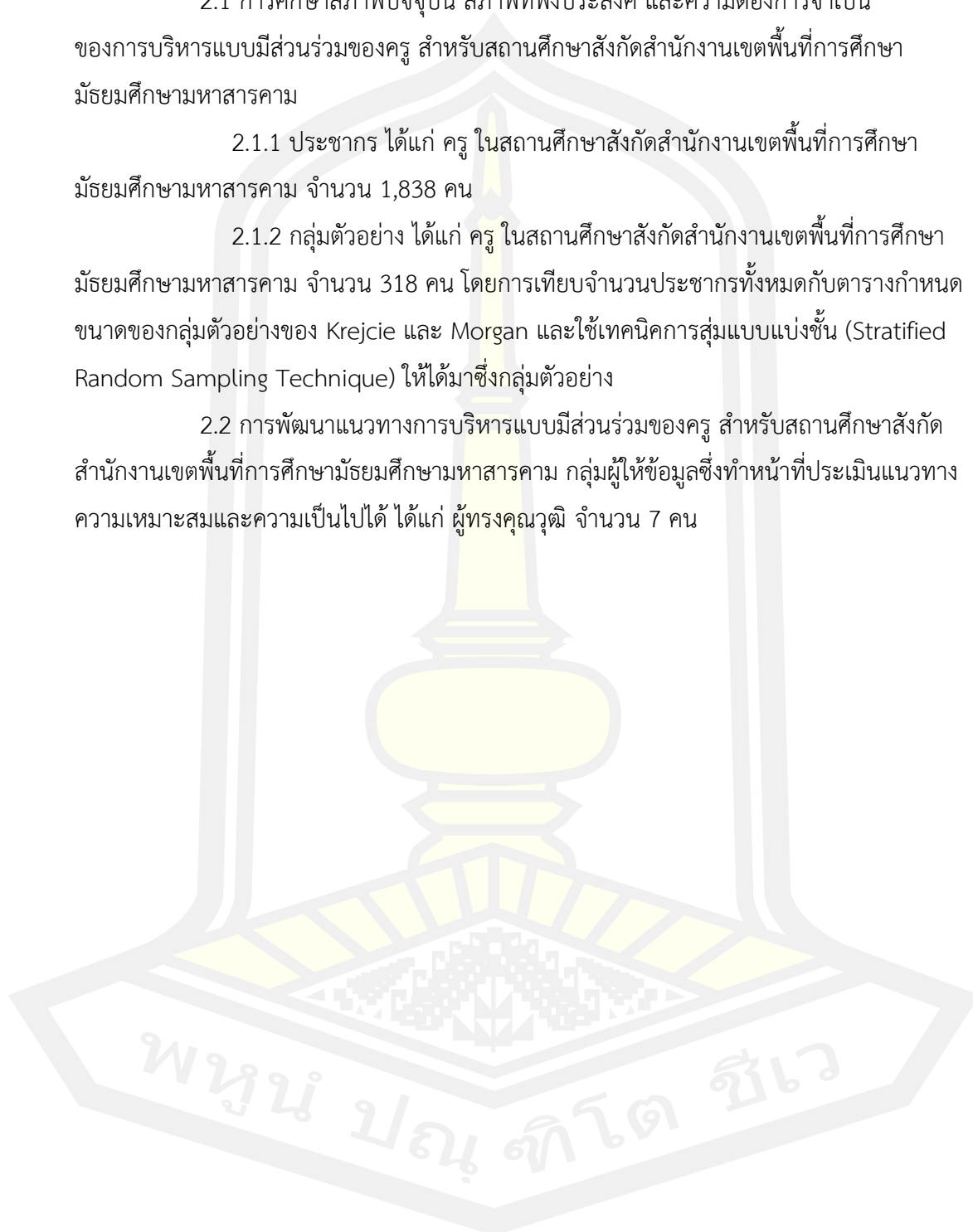
2. ขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 1,838 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 318 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2.2 การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินแนวทางการเหมาะสมและความเป็นไปได้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล (Cohen และ Uphoff, 1980 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 ; วรวรรณ ตัณฑเสน, 2546 ; ประยูร อัครบวร, 2552 ; เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553)

จากกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในการบริหารกิจการในสถานศึกษา รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่บุคคลหลายฝ่ายต่างร่วมมือกัน ดำเนินการและการตัดสินใจสั่งการ เพื่อให้งานทุกด้านของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

2. ขอบข่ายการบริหารงานสถานศึกษา หมายถึง งานในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำเข้ามาสู่กระบวนการบริหารสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

2.1 การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนวิชาการของสถานศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำไปใช้ การนิเทศภายใน การวางแผนวิธีการดำเนินงานวิชาการ การมีบทบาทในระบบประกันคุณภาพ ส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน การแสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในสถานศึกษา การวัดผลและประเมินผลงานวิชาการ และติดตามผลการดำเนินงานวิชาการ

2.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้เงินของสถานศึกษา การบริหารงบประมาณ จัดหาเงิน จัดซื้อ จัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ ติดตามการใช้งบประมาณและจัดทำรายงานผลการใช้เงินของสถานศึกษา จัดตั้งกองทุนให้แก่บุคลากรและนักเรียน และการประเมินผลการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

2.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างการบริหารบุคลากร จัดหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบุคลากร ดำเนินงานส่งเสริมขวัญกำลังใจบุคลากร กำหนดแนวทางการประเมินผลงานบุคลากร ติดตามผลการดำเนินงานด้านบุคลากร และส่งเสริมบุคลากรให้พัฒนาตนเอง

2.4 การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการของสถานศึกษา วางแผนการใช้อาคารสถานที่ สรรหางบประมาณซ่อมแซมอาคารสถานที่ จัดแหล่งการเรียนรู้ จัดหาทุนสำหรับนักเรียน ส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนในสถานศึกษา จัดกิจกรรมวันสำคัญและกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพ รวมทั้งเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษา และติดตามดูแล งานบริหารทั่วไปในสถานศึกษา

3. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหลาย ๆ คนทำงานด้วยกัน ตามบทบาทและหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการบูรณาการในด้านความรู้ ความคิด และความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟัง

และนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา ผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์การ เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันและก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามที่มีส่วนร่วมทุกคนปรารถนา

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู หมายถึง 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล

4.1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การที่ครูได้รับรู้ เข้าถึงข้อมูลว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใดจะจัดหางบประมาณมาจากที่ใดและใครจะเป็นผู้ดูแลรักษาในการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม

4.2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การที่ครูได้เกี่ยวข้องกับดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการตัดสินใจ โดยจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม

4.3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบายหรือความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4.4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการบริหาร
  - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
  - 1.3 ความสำคัญของการบริหาร
  - 1.4 ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษา
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
  - 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
  - 2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
  - 2.3 รูปแบบของการมีส่วนร่วม
3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหาร

การบริหารนั้น ได้มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้ให้ความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลาย ดังนั้น เพื่อที่จะได้ให้คำจำกัดความของการบริหารมีความชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอความหมายตามลำดับ ดังนี้

สมพงษ์ เกษมสิน (2546) ได้ให้ความหมายการบริหาร คือ ศิลปะในการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในสภาพองค์การที่กล่าวานั้น ทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์การที่เข้ามาร่วมกันทำงานใน

องค์การ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุดิบ ๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายและตอบสนองความพอใจให้กับสังคม

ปราชาญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการมีการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม ซึ่งจะทำงานดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อยและกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเสมอ

วิโรจน์ สารรัตน์ (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

พิทยา บวรวัฒนา (2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารเป็นเรื่องของการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ ด้วยความเที่ยงธรรมและอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สมคิด บางโม (2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารที่ส่วนใหญ่มักจะนึกถึงการบริหารราชการ คำศัพท์ที่ใช้มี 2 คำ คือ การบริหาร (Administration) นิยมใช้กับการบริหารราชการ หรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบายซึ่งศัพท์บัญญัติว่ารัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration) คำศัพท์อีกคำหนึ่งคือ การจัดการ (Management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน แต่อย่างไรก็ตามคำว่า การบริหาร กับคำว่า การจัดการใช้แทนกันได้ และมีความหมายเหมือนกัน และสมคิด บางโม ยังได้กล่าวอีกว่า การบริหารราชการในทางปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคน ที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย นับเป็นการประยุกต์ความรู้ หลักการและทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม สามารถโน้มน้าวและจูงใจคนให้ร่วมแรงร่วมใจกันทำงานอย่างมีความสุข และงานบรรลุเป้าหมาย การบริหารจึงเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง บางคนอาจมีความสามารถพิเศษ มีพรสวรรค์ สามารถจัดการได้ดี โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการศึกษาอบรมทางด้านบริหารมาก่อน แต่ถ้าบุคคลนั้นได้รับการศึกษาอบรมด้วยแล้วย่อมจะทำให้การจัดการ เรียกว่า การฝึกอบรมระหว่างประจำการ ผู้บริหารที่ดีควรมีถือว่าการจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ ผู้บริหารควรหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ติดตามผลงานการศึกษาวิจัย ทฤษฎีและหลักวิชาการใหม่ ๆ ตลอดจนพยายามใช้ความสามารถของตนเองปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสมที่จะเป็นผู้นำ

ศิริชัย ชินะตั้งกูร (2554) “การบริหาร (Administration)” และ “การจัดการ (Management)” ซึ่งทั้ง 2 คำ มีความหมายอย่างเดียวกัน แต่นิยมใช้ต่างสถานการณ์กัน กล่าวคือ คำว่า “การบริหาร (Administration)” มักใช้กับการบริหารกิจการสาธารณะหรือการบริหารราชการ (Public Enterprise) ส่วนคำว่า “การจัดการ (Management)” มักจะใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน

(Private Enterprise) โดยสรุป 1. การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคล (ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป) 2. ร่วมมือกันทำกิจการ 3. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน 4. โดยการใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM.) เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังโรงเรียน ให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป หลักการบริหารมี 5 ประการ ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ เป็นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชนมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางและเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษา ให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระและมีประสิทธิภาพ

2. หลักการบริหารตนเอง สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น ภายใต้การบริหารเป็นองค์คณะบุคคล

3. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น ร่วมคิดร่วมทำ

4. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้กับประชาชน ปรับปรุงโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบและได้รับความเห็นชอบ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล สถานศึกษาต้องพร้อมให้มีการตรวจสอบเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษาไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารได้ใช้ความพยายามต่าง ๆ ในการจัดการทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์ต่องานตามภารกิจ และการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารการศึกษา มีวิสัยทัศน์สามารถกำหนด เป้าหมายกำหนด ยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีความเป็นไปได้ และที่สำคัญที่สุดผู้บริหารจะต้องรู้และเข้าใจถึงภารกิจ ตลอดจนขอบข่ายของงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษาคือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถและ ความเป็นคนดีที่หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะพัฒนา คนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียน การสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดการอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนใน สถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงาน เหล่านี้เรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั่นเอง

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้ให้ความหมายของการบริหาร สถานศึกษาว่า หมายถึง การบริหารกิจการทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ได้ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง การดำเนินงานของ กลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน อธิการบดีหรือ ผู้บริหารร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียน การสอน การจัด กิจกรรม การวัดผล และการจัดการอาคารสถานที่ และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการ หรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า ภารกิจทางการบริหารการศึกษา หรืองานบริหารสถานศึกษา นั่นเอง โดยมีจุดหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในการบริหาร กิจการทุกชนิดในสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้ ผู้เรียนพัฒนาตนเอง เพื่อการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ การบริหารสถานศึกษายังรวมถึง กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่บุคคลหลายฝ่ายต่างร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและ เยาวชนในทุก ๆ ด้าน ฉะนั้น การบริหารสถานศึกษาจึงเป็นการดำเนินงานและการตัดสินใจการสั่งการ เพื่อให้งานทุกด้านของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษามากที่สุด

3. ความสำคัญของการบริหาร

สมยศ นาวีการ (2542) ได้ให้ความสำคัญเทียบเคียงของหน้าที่การบริหารไว้ว่า หน้าที่การบริหารทุกอย่างจะมีความสำคัญเท่าเทียมกัน เพราะโดยทั่วไปแล้วหน้าที่การบริหารเหล่านี้ จะประกอบกันเป็นงานบริหาร การละทิ้งหน้าที่การบริหารจะทำให้ผลการดำเนินงานขาด ประสิทธิภาพได้ แต่กระนั้นผู้บริหารบางคนมักจะชอบหลีกเลี่ยงหน้าที่การบริหารบางอย่าง ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารอาจจะไม่ชอบการวางแผน หรือการเกี่ยวพันระหว่างกันส่วนบุคคล ผู้บริหาร

เช่นนี้อาจจะบริหารงานอยู่รอดได้ แต่เขาจะเป็นผู้บริหารที่ดีเด่นไม่ได้เลย แม้ว่าหน้าที่การงานเหล่านี้จะมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ผู้บริหารทุกคนจะใช้เวลาไม่เท่าเทียมกันกับหน้าที่การบริหารแต่ละอย่าง

อเนก พุทธศรี (2551) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การบริหารการศึกษา คือ การจัดระบบ และการกำกับควบคุมกลไกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลร่วมมือกันดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพตามความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีความสุข

สุธรรม ธรรมทศนันทน์ (2554) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า หลักการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทัศนคติพื้นฐาน และทราบถึงองค์ประกอบการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ส่วนทักษะทางด้านเทคนิค ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ และความชำนาญในกิจกรรม เฉพาะอย่าง โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิธี กระบวนการ การดำเนินงาน ซึ่งผู้บริหารยุคใหม่ควรมีทักษะทั้ง 3 ด้าน คือ ทักษะทางคตินิยม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางด้านเทคนิค

ธีระ รุญเจริญ (2554) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการบริหารและจัดการศึกษาและมีจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงจะต้องมีคุณลักษณะที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการบริหารท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงจะสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามที่ตั้งเป้าหมาย

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา คือ การจัดระบบและการกำกับควบคุมกลไกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นหลักการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทัศนคติพื้นฐาน และทราบถึงองค์ประกอบการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี อันจะส่งผลต่องานในองค์กร ซึ่งบุคคลร่วมมือกันดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพตามความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม ให้เป็นที่ต้องการของสังคม

4. ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารที่เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการด้านการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพราะขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา หรือโรงเรียนนั้นจะต้องกระทำอย่างเป็นระบบและได้มาตรฐาน ดังนั้นจึงมีหน่วยงานและนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียนไว้ ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานทั้ง 4 ฝ่าย ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านงานบริหารทั่วไปในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง เกี่ยวกับวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา 2550 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)

พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติไว้ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจะต้องดำเนินการดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ

หลักสูตรท้องถิ่น

1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จัดทำไว้

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่

สถานศึกษาให้ความสำคัญ

1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชน

เพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชา

พื้นฐาน

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษานุมัติ

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.1 วางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล นิเทศ

และติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษานุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.2 จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนว

ปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้

3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อ

การเรียนรู้

3.5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียนและช่วยเหลือผู้เรียนพิการ

ด้วยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

4.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

4.1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

4.1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4.1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับ

กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

4.1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา

ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล

4.2 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้

การสอน และอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบหลักสูตร

สถานศึกษา

4.4 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

- 5.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
  - 5.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
  - 5.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
  - 5.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
  - 5.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
  - 5.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
  - 5.7 ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น
- ## 6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 6.1 กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ
  - 6.2 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
  - 6.3 วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน
  - 6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น และจัดให้มีการส่งเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
  - 6.5 จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล
  - 6.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
  - 6.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.8 การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับ การศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษานุมัติการเทียบโอน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

7.2 พัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตน สนใจ

7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

7.4 รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

8.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

8.2 จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑท์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ Resource Center สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือ สวนธรรมะ เป็นต้น

8.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของ ผู้เรียน ของสถานศึกษา ของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุด ประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑท์ พิพิธภัณฑท์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

8.4 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

8.5 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในประเทศ

9. การนิเทศการศึกษา

9.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการ นิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการ

ทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง

9.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ

9.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10. การแนะแนว

10.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

10.2 จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

10.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

10.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

10.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว

10.6 ดูแล นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

10.7 ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน

10.8 ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐ และเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

10.9 เชื่อมโยงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน

11.2 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

11.3 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)

11.4 ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจร PDCA

11.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

11.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

11.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

12.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น

12.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

12.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ

12.4 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

13.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรอื่น ภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

13.3 ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ๑

13.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาที่เป็นจุดเน้นเฉพาะ

14.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับ บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

14.3 ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ร่วมกันจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

14.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

14.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

14.6 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา

15.1 ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.2 จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.3 ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและแก้ไขปรับปรุง

15.4 นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

15.5 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา

16.1 ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

16.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

16.3 ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

17. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

17.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

17.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

17.3 พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

17.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

17.5 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนวิชาการของสถานศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำไปใช้ การนิเทศภายใน การวางแผนวิธีการดำเนินงานวิชาการ การมีบทบาทในระบบประกันคุณภาพ ส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน การแสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในสถานศึกษา การวัดผลและประเมินผลงานวิชาการ และติดตามผลการดำเนินงานวิชาการ

การบริหารงบประมาณ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้น ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารแบบ มุ่งสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของ สถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนสถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตังงบประมาณ เพื่อเสนอต่อ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 1.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SWOT Analysis) โดยต้องเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา กลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลยุทธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ
  - 1.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการเงินของสถานศึกษา ได้แก่ แผนชั้นเรียน ข้อมูลครูผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานศึกษา เพื่อใช้กำหนดเป้าหมาย ผลผลิต เป้าหมาย กิจกรรมหลักและการสนับสนุน
  - 1.3 ทบทวนประสิทธิภาพการใช้จ่ายตามแผนปฏิบัติการในปีที่ผ่านมา เพื่อจัดทำประมาณการค่าใช้จ่ายปีขอตังงบประมาณและค่าใช้จ่ายล่วงหน้า 3 ปี ของงบบุคลากร งบดำเนินงาน งบเงินอุดหนุน งบลงทุน และงบรายจ่ายอื่น ที่สอดคล้องกับประเด็นกลยุทธ์ตาม แผนพัฒนาการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนดไว้
  - 1.4 ประมาณการค่าใช้จ่ายกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนของแต่ละ ผลผลิต
  - 1.5 จัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF) เป็นรายละเอียดของแผนงบประมาณ
  - 1.6 ขอความเห็นชอบแผนงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน เพื่อใช้เป็นคำขอตังงบประมาณต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.1 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

2.2 ขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรผู้อำนวยการสถานศึกษา
อนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณตามงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนการใ้
จ่ายเงิน

4. การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

4.1 ตรวจสอบรายละเอียดรายการงบประมาณที่จำเป็นต้องขอโอนและ
เปลี่ยนแปลงเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 ขอโอน/เปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ไม่ต้องทำความตกลงกับสำนัก
งบประมาณให้เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติ กรณีที่ยังไม่ได้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง
ให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

รายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีไปยังสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี

6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

6.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

6.1.1 จัดให้มีการตรวจสอบและติดตามให้กลุ่ม ฝ่าย งาน

ในสถานศึกษา รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อจัดทำรายงานผลการ
ปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแบบที่สำนักงบประมาณกำหนด แล้วจัดส่งไปยัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกไตรมาส ภายในระยะเวลาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

6.1.2 จัดทำรายงานประจำปีที่แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
ทุกสิ้นปีงบประมาณ แล้วจัดส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายในระยะเวลาที่สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากำหนด

6.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

6.2.1 จัดให้มีการตรวจสอบและติดตามให้กลุ่ม ฝ่ายงานในสถานศึกษา
รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการ
ปฏิบัติงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแบบที่สำนักงบประมาณกำหนด แล้วจัดส่งไปยัง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกไตรมาส ภายในระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

6.2.2 จัดทำรายงานประจำปีที่แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ทุกสิ้นปีงบประมาณ แล้วจัดส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

7.1 ประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

7.2 วางแผนประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของ

สถานศึกษา

7.3 วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่า

ในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในสถานศึกษา

8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

8.1 วางแผน รณรงค์ ส่งเสริมการระดมทุนการศึกษา และทุนเพื่อพัฒนา

สถานศึกษา

8.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศและระบบการรับจ่ายทุนการศึกษา

และทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คุ้มค่า และมีความโปร่งใส

8.3 สรุป รายงาน เผยแพร่ และเชิดชูเกียรติผู้สนับสนุนทุนการศึกษาและ

ทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

9.1 สำนวจความต้องการของผู้เรียนและคัดเลือกผู้เสนออุยืมตาม

หลักเกณฑ์ที่กำหนด

9.2 ประสานการกู้ยืมเพื่อการศึกษากับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

9.3 สร้างความตระหนักแก่ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

9.4 ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

10.1 จัดทำรายการทรัพยากรเพื่อเป็นสารสนเทศ ได้แก่ แหล่งเรียนรู้

ภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ทั้งที่เป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติและภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถานประกอบการ เพื่อการรับรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้เรียน และบุคลากรทั่วไปจะให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดการศึกษา

10.2 วางระบบหรือกำหนดแนวปฏิบัติการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับบุคคล และหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

10.3 กระตุ้นให้บุคคลในสถานศึกษาร่วมใช้ทรัพยากรภายในและภายนอก รวมทั้งให้บริการการใช้ทรัพยากรภายในเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมการศึกษาในชุมชน

10.4 ประสานความร่วมมือกับผู้รับผิดชอบแหล่งทรัพยากรภายในและภายนอก ทั้งทรัพยากรและธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

10.5 ดำเนินการเชิญเกียรติบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

11. การวางแผนพัสดุ

11.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

11.1.1 การวางแผนพัสดุล่วงหน้า 3 ปี ให้ดำเนินการตามกระบวนการของการวางแผนงบประมาณ

11.1.2 การจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ ให้ฝ่ายที่ทำหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง เป็นผู้ดำเนินการ โดยให้ฝ่ายที่ต้องการใช้พัสดุจัดทำรายละเอียดพัสดุที่ต้องการ คือ รายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณ ราคา คุณลักษณะเฉพาะ หรือรูปแบบรายการ และระยะเวลาที่ต้องการใช้พัสดุ (ทั้งนี้รายละเอียดพัสดุที่ต้องการนี้ต้องเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี (แผนปฏิบัติงาน) และตามที่ระบุไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี) ส่งให้ฝ่ายที่ทำหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างเพื่อจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ

11.1.3 ฝ่ายที่จัดทำแผนการจัดหาพัสดุทำการสำรวจข้อมูลรายละเอียดจากฝ่ายที่ต้องการใช้พัสดุ โดยมีการสอบถามกับแผนปฏิบัติงานและเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และความเหมาะสมของวิธีการจัดหาว่าควรเป็นการซื้อ การเช่า หรือการจัดทำเอง แล้วจึงนำข้อมูลที่สอบถามแล้วมาจัดทำแผนการจัดหาพัสดุในภาพรวมของสถานศึกษา แล้วส่งแผนที่จัดทำนี้ไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจัดทำเป็นภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

11.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

11.2.1 การวางแผนพัสดุล่วงหน้า 3 ปี ให้ดำเนินการตามกระบวนการของการวางแผนงบประมาณ

11.2.2 การจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ ให้ฝ่ายที่ทำหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง เป็นผู้ดำเนินการ โดยให้ฝ่ายที่ต้องการใช้พัสดุจัดทำรายละเอียดพัสดุที่ต้องการ คือ รายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณ ราคา คุณลักษณะเฉพาะ หรือรูปแบบรายการและระยะเวลาที่ต้องการใช้พัสดุ

(ทั้งนี้รายละเอียดพัสดุที่ต้องการนี้ต้องเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี (แผนปฏิบัติงาน) และตามที่ระบุไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี) ส่งให้ฝ่ายที่ทำหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างเพื่อจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ

11.2.3 ฝ่ายที่จัดทำแผนการจัดหาพัสดุทำการสำรวจข้อมูล

รายละเอียดจากฝ่ายที่ต้องการใช้พัสดุ โดยมีการสอบถามกับแผนปฏิบัติงานและเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และความเหมาะสมของวิธีการจัดหาว่าควรเป็นการซื้อ การเช่า หรือการจัดทำเองแล้วจึงนำข้อมูลที่สอบถามแล้วมาจัดทำแผนการจัดหาพัสดุในภาพรวมของสถานศึกษา โดยในส่วนที่จัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้รายงานเฉพาะครุภัณฑ์ที่มีราคาเกินหนึ่งแสนบาท และที่ดินสิ่งก่อสร้างที่มีราคาเกินหนึ่งล้านบาท (รายละเอียดสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่ ตผ 0004/ว 97 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2546)

12. การกำหนดแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

12.1 กำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ เพื่อประกอบการขอตั้งงบประมาณส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

12.2 กรณีที่เป็นการจัดหาจากเงินนอกงบประมาณ ให้กำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะได้โดยให้พิจารณาจากแบบมาตรฐานก่อน หากไม่เหมาะสมก็ให้กำหนดตามความต้องการ โดยยึดหลักความโปร่งใส เป็นธรรม และเป็นประโยชน์กับทางราชการ

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดหาพัสดุ เช่น สมุดโทรศัพท์หน้าเหลือง การจัดทำบัญชีผู้ขาย หรือผู้รับจ้าง เพื่อสำหรับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการประเมินผลผู้ขายและผู้รับจ้าง เป็นต้น

14. การจัดหาพัสดุ

14.1 การจัดหาพัสดุถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุของส่วนราชการและคำสั่งมอบอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

14.2 การจัดทำพัสดุถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้สถานศึกษา รับจัดทำ รับบริการ รับจ้าง ผลิตเพื่อจำหน่าย พ.ศ. 2533

15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

15.1 จัดทำทะเบียนคุมบัญชีทรัพย์สินและบัญชีวัสดุ ไม่ว่าจะได้มาด้วยการจัดหาหรือการรับบริจาค

15.2 ควบคุมพัสดุให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

15.3 ตรวจสอบพัสดุประจำปี และให้มีการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด

เสื่อมสภาพหรือไม่ใช้ในราชการอีกต่อไป

15.4 พัสตุที่เป็นที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง กรณีที่ได้มาด้วยเงินงบประมาณ ให้ดำเนินการขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ กรณีที่ได้มาจากการรับบริจาคหรือจากเงินรายได้สถานศึกษา ให้ขึ้นทะเบียนเป็นกรรมสิทธิ์ของสถานศึกษา

16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

16.1 จัดทำแนวปฏิบัติหรือระเบียบของสถานศึกษาในการดำเนินการหารายได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

16.2 การจัดหาผลประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ และอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ในความครอบครองของสถานศึกษา ภายในของวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจของสถานศึกษา

16.3 เงินรายได้ที่เกิดขึ้นถือเป็นเงินนอกงบประมาณประเภทเงินรายได้สถานศึกษา

16.4 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินตามข้อ 1-3 ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

17. การเบิกเงินจากคลัง

17.1 สถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลังให้ยื่นหลักฐานการขอเบิกเงินทุกรายการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการ

17.2 สถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง ให้จัดทำและตรวจสอบเอกสารหลักฐานขอเบิกให้ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการเบิกเงินจากสำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ แล้วแต่กรณี

18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

18.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

18.1.1 การปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงินและการจ่ายเงินให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด คือ ระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. 2520 โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดวิธีปฏิบัติเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบดังกล่าว

18.1.2 การปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน ให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด คือ ระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในส่วนของราชการ พ.ศ. 2520 โดยอนุโลม

18.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลังให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ การปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงินและ

การจ่ายเงินต้องปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด คือ ระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2520

19. การนำเงินส่งคลัง

19.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง การนำเงินส่งคลังให้นำส่งต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ. 2520 หากนำส่งเป็นเงินสดให้ตั้งคณะกรรมการนำส่งเงินด้วย

19.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

19.2.1 การนำเงินส่งคลังให้นำส่งภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

19.2.2 ขั้นตอนและวิธีการนำเงินส่งคลังให้เป็นไปตามที่ระบบ GFMS กำหนด

20. การจัดทำบัญชีการเงิน

20.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง ให้จัดทำบัญชีการเงินตามระบบที่เคยจัดทำอยู่เดิม คือ ตามระบบที่กำหนดไว้ในคู่มือการบัญชีหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 หรือตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544 แล้วแต่กรณี

20.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง การจัดทำบัญชีการเงินให้บันทึกบัญชีและทะเบียนที่เกี่ยวข้องตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง และระบบ GFMS ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

21.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง
21.1.1 จัดทำรายงานตามที่กำหนดในคู่มือการบัญชีสำหรับหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 หรือตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544 แล้วแต่กรณี

21.1.2 จัดทำรายงานการรับจ่ายเงินรายได้สถานศึกษา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด คือ ตามประกาศที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยหลักเกณฑ์ อัตรา และวิธีการนำเงินรายได้สถานศึกษาไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

21.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง

21.2.1 จัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงินเป็นไปตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างและระบบ GFMS ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

21.2.2 จัดทำรายงานการรับจ่ายเงินรายได้สถานศึกษา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด คือ ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยหลักเกณฑ์ อัตรา และวิธีการนำเงินรายได้สถานศึกษาไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

22. การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

22.1 กรณีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลังแบบพิมพ์บัญชีทะเบียน และแบบรายงานให้จัดทำตามแบบที่กำหนดในคู่มือการบัญชีสำหรับหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 หรือตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ. 2544

22.2 กรณีสถานศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เบิกเงินจากคลังแบบพิมพ์บัญชีทะเบียนและแบบรายงาน ให้จัดทำตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง และระบบ GFMS ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา การบริหารงบประมาณ จัดหาเงิน จัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ ติดตามการใช้งบประมาณและจัดทำรายงานผลการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา จัดตั้งกองทุนให้แก่บุคลากรและนักเรียน และการประเมินผลการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญมุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว มีอิสระ ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1. การวางแผนอัตรากำลัง

1.1 รวบรวมและรายงานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา-จำนวนข้าราชการครู จำแนกตามสาขา-จำนวนลูกจ้างประจำในสถานศึกษา-จำนวนลูกจ้างชั่วคราว-จำนวนพนักงานราชการ

1.2 วิเคราะห์ความต้องการอัตรากำลัง

1.3 จัดทำแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา

- 1.4 เสนอแผนอัตรากำลังของสถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - 2.1 รวบรวมและรายงานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับจำนวนข้าราชการครู จำแนกตามสาขา
  - 2.2 เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำแนกตามสาขา ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
  - 3.1 เสนอความต้องการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 3.2 สถานศึกษาที่มีความพร้อมดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดในกรณีที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาเห็นชอบหรือมอบหมาย
  - 3.3 ดำเนินการสรรหาและจัดจ้างบุคคลเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งข้าราชการครู อัตราจ้างประจำหรืออัตราจ้างชั่วคราวและพนักงานราชการ
  - 3.4 แจ้งภาระงาน มาตรฐานคุณภาพงาน มาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพและเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบ เป็นลายลักษณ์อักษร แจ้งภาระงานอัตราจ้างประจำหรืออัตราจ้างชั่วคราวและพนักงานราชการ
  - 3.5 ดำเนินการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการสำหรับบุคลากรทางการศึกษาหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มสำหรับผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่ง “ครูผู้ช่วย” ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด
  - 3.6 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งครูผู้ช่วยเป็นระยะ ๆ ทุกสามเดือนตามแบบประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด และในการประเมินแต่ละครั้งให้ประธานกรรมการแจ้งผลการประเมินให้ครูผู้ช่วยและผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 ทราบ และในส่วนของพนักงานราชการต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานปีละ 2 ครั้ง
  - 3.7 รายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม แล้วแต่กรณีต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - 3.8 ดำเนินการแต่งตั้งหรือสั่งให้พ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด หรือเมื่อได้รับอนุมัติจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.1 การเปลี่ยนตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอเปลี่ยนตำแหน่ง กรณีสมัครใจ กรณีเพื่อประโยชน์ของทางราชการ และกรณีถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

4.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

4.2.1 การย้ายผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาในหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด

4.2.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการดำเนินการต่อไป

4.2.2.2 รวบรวมรายชื่อและข้อมูลรายชื่อและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายและให้ความเห็นเสนอไปยังสถานศึกษาที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประสงค์จะขอย้ายไปปฏิบัติงาน

4.2.2.3 พิจารณาให้ความเห็นชอบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายปฏิบัติงานในสถานศึกษา

4.2.2.3.1 ในกรณีที่เห็นชอบการรับย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เสนอเรื่องไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุมัติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

4.2.2.3.2 ในกรณีให้ความเห็นว่าไม่ควรรับย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้แจ้งเรื่องไปยังผู้บริหารสถานศึกษาต้นสังกัดของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายทราบ

4.2.2.4 สั่งย้ายและสั่งบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แล้วแต่กรณีตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

4.3 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างเขตพื้นที่การศึกษา

4.3.1 การย้ายผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาในหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น เสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอย้ายไปยังเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดและเขตพื้นที่การศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายไปปฏิบัติงาน

4.3.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.3.2.1 รวบรวมรายชื่อและข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายและให้ความเห็นเสนอไปยังสถานศึกษาที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประสงค์จะขอย้ายไปปฏิบัติงาน

4.3.2.2 สถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายมาปฏิบัติราชการในสถานศึกษา

4.3.2.2.1 ในกรณีที่เห็นชอบการรับย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เสนอเรื่องไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุมัติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

4.3.2.2.2 ในกรณีที่เห็นว่าไม่สมควรรับย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เสนอเรื่องไปยังผู้บริหารสถานศึกษาต้นสังกัดของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอย้ายทราบ

4.3.2.3 สั่งย้ายและสั่งบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วแต่กรณี ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

5.1 การเลื่อนขั้นเงินเดือนปกติ

5.1.1 ประกาศเกณฑ์การประเมินและแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทราบโดยทั่วกัน

5.1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนระดับสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดในฐานะผู้บังคับบัญชา

5.1.3 รวบรวมข้อมูลพร้อมความเห็นของผู้มีอำนาจในการประเมินและให้ความเห็นในการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอคณะกรรมการตามข้อ 2 พิจารณา

5.1.4 แจกคำสั่งไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชาทราบ พร้อมเหตุผลที่ไม่เลื่อนขั้นเงินเดือน

5.1.5 สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

5.2 การเลื่อนชั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ กรณีถึงแก่ความตายอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

5.2.1 เสนอเรื่องพร้อมทั้งข้อเท็จจริงและความเห็นที่เป็นข้อยุติและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปยังเขตพื้นที่การศึกษา

5.2.2 ดำเนินการด้านสวัสดิการให้แก่ครอบครัวผู้ถึงแก่กรรมอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดตามความเหมาะสม

6. การลาทุกประเภท

6.1 อนุญาตหรือเสนอขออนุญาตการลาตามนโยบายหลักเกณฑ์และวิธีการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการตามที่กฎหมายกำหนด

6.2 เสนอเรื่องการอนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดหรือเพื่อทราบแล้วแต่กรณี

7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

7.1 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและดัชนีชี้วัดผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและที่ ก.ค.ศ. กำหนด

7.2 ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ 1

7.3 นำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา

7.4 รายงานผลการประเมินการปฏิบัติงานในส่วนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้องขอได้รับทราบ

8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

8.1 การทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง

8.1.1 กรณีมีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงในฐานะผู้บังคับบัญชา

8.1.2 พิจารณาลงโทษวินัย หากปรากฏผลการสอบสวนว่าผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงตามอำนาจที่กฎหมายกำหนด

8.1.3 รายงานผลการพิจารณาลงโทษทางวินัยไปยัง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ก.ค.ศ. พิจารณาตามลำดับแล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาที่กำหนด

8.2 การทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

8.2.1 ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นในกรณีที่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงไม่ชัดเจน

8.2.2 กรณีมีมูลกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงของครูผู้ช่วยและครูที่ไม่มีวิทยฐานะ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งหรือรายงานต่อผู้มีอำนาจ แล้วแต่กรณี

8.2.3 ประสานกับหน่วยงานการศึกษาอื่นและกรรมการสอบสวนกรณีมีการกระทำผิดวินัยร่วมกัน

8.2.4 พิจารณาสถานโทษหรือสั่งลงโทษตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด กรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

8.2.5 รายงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือเสนอสถานโทษไปยังสำนักงานเขตพื้นที่

9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและมีเหตุสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้ดำเนินการภายในขอบเขตอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด ในกรณีตำแหน่งครูผู้ช่วยและตำแหน่งครูที่ยังไม่มีวิทยฐานะ

10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษเสนอรายงานการลงโทษทางวินัยและการลงโทษให้ดำเนินการแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

11.1 การอุทธรณ์รับเรื่องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา แล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนดเพื่อพิจารณาในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอเรื่องอุทธรณ์ผ่านหัวหน้าสถานศึกษา

11.2 การร้องทุกข์รับเรื่องร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา แล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนด เพื่อพิจารณาในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอเรื่องร้องทุกข์ผ่านหัวหน้าสถานศึกษา

12. การออกจากราชการ

12.1 อนุญาตการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด หรือรับเรื่องการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งพิจารณา แล้วแต่กรณี

12.2 สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการ ในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งหรือเสนอให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา แล้วแต่กรณี

13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

13.1 จัดทำข้อมูลทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้าง

13.2 ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเกษียณอายุราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างในสถานศึกษา

13.3 รับเรื่องการแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด แล้วเสนอให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณา

14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

14.1 ดำเนินการในการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างประจำในสถานศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสนอผู้มีอำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

14.2 จัดทำทะเบียนผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างประจำในสังกัด

15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

15.1 สืบค้นและรวบรวมข้อมูลการขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

15.2 ประชุมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

15.3 รวบรวมแบบเสนอขอรับการประเมินและรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เสนอขอให้มีและเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการต่อไป

16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

16.1 ส่งเสริมการพัฒนาคณะผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพการศึกษา

16.2 สร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยการยกย่องเชิดชูเกียรติ ผู้มีผลงานดีเด่นและมีคุณงามความดีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดหรือกรณีอื่นตามความเหมาะสม

17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

17.1 ดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

17.2 ควบคุมดูแล และส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

18.1 เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในสถานศึกษา

18.2 เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัยในตนเอง

18.3 ป้องกันไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อเสนอไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ดำเนินการต่อไป

20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรนั้น

20.1 วิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

20.2 จัดทำแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในสถานศึกษา

20.3 ดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในสถานศึกษาตามแผนที่กำหนด

20.4 สร้างและพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ
การศึกษาในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

20.5 ประเมินผลการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
และนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

21. การพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลด้านการบริหารงานบุคคล

21.1 กำหนดรูปแบบนิติบุคคลด้านการบริหารงานบุคคล

21.2 พัฒนารูปแบบนิติบุคคลด้านการบริหารงานบุคคล

21.3 ติดตาม ประเมินผล รับผิดชอบ และรายงานผลการดำเนินงาน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้างการบริหารบุคลากร จัดหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบุคลากร ดำเนินงานส่งเสริมขวัญกำลังใจบุคลากร กำหนดแนวทางการประเมินผลงานบุคลากร ติดตามผลการดำเนินงานด้าน บุคลากร และส่งเสริมบุคลากรให้พัฒนาตนเอง

การบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารอื่น ๆ บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคลชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

1.1 จัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่น
เขตพื้นที่การศึกษาและส่วนกลาง

1.3 นำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการ และการประชาสัมพันธ์

2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

2.1 ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษา เพื่อแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมช่วยเหลือสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 เผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ

2.3 กำหนดแผนโครงการหรือกิจกรรม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

2.4 ให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

3.1 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และสนองต่อความต้องการของชุมชนและสังคม โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

3.2 เสนอแผนพัฒนาการศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

3.3 การดำเนินการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน

4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และตามความต้องการของสถานศึกษา

4.2 แจ้งผลการศึกษาวิจัยของสถานศึกษาให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ

4.3 เผยแพร่การศึกษาวิจัยของสถานศึกษา ให้บุคลากรในสถานศึกษาและสาธารณชนรับทราบ

5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

5.1 ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนกลยุทธ์พัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการพัฒนาสถานศึกษา

5.2 กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารจัดการ

5.3 จัดระบบการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

- 5.4 ประเมินผลงานและรายงานการพัฒนาองค์กร
- 5.5 ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 6.1 กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงานแต่ละด้านของ
สถานศึกษา
- 6.2 เผยแพร่มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้รับผิดชอบและ
ผู้เกี่ยวข้องทราบ
- 6.3 ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ
สถานศึกษา
- 6.4 ปรับปรุงและพัฒนาทั้งมาตรฐานการปฏิบัติงานและระบบ
การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 7.1 วางแผนและดำเนินการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
มาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
- 7.2 ระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาในงานด้านต่าง ๆ
ของสถานศึกษา
- 7.3 สนับสนุนและพัฒนาให้บุคลากรสามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี
เพื่อศึกษามาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา
- 7.4 ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิต การพัฒนาเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา
- 7.5 ติดตาม ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
- 8.1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพระบบงานธุรการระเบียบ และกฎหมายที่
เกี่ยวข้อง
- 8.2 วางแผนออกแบบระบบงานธุรการ โดยนำเทคโนโลยีมาช่วย
เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- 8.3 จัดบุคลากรรับผิดชอบและพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ในการ
ปฏิบัติงานธุรการ
- 8.4 จัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สามารถรองรับการปฏิบัติงานด้านธุรการ
ได้ตามระบบงานที่กำหนดไว้

8.5 ดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า

8.6 ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงงานธุรการให้มีประสิทธิภาพ

9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

9.1 กำหนดแนวทางการวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

9.2 บำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ มั่นคง ปลอดภัย และสวยงาม

9.3 ติดตามและตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

10.1 ประสานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจและจัดทำสำมะโนผู้เรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา

10.2 เสนอสำมะโนผู้เรียนให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

10.3 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศจากการทำสำมะโนผู้เรียน

10.4 เสนอข้อมูลสารสนเทศการทำสำมะโนผู้เรียนในเขตพื้นที่การศึกษา

11. การรับนักเรียน

11.1 ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดเขตพื้นที่บริการการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา โดยประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา

11.2 กำหนดแผนการรับนักเรียนของสถานศึกษา โดยประสานกับเขตพื้นที่การศึกษา

11.3 ดำเนินการรับนักเรียนตามแผนที่กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา เสนอข้อมูลและความต้องการในการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก หรือเปลี่ยนสภาพสถานศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

13.1 สำรวจความต้องการในการเข้ารับบริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

13.2 กำหนดแนวทางและความเชื่อมโยงในการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับแนวทางของเขตพื้นที่การศึกษา

13.3 ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้ง 3 รูปแบบ ตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา รวมทั้งเชื่อมโยงประสานความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ ที่จัดการศึกษา

14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

14.1 กำหนดแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

14.2 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาในทุกด้าน

ซึ่งครอบคลุมถึงการประสานความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานสถานประกอบการสถาบันสังคมอื่น และสถานศึกษาในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ร่วมกัน

14.3 ดำเนินการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน

15. การทัศนศึกษา

15.1 วางแผนการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษา

15.2 ดำเนินการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์

และวิธีการที่กำหนด

16. งานกิจการนักเรียน

ดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน สรุปลงและประเมินผลเพื่อปรับปรุง

17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

17.1 วางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของสถานศึกษา

17.2 ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาตามแนวทางที่กำหนด

17.3 ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาการประชาสัมพันธ์

การศึกษาของสถานศึกษา

18. การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

19. การประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

19.1 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคในการจัด
และพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

19.2 ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดและพัฒนาการศึกษา

20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน

20.1 จัดระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการ
พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

20.2 จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การติดตาม ตรวจสอบ
และประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

20.3 ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาการศึกษา
ของสถานศึกษาตามระบบที่กำหนดไว้

20.4 รายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ

20.5 ปรับปรุงและพัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และ
การรายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

21.1 วิเคราะห์กำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงในการ
ดำเนินงานของสถานศึกษา

21.2 วางแผนการจัดระบบการควบคุมภายในสถานศึกษา

21.3 ดำเนินการควบคุมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานตรวจเงิน
แผ่นดินกำหนด

21.4 ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในและรายงานให้เขตพื้นที่
การศึกษาทราบ

22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

22.1 ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ระเบียบ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

22.2 การวางแผนงานปกครองนักเรียน

22.3 การบริหารงานปกครองนักเรียน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ
การประสานงานปกครอง

22.4 การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การยกย่องให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดี

22.5 การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ในสถานศึกษา

22.6 การสรุปประเมินผลงานปกครองนักเรียน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการของสถานศึกษา วางแผนการใช้อาคารสถานที่ สรรหางบประมาณซ่อมแซมอาคาร สถานที่ จัดแหล่งการเรียนรู้ จัดหาทุนสำหรับนักเรียน ส่งเสริมให้มีผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษา จัดกิจกรรมวันสำคัญและกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพ รวมทั้งเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษา และติดตาม ดูแล งานบริหารทั่วไปในสถานศึกษา

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการศึกษาต่างประเทศอีกมากมายหลายท่านได้ให้ความหมายของขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

Griffiths (1956) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. การรักษาความสัมพันธ์ชุมชน
2. ปรับปรุงและขยายโอกาสทางการศึกษา
3. จัดหาและพัฒนาบุคลากร
4. จัดหาและรักษาอาคารสถานที่

Campbell และคณะ (1997) ได้ให้ความหมายไว้ว่า งานบริหารสถานศึกษามีงานสำคัญ 6 ประการ คือ

1. งานสัมพันธ์ชุมชน
2. งานหลักสูตรและการสอน
3. งานกิจกรรมนักเรียน
4. งานบริหารบุคคล
5. งานอาคารสถานที่
6. งานธุรการและการเงิน

Kimbrough (1976) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หน้าที่หรือภารกิจของสถานศึกษามี 8 ด้าน ได้แก่

1. การเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

2. การบริหารนักเรียน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน
4. การบริหารงานบุคคล
5. การบริหารงานอาคารสถานที่
6. การบริการชุมชน
7. การจัดโครงสร้างองค์การและบริหารงาน
8. บริหารงบประมาณ

Sergiovanni (1980) ได้ให้ความหมายไว้ว่า งานบริหารสถานศึกษา

มี 8 ประการ คือ

1. งานสัมพันธ์กับชุมชน
2. งานกิจกรรมนักเรียน
3. งานหลักสูตรและการสอน
4. งานบริหารบุคลากร
5. งานอาคารสถานที่
6. งานธุรการ
7. งานพัฒนาบุคลากร
8. งานประเมินผล

Fisk (1963) ได้ให้ความหมายไว้ว่า งานบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน

เช่นกัน คือ

1. ความสัมพันธ์ชุมชน
2. การสรรหาและพัฒนาบุคลากร
3. การปรับปรุงและส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา
4. การจัดหาและดูแลเรื่องการเงิน อาคารสถานที่และอุปกรณ์

Ramsayer และคณะ (1955) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ขอบข่ายของงานบริหาร

สถานศึกษา คือ

1. พัฒนาการเรียนการสอน
2. ธุรการ การเงินและบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน
3. เป็นผู้นำชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
4. งานบุคคล
5. งานอาคารสถานที่
6. จัดการรถรับส่งนักเรียน

7. จัดระบบบริหารโรงเรียน

8. ปกครองดูแลนักเรียน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารงานสถานศึกษาหมายถึง งานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจ ทั้ง 4 กลุ่มงาน และนำเข้ามาสู่กระบวนการบริหารสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดไว้ คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหารประสิทธิผลขององค์การขึ้นอยู่กับ การรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้น ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิดสติปัญญาก็คือ การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับผูกพันต่อกิจกรรมและองค์การในที่สุด

วัชระ สุกุล ณ มรรดา (2541) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่บุคคลหลาย ๆ คนทำงานด้วยกัน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน และทำงานนั้นต้องสำเร็จและงานที่ต้องพึ่งพาคนหลาย ๆ คน จะต้องมีการร่วมมือมากขึ้น การที่จะทำอะไรให้สำเร็จลุล่วงไปได้นั้นขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลกับกลุ่มว่ามีความสามารถจะช่วยกันทำงานมากน้อยเพียงใด

เดช กาญจนางกูร (2547) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการแบ่งงานกันทำตามบทบาทและหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องมีการบูรณาการในด้านความรู้ ความคิด และความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการให้ประสานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นจังหวะเดียวกัน จึงจะทำให้การปฏิบัติร่วมกันสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามที่ผู้มีส่วนร่วมทุกคนปรารถนา

อรทัย ก๊กผล (2552) การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ในที่นี้หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหารและตัดสินใจของอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระทางความคิด มีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมต่อกิจกรรมนั้นๆ

สถาบันพระปกเกล้า (2553) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในความหมายที่แคบ คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติ แต่ไม่ได้หวังจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ
2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น
3. ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ได้ว่าเป็น การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา
5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิ และหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบ ความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางใหม่ ๆ เช่น เกี่ยวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่น
6. การมีส่วนร่วมนั้น เป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่า บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายาม ตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่ดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินกิจการและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์กร ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กรและหน่วยงานที่ดีที่สุด

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การที่บุคคลหลาย ๆ คนทำงานด้วยกันตามบทบาทและหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการบูรณาการในด้านความรู้ ความคิด และความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน เพื่อทำให้ผู้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร

ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา ผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์การ เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันและก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามที่ผู้มีส่วนร่วมทุกคนปรารถนา

2. ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

จันทราณี สงวนนาม (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล

คุณวุฒิ คนฉลาด (2540) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารองค์การแบบมีส่วนร่วม เป็นเทคนิคการบริหารที่มีการยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยหลักการคือ มุ่งที่จะให้สมาชิกในองค์การมีโอกาสดำเนินงานร่วมกันเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม ให้ทุกคนมีส่วนร่วมงานจึงประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

เนตรพัฒนา ยาวีราช (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการตัดสินใจที่ผู้นำและพนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รูปแบบนี้เหมาะสมกับพนักงานที่ชอบทำงานโดยการควบคุมตนเอง เพราะพนักงานชอบที่จะมีอำนาจในการกระทำของตนเอง

สุรียา หม่อมขวา (2548) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เรื่องประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมต้องมีข้อตกลง 5 ประการ ดังนี้ 1) ข้อตกลงในการทำให้ดีที่สุด 2) ข้อตกลงที่จะเป็นกลุ่มที่ดี 3) ข้อตกลงเกี่ยวกับความคิดที่ชัดเจน 4) ข้อตกลงเกี่ยวกับการร่วมมือกัน 5) ข้อตกลงเกี่ยวกับเป้าหมายของกลุ่ม

วันชัย โกลละสุด (2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารโดยให้บุคคลในองค์กรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการบริหารงานสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 1) ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง 2) กระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้ 3) เป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ 4) ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้งได้

วันชัย วัฒนศัพท์ (2549) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การทำงานแบบมีส่วนร่วม นั้นไม่ว่าจะเป็น ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กรหรือระดับประเทศนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการที่คนปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นยินยอมปฏิบัติตาม (Compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (Commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจและสบายใจ ได้มีการดำเนินการแก้ปัญหาความไม่เรียบร้อยโดยกระบวนการมีส่วนร่วม ตัวอย่างเช่นนี้

เป็นตัวอย่างที่สามารถจะนำไปใช้ในองค์กร หรือรัฐวิสาหกิจที่จะสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมที่จะเป็นเครื่องมือของการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณภาพต่อไป

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ สมาชิกในองค์กรมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นทีม หรือเป็นกลุ่ม ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง กระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้ เป็นหลักการของการบริหารที่เป็นผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและจัดปัญหาความขัดแย้งได้ ช่วยให้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นยินยอมปฏิบัติ และรวมถึงตกลงยอมรับ ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจและสบายใจ

3. รูปแบบของการมีส่วนร่วม

Cohen และ Uphoff (1980) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการเป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งในขั้นตอนนี้ได้แบ่งย่อยออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริง ซึ่งเป็นวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติการ (Operation Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงาน หรือกลุ่มที่รวมตัวกันตามประเพณี เช่น กลุ่มสตรีหรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิกร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำและการสร้างพลังอำนาจในแก๊งค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏในขั้นตอนนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ได้แก่ แรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสาร ทั้งหมดนี้เป็นแหล่งทรัพยากรหลักที่สำคัญซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่น นำมาใช้เพื่อพัฒนาโครงการ การส่งเสริมโดยใช้แรงงานในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดี การบริจาคเงินและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และอื่น ๆ แสดงให้เห็นทิศทางที่ชัดเจนของการมีส่วนร่วม สิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วมนี้ คือ การรู้ว่าใครเป็นผู้สนับสนุนและทำอย่างไร

โดยวิธีการสมัครใจ การได้รับค่าตอบแทน หรือโดยการบีบบังคับ การสนับสนุนเรื่องทรัพยากร บ่อยครั้งที่พบว่ามีความไม่เท่าเทียมกันและการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารและการประสานงาน (Project Demonstration and Co-Ordination) คนในท้องถิ่นสามารถรวมตัวกันในการปฏิบัติงาน โดยการเป็นลูกจ้างหรือสมาชิกทีมที่ปรึกษาหรือเป็นผู้บริหารโครงการ เป็นสมาชิกอาสา ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกิจกรรมของโครงการ มีการฝึกอบรมให้รู้เทคนิคการปฏิบัติงานในโครงการสำหรับผู้เข้ามาบริหาร หรือประสานงาน วิธีนี้นอกจากจะเพิ่มความไว้วางใจให้กับคนในท้องถิ่นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาของตนเองอีกด้วย อีกทั้งยังทำให้เกิดการสื่อสารข้อมูลภายใน และได้รับคำแนะนำซึ่งเป็นปัญหาของคนในท้องถิ่น ตลอดจนผลกระทบที่ได้รับเมื่อโครงการเข้ามา

2.3 การมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือ (Enlistment) การขอความร่วมมือไม่จำเป็นต้องมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่พิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ผลเสียที่ตามมาหลังจากนำโครงการเข้ามา และผลที่เกิดกับคนในท้องถิ่นที่เข้าร่วมในโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

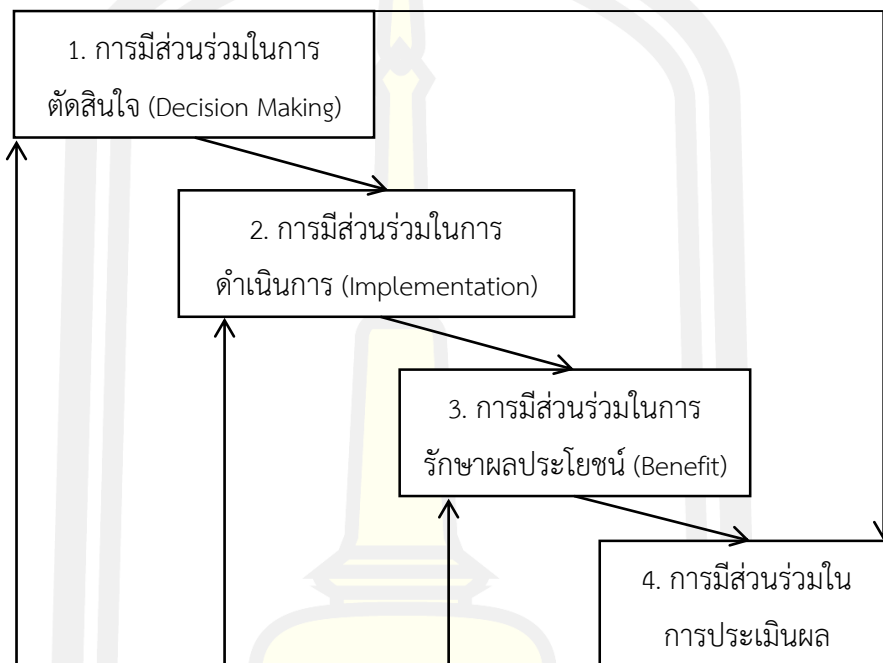
3.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ด้านวัตถุ (Material Benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล เช่น เป็นการเพิ่มการบริโภค รายได้ และทรัพย์สิน แต่สิ่งเหล่านี้ อาจจะทำให้การสรุปข้อมูลล้มเหลวได้ ซึ่งควรวิเคราะห์ให้ได้ว่าใครคือผู้มีส่วนร่วม และดำเนินการให้เกิดขึ้น

3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social Benefits) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานด้านสาธารณะ ได้แก่ บริการหรือความพึงพอใจการสาธารณสุข การเพิ่มโครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้รูปแบบการผสมผสาน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนยากจน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทั้งในเรื่องปริมาณ การแบ่งผลประโยชน์ และคุณภาพบริการและความพึงพอใจ

3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal Benefits) เป็นความปรารถนาที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มหรือได้รับการคัดเลือกเข้ามา เป็นความต้องการอำนาจทางสังคมและการเมือง โดยผ่านความร่วมมือในโครงการ ผลประโยชน์สำคัญที่ได้จากโครงการ มี 3 ชนิด คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง อำนาจทางการเมือง และความรู้สึกว่าตนเองทำงานมีประสิทธิผล การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ควรศึกษาผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลังด้วย เพราะอัตราการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์มีความแตกต่างกัน จะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการวางนโยบายหลักที่เกี่ยวข้องว่าจะให้ใครมีส่วนร่วม หากผลที่ออกมาตรงกันข้ามกับความคาดหวัง จะได้แก้ไข เพื่อหาแนวทางที่มี

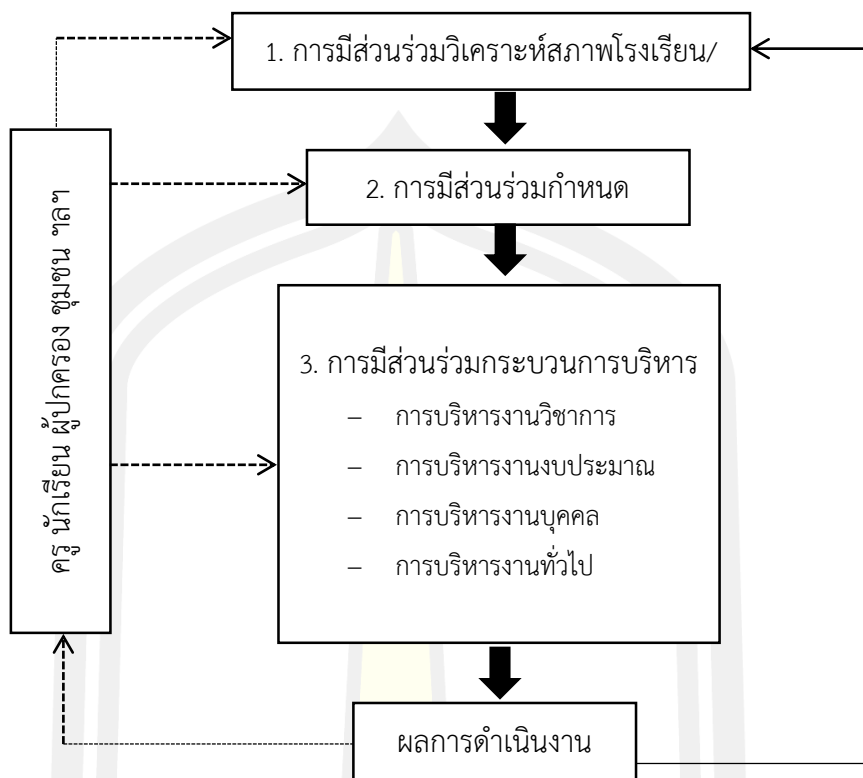
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานรวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมดังกล่าวปรากฏตามภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 การมีส่วนร่วม 4 รูปแบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา โดยมีบุคคลต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา แบ่งได้ 4 กระบวนการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพโรงเรียน/ชุมชน
2. การมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย
3. การมีส่วนร่วมกระบวนการบริหาร 4 ฝ่ายงาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป เป็นต้น
4. การมีส่วนร่วมในผลการดำเนินงาน

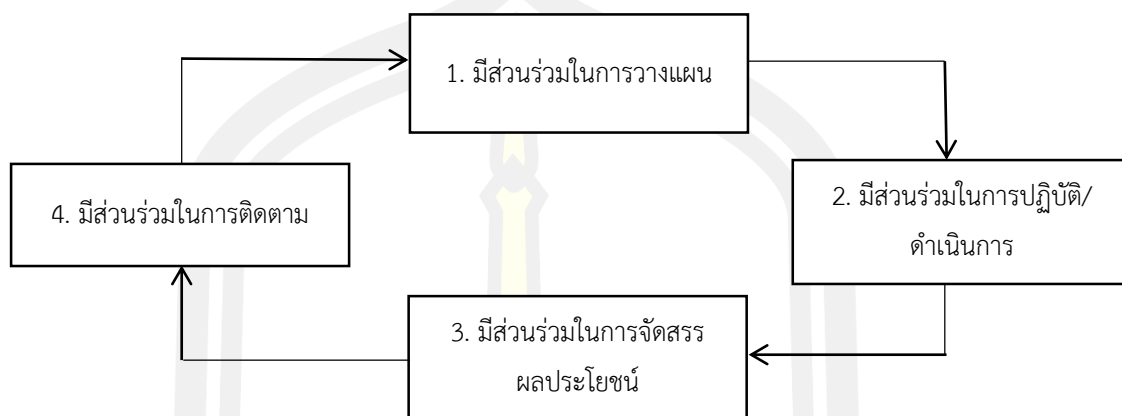
ภาพประกอบ 3 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

วรวรรณ ตันตขเสน (2546) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วม การร่วมมือระหว่างกันด้วยข้อเท็จจริงและความเชื่อที่ว่างานจะสำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมือ มี 6 กระบวนการ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสาร
2. มีส่วนร่วมในการคิด
3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. มีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ
5. มีส่วนร่วมในการประเมินผล
6. มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ประยูร อัครบวร (2552) ในปัจจุบันรัฐบาลได้มีการจัดระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็น “การบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา” ที่มีรูปแบบเช่นนี้เพราะในโลกยุคปัจจุบันการพัฒนาและการให้บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพเป็นธรรม จำเป็นต้องเน้นการเพิ่มศักยภาพของการพัฒนาในมิติพื้นที่ (Area) ซึ่งจำเป็นต้องจัดระเบียบความสัมพันธ์ของการบริหารราชการในพื้นที่ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีเอกภาพ และสามารถบูรณาการ เพื่อเชื่อมโยงการทำงาน

ในระหว่างมิติและภาคส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยกระบวนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมระดับ
โครงการหรือแผนงานมี 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ภาพประกอบ 4 กระบวนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 1 มีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับ
การวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม

ขั้นที่ 2 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ประกอบด้วย การเกี่ยวข้องกับ
การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ และการ ตัดสินใจ

ขั้นที่ 3 มีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรร
ประโยชน์ ผลของกิจกรรม หรือผลของการ ตัดสินใจที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 4 มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมจำแนกตามกระบวนการ
บริหาร ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน
3. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย
4. การมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากร
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	Cohen และ Uphoff (1980)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2542)	วารสารณ ตัณฑเสนา (2546)	ประยูร อัครบรร (2552)	เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553)	รวม
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	✓					2
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	✓	✓	✓	✓		4
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	✓		✓	✓		3
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	✓		✓	✓	✓	4
5. การมีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพโรงเรียน/ชุมชน		✓				1
6. การมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย		✓				1
7. การมีส่วนร่วมในผลการดำเนินงาน		✓				1
8. มีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสาร			✓			1
9. มีส่วนร่วมในการคิด			✓			1
10. มีส่วนร่วมในการวางแผน			✓	✓	✓	3
11. การมีส่วนร่วมในการประสานงาน					✓	1
12. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย					✓	1
13. การมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากร					✓	1

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีขอบข่ายหลายด้าน ผู้วิจัยจึงเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่เฉลี่ยร้อยละ 60 ขึ้นไป ได้ทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

จากการสังเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ การมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้ร่วมวางแผนกิจกรรม การแบ่งงานตามบทบาทหน้าที่และ

ความรับผิดชอบ รวมถึงการใช้งบประมาณ การจัดหางบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณในการทำกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการตัดสินใจ โดยจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัตถุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบายหรือความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เมื่อนำขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษามาสังเคราะห์ร่วมกับองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสำหรับสถานศึกษา ได้แก่

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

- 1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านวิชาการ
- 1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านวิชาการ
- 1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านวิชาการ
- 1.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านวิชาการ

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ

- 2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านงบประมาณ
- 2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านงบประมาณ
- 2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านงบประมาณ
- 2.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านงบประมาณ

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

- 3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการบริหารงานบุคคล

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

- 4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการบริหารงานทั่วไป
- 4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการบริหารงานทั่วไป
- 4.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการบริหารงานทั่วไป
- 4.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการบริหารงานทั่วไป

บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 8 และมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของสภาการศึกษาเมื่อคราวประชุม ครั้งที่ 2/2553 วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 จึงกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2553 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนพิเศษ 98 ง ราชกิจจานุเบกษา 18 สิงหาคม 2553 และมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ประกาศ ณ วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ออกเป็น 8 กลุ่ม 1 หน่วย ดังนี้ 1. กลุ่มอำนวยการ 2. กลุ่มนโยบายและแผน 3. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ 5. กลุ่มบริหารงานบุคคล 6. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 7. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 8. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 9. หน่วยตรวจสอบภายใน ต่อมาเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วน ราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 เพิ่มเติม โดยกำหนดให้มี กลุ่มกฎหมายและคดีเพิ่มขึ้น ทำให้การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ออกเป็น 9 กลุ่ม 1 หน่วย

1. บริบทพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีที่ตั้งอยู่ภายในพื้นที่โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ ถนนเลี้ยวเมืองมหาสารคาม-ร้อยเอ็ด ตำบลเวียงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่รับผิดชอบให้บริการครอบคลุม 13 อำเภอ ดังนี้ เมืองมหาสารคาม, แกดดำ, โกสุมพิสัย, กันทรวิชัย, เชียงยืน, บรบือ, นาเชือก, พยัคฆภูมิพิสัย, วาปีปทุม, นาโดน, ยางสีสุราช, กุดรัง และชื่นชม มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดขอนแก่น

2. ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

2.1 ข้อมูลโรงเรียน จำแนกตามขนาด (ข้อมูล 10 มิ.ย. 63)

ขนาดโรงเรียน	ปีการศึกษา		
	2561	2562	2563
ขนาดเล็ก (1-499 คน)	21	21	21
ขนาดกลาง (500-1,499 คน)	6	6	5
ขนาดใหญ่ (1,500-2,499 คน)	4	4	5
ขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป)	4	4	4
รวม	35	35	35

2.2 ข้อมูลนักเรียน จำแนกตามชั้นเรียน (ข้อมูล 10 มิ.ย. 63)

ระดับชั้น	ปีการศึกษา		
	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาปีที่ 1	5,836	5,823	5,902
มัธยมศึกษาปีที่ 2	5,948	5,716	5,738
มัธยมศึกษาปีที่ 3	5,731	5,813	5,542
มัธยมศึกษาปีที่ 4	4,761	4,713	5,134
มัธยมศึกษาปีที่ 5	4,633	4,470	4,520

ระดับชั้น	ปีการศึกษา		
	2561	2562	2563
มัธยมศึกษาปีที่ 6	4,793	4,417	4,342
ปวช. 1	40	36	13
ปวช. 2	43	40	39
ปวช. 3	65	42	46
รวม	31,778	31,070	31,276

2.3 ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ตาม จ 18)	ปีการศึกษา		
	2561	2562	2563
ผู้อำนวยการโรงเรียน	35	34	35
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	41	35	32
ครู	1,838	1,767	1,583
ครูมาช่วยราชการต่างเขต	3	7	2
ครูไปช่วยราชการต่างเขต	7	6	4
พนักงานราชการ ครูผู้สอน	69	69	58
ลูกจ้างประจำ	64	57	43
รวม	2,057	1,975	2,062

3. ทิศทางการพัฒนาการศึกษา

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นองค์กรคุณภาพ สืบสานศาสตร์พระราชา จัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ”
(Quality Organization to Excellent Education by the King's Philosophy)

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

2. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียม และพัฒนาทักษะด้านอาชีพ ตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองได้

3. พัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สู่มีอาชีพ

5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

6. พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน มีนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกหลัก ในการขับเคลื่อนบนฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัยและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ (Goal)

1. ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความรักใน สถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

2. ผู้เรียนได้รับโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ และได้รับบริการทางการศึกษาอย่าง ทั่วถึง เท่าเทียมและได้รับการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ ตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเอง ได้

3. ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา มีความปลอดภัยจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ

4. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สู่มีอาชีพ

5. สถานศึกษาจัดการศึกษาตามหลักศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีการพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน มีนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนบนฐานข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัยและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ค่านิยม (Value) : S4

สร้างคุณภาพที่ดี (Standard Based)

มีธรรมาภิบาล (Stable good governance)

บริการด้วยใจ (Service Mind)

นำสมัยด้วยนวัตกรรม (Smart Innovation)

จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Development Focus)

1. ด้านคุณภาพ

- 1.1 ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
- 1.2 ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs)
- 1.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น
- 1.4 ครูจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21
- 1.5 ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นมืออาชีพ
- 1.6 สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ
- 1.7 สถานศึกษามีบริหารจัดการศึกษาตามหลักศาสตร์พระราชและหลักธรรมาภิบาล สู่การเป็น 1 โรงเรียน 1 นวัตกรรม 1 อาชีพ
- 1.8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
- 1.9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีบริหารจัดการ ด้วยหลักธรรมาภิบาล

2. ด้านโอกาส

- 2.1 ผู้เรียนได้รับโอกาสการบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- 2.2 ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ ตามความถนัดและศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองได้

3. ด้านความปลอดภัย

- 3.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.2 สถานศึกษามีการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการมีสุขภาวะที่ดี

4. ด้านอาชีพ

- 4.1 ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานอาชีพเพื่อการมีงานทำ และรายได้
- 4.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีนวัตกรรมทางการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้การส่งเสริมอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 4.3 สถานศึกษามีหลักสูตรอาชีพเพื่อการมีงานทำ

ผลการวิเคราะห์ห้องค์กร (SWOT Analysis) ประจำปี พ.ศ. 2564 โดยนำแนวคิด 7S ของ McKensey และแนวคิด PESTLE Analysis ของ Francis J. Aguilar มาใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ที่มีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กร ตามแนวคิด 7S ของ McKensey

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<p>1. โครงสร้าง (Structure)</p> <p>S1. เป็นเขตที่มีพื้นที่บริหารจัดการจังหวัดเดียว S2 มีโครงสร้างบริหารงานภายในสำนักงานชัดเจน</p> <p>S3.สภาพแวดล้อมภายในสำนักงานมีความเหมาะสม</p>	<p>W1. ระบบสาธารณูปโภค ห้องน้ำ ห้องส้วม ยังต้องได้รับการปรับปรุงให้เพียงพอกับความต้องการ</p> <p>W2. สถานที่จอดรถผู้มาติดต่อราชการคับแคบไม่เป็นระเบียบ</p>
<p>2. กลยุทธ์(Strategy)</p> <p>S4. กำหนดนโยบาย และกลยุทธ์ที่ชัดเจน สอดคล้อง กับนโยบายต้นสังกัด</p> <p>S5. บริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม</p>	<p>W3. มีผลการปฏิบัติงานบางรายการที่ไม่บรรลุตามเป้าหมาย</p> <p>W4. มีบางโครงการที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แต่ต้องรายงานผลการดำเนินงาน</p> <p>W5. ภาระงานมอบหมายงานบางประเด็นไม่ชัดเจน มีการทับซ้อนกัน</p>
<p>3. บุคลากร ทีมงาน (Staff)</p> <p>S6.บุคลากรมีความเป็นเอกภาพ</p> <p>S7.บุคลากรในสำนักงานเขตมีศักยภาพและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่</p> <p>S8. บุคลากรมีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม</p>	<p>W6. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ บางกลุ่มงานขาด บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ</p> <p>W7. บุคลากรขาดแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการทำงาน</p>
<p>4. รูปแบบการบริหารของผู้บริหาร (Style)</p> <p>S9. มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ</p> <p>S10. มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน</p>	<p>W8. การพัฒนาคุณภาพยังไม่ครอบคลุมภารกิจตามกรอบภาระงาน</p>
<p>5.ระบบ (System)</p> <p>S11. มีการบริหารจัดการด้วยระบบ ICT</p> <p>S12. มีระบบการคัดกรองและพัฒนา ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>W9. ข้อมูล สารสนเทศยังไม่สมบูรณ์และไม่เป็น ปัจจุบัน</p> <p>W10. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร</p> <p>W11. คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ด้าน ICT ไม่เพียงพอและล้าสมัย</p>

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
6.ค่านิยม (Shared Value) S13. บุคลากรมีค่านิยมและวัฒนธรรมคุณภาพในการ ปฏิบัติงาน	W12. บุคลากรบางคนมีทักษะด้านภาษาและทักษะด้าน ICT ในระดับที่ต้องปรับปรุงพัฒนา
7.ความชำนาญ ทักษะ (Skill) S14. บุคลากรมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน S15. บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกองค์กร ตามแนวคิด PESTLE Analysis ของ Francis

J. Aguilar

โอกาส (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
1. นโยบาย การเมือง (Politics) O1. มีนโยบายทวิศึกษา สร้างทางเลือกในการเรียนต่อและการประกอบอาชีพ O2. มีนโยบายสนับสนุนความเสมอภาคและให้ โอกาส ในการศึกษา อย่างทั่วถึง O3. มีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้มี สมรรถนะในศตวรรษที่ 21 สู่ไทย แลนด์ 4.0 O4. มีนโยบายส่งเสริมทักษะความคิดขั้นสูง การคิดเชิงคำนวณ (Coding) แก่ผู้เรียน	T1. นโยบายบางประเด็นมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ขาด ความต่อเนื่องในทางปฏิบัติ
2. เศรษฐกิจ (Economy) O5. ชุมชนในพื้นที่จังหวัด มีการประกอบอาชีพ ที่หลากหลาย	T2. ผู้ปกครองส่วนมากมีรายได้ต่ำ ส่งผลกระทบต่อ การให้ การสนับสนุนทางการศึกษา T3. ผู้ปกครองบางคนเดินทางไปประกอบอาชีพต่างจังหวัด ผู้เรียนไม่ได้รับการดูแล เอาใจใส่ด้วยตนเอง
3. สังคม (Social) O6. มีสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ให้สนับสนุน การดำเนินงานทางการศึกษา O7. มีแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็น เครื่องช่วยในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่	T4. ผู้ปกครอง มีค่านิยมส่งบุตรหลาน เข้าไปศึกษาต่อโรงเรียนขนาดใหญ่ในตัวอำเภอ จังหวัด และต่างจังหวัด

โอกาส (Opportunities)	ข้อจำกัด (Threats)
O8. มีการส่งเสริมให้รวมกลุ่มเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูและบุคลากรทางการศึกษา	
4. เทคโนโลยี(Technology) O9. มีสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม และเครื่องมือต่อการพัฒนาคุณภาพที่หลากหลาย O10. มีศูนย์สื่อดิจิทัลทางการศึกษาและการเรียนรู้	T5. บุคลากรบางคนขาดทักษะการใช้เครื่องมือสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
5. วัฒนธรรม ศาสนา ความเชื่อ (Legal) O11. ประชาชนในพื้นที่ เชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมที่เหมือนกัน	
6.สิ่งแวดล้อม (Environment) O12. มีเครือข่ายรณรงค์แก้ไข ป้องกัน ยาเสพติดและอบายมุข O13. มีการจัดหลักสูตรสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพศวิถีศึกษาในสถานศึกษา	T6. ผู้เรียนและบุคลากรบางคนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงแก้ไข T7.ชุมชนบางแห่งมีความเสี่ยงต่อปัญหาสิ่งเสพติดและภัยจากความรุนแรง การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน การค้า มนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ ภัยคุกคามรูปแบบใหม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศิริรัตน์ ทับเจริญ และพรเทพ ฐัฒน (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครสวรรคร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1) ศึกษาความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) นำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรคร์ จังหวัดนครสวรรคร์ การดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานครูและลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครสวรรคร์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 186 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการบริหารแบบ

มีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการสูงสุดในด้านการบริหารงานวิชาการ และมีความต้องการต่ำสุดในด้านการบริหารทั่วไป 2) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 16 ข้อ ด้านการบริหารบุคคล จำนวน 12 ข้อ ด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 12 ข้อ และด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 12 ข้อ โดยแนวทางทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์ที่เหมาะสม ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา และสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา 2) ด้านการบริหารงบประมาณ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งให้คณะกรรมการครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ หนังสือเรียน คู่มือครู และเอกสารตามความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน และสถานศึกษากำหนดให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน คู่มือครู และเอกสารตามความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน 3) ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาแต่งตั้งให้ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสวัสดิการและเสริมสร้างกำลังใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา สถานศึกษาให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงาน และสถานศึกษาแต่งตั้งให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา 4) ด้านการบริหารทั่วไป สถานศึกษาให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษาให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และสถานศึกษาแต่งตั้งให้ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา

เกสสิณี ชิวปรีชา และชญานิษฐ์ อูสาโท (2556) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนตีประจำตำบล โดยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตีประจำตำบล 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนตีประจำตำบล วิธีดำเนินการวิจัยเป็นแบบวิจัยและพัฒนา โดยมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่

พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตีประจำตำบล 123 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม และหาค่าความต้องการจำเป็นในการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 รูปแบบ (2) ร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนตีประจำตำบล (3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนตีประจำตำบล โดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล 30 คน และประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน และ (4) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนตีประจำตำบล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ชื่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนตีประจำตำบล คือ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยครูและชุมชนเป็นหลัก ส่วนที่ 2 หลักการ แนวคิด และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 3 องค์ประกอบของการบริหาร ประกอบด้วย การบริหาร ได้แก่ การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลโดยครูและชุมชนเป็นหลัก ส่วนที่ 4 การนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้และเงื่อนไขของความสำเร็จ

เฉลิมพล จันดา (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และ 3) พัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 354 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตามจำนวนที่ได้จากการเทียบกับตาราง เครจซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 3 ผลการวิจัย แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษาจะใช้เป็นแนวทางในการบริหารสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 16 ตัวชี้วัด โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด 2. สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.87$) ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.76$) และการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.70$) สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมในการบริหารสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.67$) ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.66$) และด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.62$) 3. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

- 1) การมีส่วนร่วมการวางแผน 1.1) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลกิจกรรม 1.2) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีการร่วมวางแผนและแบ่งงาน
- 2) การมีส่วนร่วมการดำเนินงาน 2.1) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2.2) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลัง ความรู้ความสามารถของตนเอง 2.3) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน 2.4) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ 3.1) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบ 3.2) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล 4.1) ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไข ปัญหาทางด้านงานบริหารทั่วไป 4.2) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพในงานด้านงานบริหารทั่วไป

สิทธิชัย อุตทาสา และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน 364 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหาร

สถานศึกษา ไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามแบบมาตรา
วัดประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนา
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
พบว่า (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจ เพื่อระดมความคิดที่จำเป็นในการพัฒนาองค์กร (2) ด้านการปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษา
สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย จัดทำและพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา เพื่อนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผู้บริหาร
สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ไปพัฒนาครูและ
บุคลากรในการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้บริหารสถานศึกษา
สนับสนุนให้ครูมีการกำหนดขอข้ายการประเมินผลการบริหารจัดการของสถานศึกษาเป็นแบบ
ชัดเจน โปร่งใส

อนุวัฒน์ ตั้งโทยบ และอุไร สุทธิรัมย์ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือ
ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา
2563 จำนวน 250 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่ายตามสัดส่วนประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย
พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ
2) ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิรุทธ์ นันทมาศวังนรา, ปิย สุทธิสุสติ, โนรีณี เบ็ญจวงศ์ และณพัฐธิกา ปิติเลิศศิริกุล
(2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ยะลา เขต 2 และ 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรในการวิจัย คือ บุคลากรครูผู้สอนได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.905 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วย t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ 2) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน งานวิจัยต่างประเทศ

Paterno (2010) ได้ศึกษาการรับรู้ของสมาชิกและคณะกรรมการโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง โดยศึกษาการมีส่วนร่วมในด้านวิชาการต่าง ๆ คือ การวางแผน การกำหนดนโยบาย การพัฒนาการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับนักเรียน บุคลากรของโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การพัฒนาบุคลากร และงานงบประมาณ การเก็บข้อมูลใช้แบบสำรวจสอบถามคณะกรรมการโรงเรียน จำนวน 101 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 75 คน ประเทศสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาพบว่า สมาชิกคณะกรรมการโรงเรียนรับรู้การมีส่วนร่วมของครูที่เป็นจริง และความหวังในเรื่องการตัดสินใจ เชิงเทคนิคที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตรการสอน และบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับนักเรียน ส่วนศึกษานิเทศก์รับรู้ในลักษณะคล้ายกับคณะกรรมการดังกล่าวทั้ง 2 กลุ่ม มีความรู้เกี่ยวกับการมีบทบาทที่คาดหวังของครูน้อยมาก ในด้านที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ เชิงปริมาณที่เกี่ยวข้องกับงานงบประมาณและการพัฒนาบุคลากร สมาชิกคณะกรรมการโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ มีความคาดหวังในเรื่องระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องและระยะเวลาในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารจัดการของโรงเรียนไม่มีผลทำให้การรับรู้บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูต่างกัน

Plumb (2011) ได้สำรวจทัศนคติของผู้อำนวยการฝ่ายและคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของผู้อำนวยการฝ่ายและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน

รัฐบาลแถบ รัฐเซาท์ดาร์โกต้า เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาด้านกระบวนการสื่อสาร การตั้งเป้าหมายเฉพาะและการสร้างกระบวนการตัดสินใจสั่งการเชิงกลยุทธ์ ทั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ ตัวแปรด้านจำนวนปี ระดับการศึกษา อายุ เพศ จำนวนนักเรียน จำนวนบุคลากร ประจําการ และผลความก้าวหน้าประจําปี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย โรงเรียนรัฐบาลแถบรัฐเซาท์ดาร์โกต้า 152 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาแบบประมาณค่า 5 ระดับคะแนน ตามแนว Likert scale ซึ่งได้รับการพัฒนาจากงานวิจัยของ Geisick ที่มีชื่อว่า “การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้อํานวยการฝ่ายและคณะกรรมการสถานศึกษา” การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม 2011 ทั้งนี้มีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จากโรงเรียนทั้ง 152 แห่ง จำนวน 172 ชุด คือผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้อํานวยการฝ่ายในโรงเรียนรัฐบาลแถบรัฐเซาท์ดาร์โกต้า 111 คน เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนรัฐบาลแถบรัฐเซาท์ดาร์โกต้า 61 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ความถี่และค่าร้อยละ ส่วนที่เหลือประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 9 ข้อ แบบประมาณค่า 5 ระดับตามแนว Likert scale ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้โดยใช้ค่าสถิติเชิงบรรยายร่วมกับค่าสถิติเชิงอนุมาน ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่สำหรับการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างแบบอิสระ การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (ANOVAs) การทดสอบค่า Tukey's Post Hoc HSD และการวิเคราะห์ค่าความถดถอยเชิงเส้นแบบหลายชั้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้อํานวยการฝ่ายและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลแถบรัฐเซาท์ดาร์โกต้า มีความเห็นพ้องกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาด้านกระบวนการสื่อสาร การตั้งเป้าหมายเฉพาะและการสร้างกระบวนการตัดสินใจสั่งการเชิงกลยุทธ์และพบว่า ผู้อํานวยการฝ่ายมีแนวโน้มสูงว่าน่าจะมีความเห็นพ้องกันและมีส่วนร่วมในคณะกรรมการด้านการบริหารงานสถานศึกษามากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งในการมีส่วนร่วมด้านการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ และผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนด้วย ในตอนท้ายยังพบว่าผู้อํานวยการฝ่ายและคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมีจำนวนนักเรียนและจำนวนของบุคลากรประจําการมากกว่า มีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษามากกว่าผู้อํานวยการฝ่ายและคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งมีจำนวนนักเรียนและจำนวนของบุคลากรประจําการน้อยกว่า

Timm (2012) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบท ที่ผ่านมาในการวิจัยครั้งก่อน ๆ ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความพยายามในการพัฒนาผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยเน้นความสำคัญที่ระบบงานด้านการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นสิ่งที่ยังขาดแคลนก็คือ การศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบท คำถามการวิจัยคือ สิ่งใดเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบหลากหลายกรณี ซึ่งทำการศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบท 3 แห่ง กรอบแนวคิดของการวิจัยได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบท การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ การสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา การเข้าร่วมสังเกตในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบททั้ง 3 แห่ง คือ ทรัพยากรทางการเงิน การหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง อคติส่วนบุคคล การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา อาจารย์ใหญ่และเพื่อนครู ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้อำนวยการฝ่าย ข้อมูลของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านการหลีกเลี่ยง ความขัดแย้งและอคติส่วนบุคคล คือปัจจัยที่ได้ค้นพบเพิ่มเติมจากผลการวิจัยครั้งก่อน ๆ ซึ่งเคยพบว่า ปัจจัยทั้ง 6 ด้าน คือ ทรัพยากรทางการเงิน การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา อาจารย์ใหญ่และเพื่อนครู ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้อำนวยการฝ่าย ข้อมูลของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผลการค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญมาก เพราะทำให้ได้ทราบข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเพิ่มระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลแถบชนบทให้สูงขึ้นได้

Ariful (2014) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนมัธยมเป็นแนวคิดที่ค่อนข้างใหม่ในมุมมองของการศึกษาบังคลาเทศ การก่อตัวของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน (SMC) และโปรแกรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดยโรงเรียนมัธยม ได้สร้างโอกาสสำหรับผู้ปกครองที่เป็นสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมในบังคลาเทศ ในบทความรายงานกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนมัธยมในบังคลาเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อ การเข้าถึงการรับรู้และประสบการณ์ที่

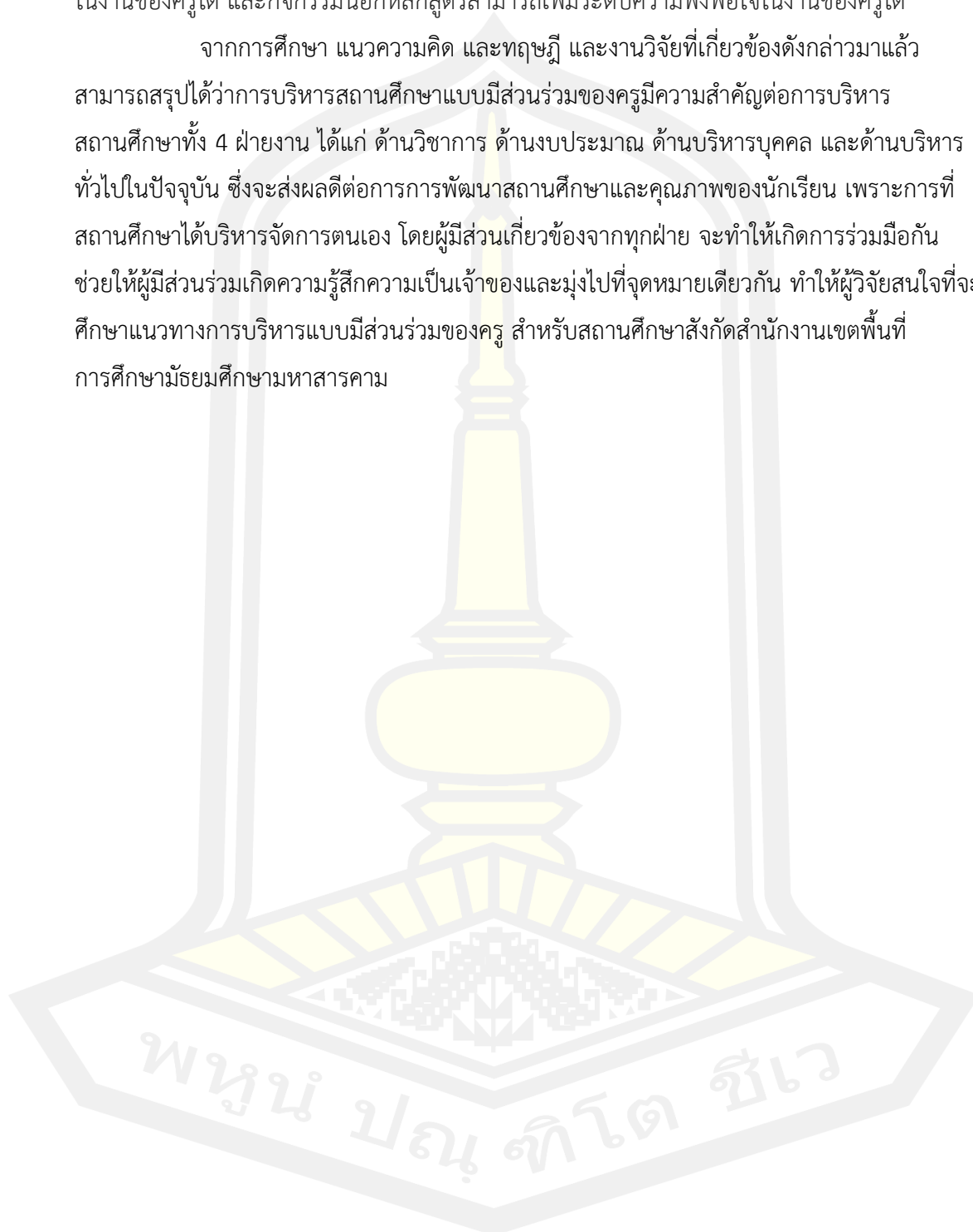
แตกต่างกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในบังคลาเทศ เพื่อสำรวจว่าผู้ปกครองจะได้รับการมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กและวิธีการที่โรงเรียนมัธยมมีการใช้กลยุทธ์ที่แตกต่างในรูปแบบความร่วมมือกับผู้ปกครอง วิธีการเชิงคุณภาพที่ใช้ในที่เก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ในเชิงลึกจาก 7 ผู้มีส่วนได้เสียที่แตกต่างกันของสังคมและนโยบาย พ่อแม่แนะนำปัญหาที่พบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองและประสบความสำเร็จและเอื้อต่อการพัฒนาโรงเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโรงเรียนที่ใช้กลยุทธ์ที่จำกัด เช่น จัดประชุมผู้ปกครองและรูปแบบของคณะกรรมการผู้ปกครอง โรงเรียนก็มักจะใช้โทรศัพท์และอีเมลในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง การขาดความตระหนักของทั้งพ่อแม่และโรงเรียน การเรียนการสอนและสิ่งที่มีมากเกินไป จะพบว่าเป็นความท้าทายที่สำคัญของพ่อแม่ที่เกี่ยวข้องในระดับมัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังระบุพื้นที่ที่แตกต่างกันของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง รวมทั้งการแนะนำรายงานความคืบหน้าระบบโน้ตบุ๊ก โปรแกรมให้คำปรึกษาการเยี่ยมบ้านและการชุมนุมประจำปีและโครงการวัฒนธรรมจะต้องมีการพัฒนาต่อไป เพื่อที่จะสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่งระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน

Taiwo, และ Ogunlade (2020) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูกับความพึงพอใจในงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเอคิตี ประเทศไนจีเรีย การศึกษาได้ตรวจสอบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจและระดับความพึงพอใจในงาน การออกแบบการวิจัยเชิงพรรณนาของประเภทความสัมพันธ์ถูกนำมาใช้สำหรับการศึกษา ประชากรในการศึกษา คือ ครูทุกคนในโรงเรียนมัธยมของรัฐในรัฐเอคิตี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู จำนวน 270 คน ที่คัดเลือกโดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนและแบบง่าย ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม ค่าสัมประสิทธิ์ ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ คือ 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้การนับความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสัมพันธ์ของโมเมนต์ผลิตภัณฑ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สมมติฐานที่กำหนดสำหรับการศึกษานี้ได้รับการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโรงเรียนของตนในระดับต่ำ การศึกษายังพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูกับความพึงพอใจในงานของพวกเขา นอกจากนี้ยังพบว่า ความพึงพอใจในงานของครูมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในเรื่องการเงินของโรงเรียน การแก้ไขข้อขัดแย้ง เรื่องการสอบ สวัสดิการพนักงาน เรื่องวินัย งานวิชาการของโรงเรียน และกิจกรรมร่วมหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูในการจัดการโรงเรียนค่อนข้างต่ำ รัฐบาลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการศึกษาควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าครูมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในระหว่างการตัดสินใจของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่ออาชีพของพวกเขา ด้วยความพยายามที่จะเชื่อมช่องว่างระหว่างการสื่อสารและความแปลกแยก ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายควรให้ครูของตนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจด้านการเงินของโรงเรียน การแก้ไขข้อขัดแย้ง

สวัสดิการพนักงาน ด้านวินัย งานวิชาการ และกิจกรรมนอกหลักสูตรสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจ
ในงานของครูได้ และกิจกรรมนอกหลักสูตรสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจในงานของครูได้

จากการศึกษา แนวความคิด และทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว
สามารถสรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของครูมีความสำคัญต่อการบริหาร
สถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่ายงาน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหาร
ทั่วไปในปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพของนักเรียน เพราะการที่
สถานศึกษาได้บริหารจัดการตนเอง โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกฝ่าย จะทำให้เกิดการร่วมมือกัน
ช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของและมุ่งไปที่จุดหมายเดียวกัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะ
ศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

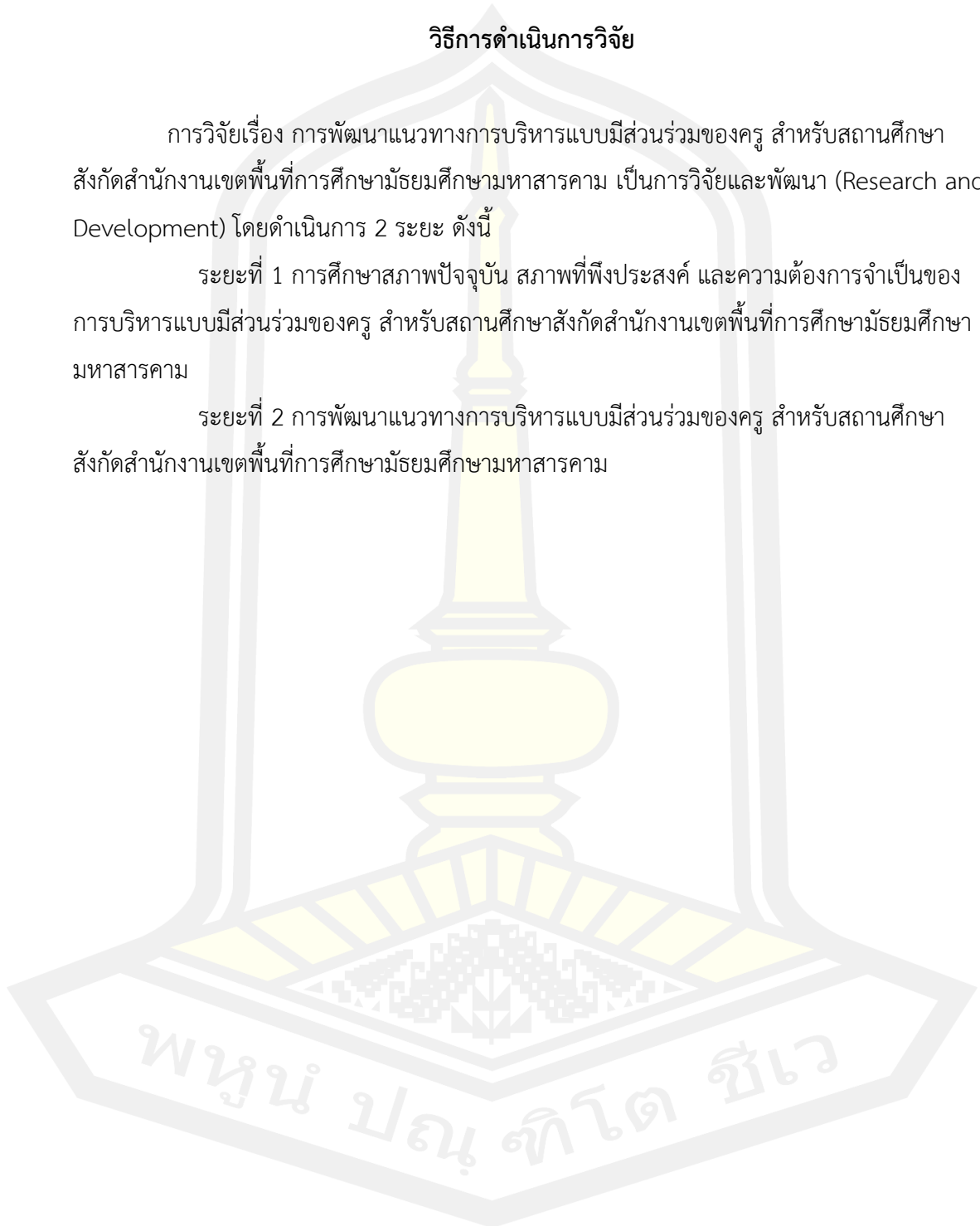
บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ภาพประกอบ 5 ระยะเวลาการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสำหรับสถานศึกษา

1.2 นำองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสำหรับสถานศึกษามาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 วิเคราะห์สภาพสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,838 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม จำนวน 318 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan แล้วดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ให้ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตาราง 2 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก	21	441	76
ขนาดกลาง	5	204	35
ขนาดใหญ่	5	484	84
ขนาดใหญ่พิเศษ	4	709	123
รวม	35	1,838	318

2.3 การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยมีการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างตลอดขั้นตอนการวิจัย โดยผ่านการพิจารณาของ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เลขที่การรับรอง 158/2563 พร้อมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างลงลายมือชื่อในใบยินยอมการเข้าร่วมโครงการวิจัย และให้ความสำคัญกับ หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ตามเงื่อนไขของมหาวิทยาลัยมหาสารคามอย่างเคร่งครัด โดยพิจารณาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักการเคารพในตัวบุคคล คือ การให้ความเคารพในการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างต้องยินยอมในการให้ข้อมูล การเข้าร่วมกิจกรรม การบันทึกภาพและการบันทึกวีซีดี โดยความสมัครใจและไม่ทำการใด ๆ ที่เป็นการขัดต่อกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมกลุ่ม
2. การชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยและทำความเข้าใจรายละเอียดรูปแบบการดำเนินการกิจกรรม ประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับ หรือไม่ก่อให้เกิดอันตรายใด ระเบิดระวาง ไม่ให้เกิดความผิดพลาด หรือความเดือดร้อนทั้งร่างกายและจิตใจ
3. มีการรักษาข้อมูลของบุคคลที่ได้ไว้เป็นความลับ โดยการเขียนและนำเสนอผลวิจัยเป็นภาพรวมและตามความเป็นจริง
4. ขออนุญาตในการบันทึกเสียง ถ่ายภาพ ทุกครั้งระหว่างการสัมภาษณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ซึ่งแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) แบบเติมคำและแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดโดยมีแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Type) มี 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2 ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

3.2.2 สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามแนวของลิเคิร์ต (Likert Type) ครอบคลุมองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อความ ความเหมาะสมของปริมาณข้อความ ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

3.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct

Validity) ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (Wording) และหาค่าดัชนีสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) IOC โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หรือการวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) ดร.ประสิทธิ์ ชาญศิริ (ปร.ด. นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น) ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพณิชยการวิทยาการ ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา
- 2) ดร.อธิการ สุขศรี (ปร.ด. วัฒนธรรมศาสตร์) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา
- 3) ดร.สุรพงษ์ ศรีเศรษฐา (ค.ต. การบริหารจัดการศึกษา) รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสารคามพิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา
- 4) นายนิคม ปักกาเวสา (กศ.ม. บริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพณิชยการวิทยา ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา
- 5) นายวัลลภ ปุยสุวรรณ (กศ.ม. บริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนพณิชยการวิทยาการ ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความสอดคล้องแล้วมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการพิจารณา โดยพิจารณาและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 30 คน

3.2.6 นำแบบสอบถามและแบบประเมินวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.965 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.992

3.2.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามและติดต่อรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

5.1.2 ตรวจสอบการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

5.1.3 บันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์วิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สำเร็จรูป

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2.2 วิเคราะห์คะแนนจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น ในระยะที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ PNI_{modified}

5.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.3.1 สถิติพื้นฐาน $\bar{X}$, S.D. และร้อยละ

5.3.1.1 ค่าเฉลี่ย (Means) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2546)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

5.3.1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

5.3.2 สถิติตรวจสอบเครื่องมือแบบสอบถาม

$$5.3.2.1 \text{ IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ
 R คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

$$5.3.2.2 \ r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

- เมื่อ r_{xy} คือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 N คือ จำนวนผู้เรียนที่ทำแบบทดสอบ
 $\sum x$ คือ ผลรวมคะแนนแบบทดสอบที่หาความเที่ยงตรงเชิงสภาพ
 $\sum y$ คือ ผลรวมคะแนนความรู้ของผู้เรียนที่เป็นเกณฑ์

$$5.3.2.3 \ \alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum r_i^2}{r_t^2} \right\}$$

- เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 r_i^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ
 r_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ศึกษาวิธีปฏิบัติที่เลิศ (Best Practices) โดยศึกษาจากสถานศึกษาต้นแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู เป็นการศึกษารายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้

1.2 ออกแบบแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1.3 ประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

2.1 คุณวุฒิทางการศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

2.2 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาการศึกษา หรือการวิจัยและประเมินผล การศึกษา หรือการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 7 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ดร.ประพันธ์ ชันโมลี (ปร.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนผดุงนารี ผู้เชี่ยวชาญการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.2.2 ดร.ปรีชา การสะอาด (ปร.ด. วัดผล/ประเมินผลการศึกษา) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนดงใหญ่วิทยา รัชมังคลาภิเษก ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล

2.2.3 ดร.ไพฑูล พรหมมากุล (ปร.ด. วัดผล/ประเมินผลการศึกษา) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล

2.2.4 ดร.สมทรัพย์ ภูโสตา (ปร.ด. วิจัยและประเมินผลการศึกษา) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบรบือวิทยาคาร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล

2.2.5 ดร.นพพรดี นามพุทธา (ค.ด. บริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา

2.2.6 ดร.ฐิตารีย์ วิลัยเลิศ (ค.ด. บริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา

2.2.7 ดร.เอมอร จันทนตรี (พธ.ด. พุทธศาสนา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญการบริหารการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินเพื่อประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยมีแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบประเมินพิจารณาความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยกำหนดเกณฑ์เป็นระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็น
ประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็น
ประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็น
ประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการ
ตามขั้นตอน ดังนี้

1. สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ
ต่าง ๆ เกี่ยวกับการประเมินแนวทาง นำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมิน

2. สร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ
ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert Type)

3. นำร่างแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของ
ภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. จัดพิมพ์แบบประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 ผู้วิจัยจัดส่งแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม พร้อมทั้งแบบประเมินให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ
และติดต่อรับแบบประเมินด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืน

5.1.2 ตรวจสอบการให้คะแนนตามเกณฑ์ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

5.1.3 บันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์วิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สำเร็จรูป

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน โดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2.2 วิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมิน ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามโดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ด้านความเหมาะสม/ด้านความเป็นไปได้/ด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.3.1 สถิติพื้นฐาน $\bar{X}$, S.D. และร้อยละ

5.3.1.1 ค่าเฉลี่ย (Means) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2546)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

5.3.1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว
n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ กำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D (Degree of Success)	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I (Important)	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI _{modified}	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็นที่ปรับปรุง

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. การวิเคราะห์การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถสรุปองค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย 4 ด้าน 16 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ
  - 1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านวิชาการ
  - 1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านวิชาการ
  - 1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านวิชาการ
  - 1.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านวิชาการ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ
  - 2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านงบประมาณ
  - 2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านงบประมาณ
  - 2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านงบประมาณ
  - 2.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
  - 3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการบริหารงานบุคคล
  - 3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล
  - 3.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการบริหารงานบุคคล
  - 3.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป
  - 4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการบริหารงานทั่วไป
  - 4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการบริหารงานทั่วไป
  - 4.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการบริหารงานทั่วไป
  - 4.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการบริหารงานทั่วไป

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ปรากฏดังตาราง 3 ถึงตาราง 7

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การบริหารงานวิชาการ	3.78	0.79	มาก	4.96	0.24	มากที่สุด
2. การบริหารงานงบประมาณ	3.35	0.86	ปานกลาง	4.93	0.27	มากที่สุด
3. การบริหารงานบุคคล	3.52	0.94	มาก	4.96	0.22	มากที่สุด
4. การบริหารงานทั่วไป	3.73	0.67	มาก	4.97	0.19	มากที่สุด
รวม	3.6	0.85	มาก	4.95	0.23	มากที่สุด

จากตาราง 3 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.78$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.73$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.97$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.96$) และด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.96$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม ด้านการบริหารวิชาการ

องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึง ข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ	3.95	0.61	มาก	4.97	0.21	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรร งบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ	3.31	0.71	ปานกลาง	4.92	0.30	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาท หน้าที่ ภาระงานและมอบหมาย ผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ	3.14	0.64	ปานกลาง	4.93	0.28	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นต้น	4.55	0.50	มากที่สุด	4.97	0.24	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้าน วิชาการ ด้วยความเต็มใจและ เต็มความสามารถ	4.35	0.55	มาก	4.98	0.18	มากที่สุด
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานใน ทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็น เจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ	4.32	0.56	มาก	4.96	0.25	มากที่สุด
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบ โครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ	3.13	0.62	ปานกลาง	4.91	0.32	มากที่สุด
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้าน วิชาการ	4.16	0.38	มาก	4.97	0.21	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ด้านวิชาการ	3.41	0.56	ปานกลาง	4.98	0.16	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนว ทางการดำเนินงานด้านวิชาการ	3.53	0.75	มาก	4.97	0.20	มากที่สุด
รวม	3.78	0.79	มาก	4.96	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 4 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู ด้านการ
บริหารงานวิชา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด มากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 ลำดับแรก คือ ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนา
หลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.55$) ครูมีส่วนร่วมในการทำ
กิจกรรมด้านวิชาการ ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 4.35$) และครูมีการบูรณาการ
การทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.16$)
ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 ลำดับแรก คือ ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการ ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ
($\bar{X} = 4.98$) ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ
($\bar{X} = 4.98$) และครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.97$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์ประกอบการบริหารงานงบประมาณ แบบมีส่วนร่วมของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึง ข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ	3.03	0.87	ปานกลาง	4.97	0.21	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรร งบประมาณและทรัพยากรด้าน งบประมาณ	2.82	0.83	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาท หน้าที่ ภาระงานและมอบหมาย ผู้รับผิดชอบด้านงบประมาณ	3.10	0.61	ปานกลาง	4.83	0.39	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ ได้รับมอบหมายด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา เป็นต้น	3.98	0.56	มาก	4.95	0.26	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้าน งบประมาณ ด้วยความเต็มใจและ เต็มความสามารถ	4.10	0.66	มาก	4.96	0.23	มากที่สุด
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานใน ทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็น เจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ	4.03	0.72	มาก	4.96	0.23	มากที่สุด
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบ โครงการและกิจกรรมด้านงบประมาณ	2.86	0.86	ปานกลาง	4.88	0.34	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารงานงบประมาณ แบบมีส่วนร่วมของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้าน งบประมาณ	3.94	0.37	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ด้านงบประมาณ	2.85	0.93	ปานกลาง	4.98	0.14	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ	2.75	0.85	ปานกลาง	4.98	0.15	มากที่สุด
รวม	3.35	0.93	ปานกลาง	4.93	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 5 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
ด้านการบริหารงานงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านงบประมาณ ด้วยความเต็มใจและ
เต็มความสามารถ ($\bar{X} = 4.10$) ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็น
เจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.03$) และครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับ
มอบหมายด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและ
การลงทุนเพื่อการศึกษา เป็นต้น ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับ
มากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ
ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.98$) ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผล
การดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.98$)
และครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.97$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม ด้านการบริหารบุคคล

องค์ประกอบการบริหารบุคคลแบบมีส่วนร่วมของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล	3.53	0.62	มาก	4.97	0.22	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล	3.09	0.85	ปานกลาง	4.94	0.27	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบุคคล	3.15	1.00	ปานกลาง	4.92	0.28	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การประเมินผล การปฏิบัติงาน เป็นต้น	3.92	0.90	มาก	4.97	0.21	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคล ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4.20	0.49	มาก	4.97	0.20	มากที่สุด
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล	4.24	0.43	มาก	4.97	0.21	มากที่สุด
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบุคคล	3.46	0.72	ปานกลาง	4.95	0.24	มากที่สุด
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบุคคล	3.84	0.52	มาก	4.97	0.20	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารบุคคลแบบมี ส่วนร่วมของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	.	S.D	ระดับการ ดำเนินงาน
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ด้านบุคคล	2.89	0.91	ปานกลาง	4.97	0.19	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนว ทางการดำเนินงานด้านบุคคล	2.90	0.91	ปานกลาง	4.97	0.21	มากที่สุด
รวม	3.52	0.90	มาก	4.96	0.22	มากที่สุด

จากตาราง 6 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
ด้านการบริหารงานบุคคล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 ลำดับแรก คือ ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม
ด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.24$) ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคล ด้วยความเต็มใจและ
เต็มความสามารถ ($\bar{X} = 4.20$) และครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล
เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนสภาพที่
พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 ลำดับแรก คือ ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.97$)
ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผนอัตรากำลัง
การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น ($\bar{X} = 4.97$) และครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคล
ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 4.97$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
มหาสารคาม ด้านการบริหารทั่วไป

องค์ประกอบการบริหารงานทั่วไป แบบมีส่วนร่วมของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึง ข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	3.85	0.50	มาก	4.97	0.23	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรร งบประมาณและทรัพยากรด้านบริหาร ทั่วไป	3.20	0.53	ปาน กลาง	4.96	0.21	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาท หน้าที่ ภาระงานและมอบหมาย ผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป	3.35	0.59	ปาน กลาง	4.95	0.23	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนา องค์กร การดูแลอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อม เป็นต้น	4.27	0.45	มาก	4.98	0.15	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้าน บริหารทั่วไป ด้วยความเต็มใจและเต็ม ความสามารถ	4.31	0.47	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานใน ทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็น เจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	4.19	0.39	มาก	4.98	0.15	มากที่สุด
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบ โครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	3.36	0.57	ปาน กลาง	4.95	0.23	มากที่สุด

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบการบริหารงานทั่วไป แบบมีส่วนร่วมของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้าน บริหารทั่วไป	4.02	0.30	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ด้านบริหารทั่วไป	3.16	0.51	ปาน กลาง	4.97	0.18	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป	3.60	0.70	มาก	4.98	0.16	มากที่สุด
รวม	3.73	0.67	มาก	4.97	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 7 แสดงว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
ด้านการบริหารงานทั่วไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 ลำดับแรก คือ ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ด้วยความเต็มใจและเต็ม
ความสามารถ ($\bar{X} = 4.31$) ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป
เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม เป็นต้น
($\bar{X} = 4.27$) ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้าน
บริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.19$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ
โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับ
มอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่
แลสภาพแวดล้อม เป็นต้น ($\bar{X} = 4.98$) ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและ
มีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.98$) และครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ
ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.98$)

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified
Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบการพัฒนาแนวการบริหารแบบ
มีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา ปรากฏดังตาราง 8 ถึงตาราง 12

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น
โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการ ความจำเป็น
1. การบริหารงานวิชาการ	3.78	4.96	0.312	4
2. การบริหารงานงบประมาณ	3.35	4.93	0.472	1
3. การบริหารงานบุคคล	3.52	4.96	0.409	2
4. การบริหารงานทั่วไป	3.73	4.97	0.332	3

จากตาราง 8 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เรียงตามลำดับ
ความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล
การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการ ความจำเป็น
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ	3.95	4.97	0.258	6
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ	3.31	4.92	0.486	3
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ	3.14	4.93	0.570	1
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.55	4.97	0.092	10
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4.35	4.98	0.145	9
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ	4.32	4.96	0.148	8
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ	3.13	4.91	0.569	2
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ	4.16	4.97	0.195	7
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ	3.41	4.98	0.460	4
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ	3.53	4.97	0.408	5

จากตาราง 9 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการบริหารงานวิชาการ เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการ ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการ ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถและครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการ ความจำเป็น
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ	3.03	4.97	0.640	5
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านงบประมาณ	2.82	4.83	0.713	3
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านงบประมาณ	3.1	4.83	0.558	6
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.98	4.95	0.244	8

ตาราง 10 (ต่อ)

การบริหารงานงบประมาณ	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการ ความจำเป็น
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้าน งบประมาณ ด้วยความเต็มใจและเต็ม ความสามารถ	4.1	4.96	0.210	10
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทาง เดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้าน งบประมาณ	4.03	4.96	0.231	9
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการ และกิจกรรมด้านงบประมาณ	2.86	4.88	0.706	4
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ	3.94	4.97	0.261	7
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ	2.85	4.98	0.747	2
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทาง การดำเนินงานด้านงบประมาณ	2.75	4.98	0.811	1

จากตาราง 10 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการบริหารงาน
วิชาการ เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง
และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและ
ประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและ
ทรัพยากรด้านงบประมาณ ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านงบประมาณ
ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ ครูมีส่วนร่วมในการแบ่ง
บทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านงบประมาณ ครูมีความพึงพอใจใน
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่
ตามที่ได้รับมอบหมายด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากร

และการลงทุนเพื่อการศึกษา ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ และครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านงบประมาณด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการ ความจำเป็น
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล	3.53	4.97	0.408	6
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล	3.09	4.94	0.599	3
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบุคคล	3.15	4.92	0.562	4
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผน อัตรากำลัง การประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.92	4.97	0.268	8
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคลด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4.2	4.97	0.183	9
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล	4.24	4.97	0.172	10
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบุคคล	3.46	4.95	0.431	5
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบุคคล	3.84	4.97	0.294	7

ตาราง 11 (ต่อ)

การบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความต้องการ ความจำเป็น
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบุคคล	2.89	4.97	0.720	1
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบุคคล	2.9	4.97	0.714	2

จากตาราง 11 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการบริหารงานบุคคล เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบุคคล ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบุคคล ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบุคคล ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบุคคล ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบุคคล ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การประเมินผลการปฏิบัติงาน ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคล ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ และครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง $PNI_{modified}$ และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไป	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการ ความจำเป็น
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	3.85	4.97	0.291	6
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป	3.2	4.96	0.550	2
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป	3.35	4.95	0.478	3
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	4.27	4.98	0.166	9
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4.31	4.97	0.153	10
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	4.19	4.98	0.189	8
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	3.36	4.95	0.473	4
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป	4.02	4.97	0.236	7
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป	3.16	4.97	0.573	1
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป	3.6	4.98	0.383	5

จากตาราง 12 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ด้านการบริหารงานทั่วไป เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป ครูมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ครูมีความพึงพอใจใน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป ครูมีการบูรณาการการทำงานใน ทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ด้วยความ เต็มใจและเต็มความสามารถ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามโดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์จากสถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือกเป็น สถานศึกษาแบบอย่าง (Best Practices) ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นตัวแทนจากสถานศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สรุปได้ดังนี้

โรงเรียน ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปัจจุบันมีนักเรียน 3,866 คน ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา ครูอัตราจ้าง จำนวน 167 คน โรงเรียนได้รับรองมาตรฐานการศึกษา รอบ 4 พ.ศ. 2559-2563 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐานการบริหารงานที่เป็นระบบ ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

โรงเรียน ข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปัจจุบันมีนักเรียน 3,834 คน ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา ครูอัตราจ้าง จำนวน 184 คน โรงเรียนได้รับรองมาตรฐานการศึกษา รอบ 4 พ.ศ. 2559-2563 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ

ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐานการบริหารงานที่เป็นระบบ
ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

โรงเรียน ค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
ปัจจุบันมีนักเรียน 2,189 คน ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา ครูอัตราจ้าง จำนวน 88 คน
โรงเรียนได้รับรองมาตรฐานการศึกษา รอบ 4 พ.ศ. 2559-2563 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐานการบริหารงานที่เป็นระบบใน
สถานศึกษาขนาดใหญ่

จากการสัมภาษณ์สถานศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 13 แสดงแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

องค์ประกอบ การพัฒนาแนว ทางการบริหารแบบมี ส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
1. ด้านการ บริหารงาน วิชาการ	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้ และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรม ด้านวิชาการ	1.1) มอบหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ แนว ทางการปฏิบัติงาน ของกลุ่มงานหรือ ฝ่าย 1.2) ร่วมกันประชุม วางแผนการ ดำเนินงาน 1.3) ร่วมตัดสินใจ จัดสรรทรัพยากร ตามความเหมาะสม และความจำเป็น	1.1) ร่วมกันประชุม วางแผนการ ดำเนินงาน 1.2) ร่วมกัน ดำเนินงานตามแผน ที่กำหนด 1.3) ร่วมกันกำกับ ติดตามการ ดำเนินงาน 1.4) ส่งเสริมให้ครูมี ส่วนร่วมในการสร้าง แหล่งเรียนรู้ 1.5) ส่งเสริมให้ครูได้ มีการพัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอ	1.1) มีส่วนร่วมใน การวางแผน 1.2) มีส่วนร่วมใน การตัดสินใจในการ ปฏิบัติงาน 1.3) มีส่วนร่วมใน การปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนรู้ 1.4) มีส่วนร่วมใน การประเมินผล การดำเนินงาน

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ การพัฒนาแนว ทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	<p>2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ</p> <p>3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ</p> <p>4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้</p> <p>5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ</p> <p>6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ</p> <p>7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ</p> <p>8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ</p>	<p>1.4) ร่วมกันปฏิบัติร่วมรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่</p> <p>1.5) ร่วมกันติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา</p>	<p>1.6) ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้รับฟังความคิดเห็นการสะท้อนผลการดำเนินงาน</p>	

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ การพัฒนาแนว ทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	<p>9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ</p> <p>10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ</p>			
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	<p>1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ</p> <p>2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านงบประมาณ</p> <p>3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านงบประมาณ</p> <p>4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา</p>	<p>1.1) มอบหมายนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ แนวทางการปฏิบัติงานของกลุ่มงานหรือฝ่าย</p> <p>1.2) ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงาน</p> <p>1.3) ร่วมตัดสินใจจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสมและความจำเป็น</p> <p>1.4) ร่วมกันระดมทรัพยากรเข้าสถานศึกษา</p>	<p>1.1) ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงาน</p> <p>1.2) ร่วมกันแบ่งงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ มอบหมายงานให้ครูได้ปฏิบัติตรงกับความสนใจหรือความถนัด อย่างเพียงพอ โดยเสนอแต่งตั้งมอบหมายงานเป็นคำสั่งของโรงเรียน</p> <p>1.3) ร่วมกันประชุมเพื่อนำเสนอปัญหาหรือรายงานความสำเร็จของงานเป็นประจำ</p>	<p>1.1) มีส่วนร่วมในการวางแผน</p> <p>1.2) มีส่วนร่วมในการเห็นชอบโครงการ กิจกรรม</p> <p>1.3) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เช่น การการจัดทำรายได้ งานพัสดุและสินทรัพย์ เป็นต้น</p> <p>1.4) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ การพัฒนาแนว ทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	<p>5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านงบประมาณด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ</p> <p>6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ</p> <p>7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านงบประมาณ</p> <p>8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ</p> <p>9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ</p> <p>10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ</p>	<p>1.5) ร่วมกันปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยยึดตามระเบียบความโปร่งใส สุจริต</p> <p>1.6) ร่วมกันตรวจสอบผลการดำเนินงาน</p>	<p>1.4) เสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับครู</p> <p>1.5) ร่วมกันกำกับติดตามการปฏิบัติงานเพื่อความ เป็นปัจจุบัน</p>	
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล	1.1) มอบหมายนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์	1.1) ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงาน	1.1) มีส่วนร่วมในการวางแผน

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ การพัฒนาแนว ทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	<p>2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล</p> <p>3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบุคคล</p> <p>4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การประเมินผลการปฏิบัติงาน</p> <p>5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคลด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ</p> <p>6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล</p> <p>7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบุคคล</p> <p>8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบุคคล</p>			

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ การพัฒนาแนว ทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	<p>9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบุคคล</p> <p>10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบุคคล</p>	<p>แนวทาง การปฏิบัติงานของ กลุ่มงานหรือฝ่าย</p> <p>1.2) ร่วมกันประชุม วางแผนการ ดำเนินงาน</p> <p>1.3) ร่วมตัดสินใจ แบ่งบุคลากรตาม ความเหมาะสมและ ความจำเป็น</p> <p>1.4) สร้างความ น่าเชื่อถือ พึงพอใจ ในการปฏิบัติงานใน ฝ่าย</p> <p>1.5) ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ที่ กำหนด</p> <p>1.6) ร่วมกัน ประเมินผล เพื่อปรับปรุงและ พัฒนา</p>	<p>1.2) ร่วมกันจัด วางตัวบุคคลให้ เหมาะสมกับงาน เสนอ แต่งตั้งคณะทำงาน</p> <p>1.3) เสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการ ปฏิบัติงานให้กับครู</p> <p>1.4) เปิดโอกาสให้ ครูนำเสนอปัญหา หรือความสำเร็จของ งาน เป็นประจำ</p> <p>1.5) ร่วมกันกำกับ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงาน</p>	<p>1.2) มีส่วนร่วมใน การตัดสินใจในการ ปฏิบัติงาน</p> <p>1.3) มีส่วนร่วมใน การปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ เช่น การสรรหาและ การบรรจุแต่งตั้ง ย้ายของบุคลากร การพัฒนาครูและ บุคลากร การวางแผน อัตรากำลังของ โรงเรียน เป็นต้น</p> <p>1.4) มีส่วนร่วมใน กิจกรรมการรับ ยกย่อง เชิดชู และ สร้างขวัญกำลังใจใน การปฏิบัติงาน</p> <p>1.5) มีส่วนร่วมใน การประเมินผลการ ดำเนินงาน</p>
4. ด้านการ บริหารงานทั่วไป	<p>1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป</p> <p>2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป</p>	<p>1.1) มอบหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ แนว ทางการปฏิบัติงาน ของกลุ่มงานหรือฝ่าย</p> <p>1.2) ร่วมกันประชุม วางแผน การดำเนินงาน</p>	<p>1.1) ร่วมกันประชุม วางแผนการ ดำเนินงาน</p> <p>1.2) ร่วมกันจัด วางตัวบุคคลให้ เหมาะสมกับงาน เสนอ แต่งตั้งคณะทำงาน</p>	<p>1.1) มีส่วนร่วมใน การวางแผน</p> <p>1.2) มีส่วนร่วมใน การตัดสินใจในการ ปฏิบัติงาน</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ การพัฒนาแนว ทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	<p>3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป</p> <p>4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมเป็นต้น</p> <p>5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไปด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ</p> <p>6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป</p> <p>7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป</p> <p>8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป</p>	<p>1.3) ร่วมตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรตามความเหมาะสมและความจำเป็น</p> <p>1.4) ร่วมกันปฏิบัติร่วมรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ให้งานบรรลุเป้าหมาย</p> <p>1.5) ร่วมกันสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี มีการทำงานเป็นทีม</p> <p>1.6) ร่วมกันประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา</p>	<p>1.3) ส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ</p> <p>1.4) เสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับครู</p> <p>1.5) เปิดโอกาสให้ครูนำเสนอปัญหาหรือความสำเร็จของงาน เป็นประจำ</p> <p>1.6) ร่วมกันกำกับติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงาน</p>	<p>1.3) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เช่น การพัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การประสานและพัฒนาเครือข่ายองค์กร เป็นต้น</p> <p>1.4) มีส่วนร่วมในกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีและบรรยากาศที่ดีในการทำงาน</p> <p>1.5) มีส่วนร่วมในการประเมินผล การดำเนินงาน</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ การพัฒนาแนว ทางการบริหารแบบ มีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	9. ครูมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านบริหารทั่วไป 10. ครูมีส่วนร่วมในการ สะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนว ทางการดำเนินงานด้าน บริหารทั่วไป			

1.2 การวิเคราะห์การศึกษาเอกสารจากสถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษา
แบบอย่าง (Best Practices) ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการศึกษาเอกสารในการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) สถานศึกษาที่ได้รับ
คัดเลือกเป็นสถานศึกษาแบบอย่างในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู

หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	มี	เอกสาร/หลักฐาน
การบริหารงานวิชาการ		
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้าน วิชาการ	✓	- แผนการดำเนินงานสถานศึกษา - หนังสือคำสั่ง
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและ ทรัพยากรด้านวิชาการ	✓	- หนังสือการประชุม - รายงานผลการดำเนินงาน
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและ มอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ	✓	- บันทึกการสัมภาษณ์ สถานศึกษา

ตาราง 14 (ต่อ)

หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	มี	เอกสาร/หลักฐาน
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	✓	
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ	✓	
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นขอปรับโครงการและกิจกรรรมด้านวิชาการ	✓	
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ	✓	
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ	✓	
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ	✓	
การบริหารงานงบประมาณ		
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ	✓	
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านงบประมาณ	✓	- แผนการดำเนินงานสถานศึกษา - หนังสือคำสั่ง - หนังสือการประชุม
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านงบประมาณ	✓	- รายงานผลการดำเนินงาน - บันทึกการสัมภาษณ์
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	✓	สถานศึกษา
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านงบประมาณด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	✓	

ตาราง 14 (ต่อ)

หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	มี	เอกสาร/หลักฐาน
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ	✓	
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นขอโปรแกรมและกิจกรรมด้านงบประมาณ	✓	
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ	✓	
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ	✓	
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ	✓	
การบริหารงานบุคคล		
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล	✓	
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล	✓	
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบุคคล	✓	
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การประเมินผลการปฏิบัติงาน	✓	- แผนการดำเนินงานสถานศึกษา - หนังสือคำสั่ง - หนังสือการประชุม
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคล ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	✓	- รายงานผลการดำเนินงาน - บันทึกการสัมภาษณ์ สถานศึกษา
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล	✓	
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นขอโปรแกรมและกิจกรรมด้านบุคคล	✓	
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบุคคล	✓	

ตาราง 14 (ต่อ)

หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	มี	เอกสาร/หลักฐาน
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานด้านบุคคล	✓	
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบุคคล การบริหารงานทั่วไป	✓	
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้าน บริหารทั่วไป	✓	
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและ ทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป	✓	
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและ มอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป	✓	
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้าน บริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	✓	- แผนการดำเนินงานสถานศึกษา - หนังสือคำสั่ง
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	✓	- หนังสือการประชุม - รายงานผลการดำเนินงาน
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	✓	- บันทึกการสัมภาษณ์ สถานศึกษา
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรม ด้านบริหารทั่วไป	✓	
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ การปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป	✓	
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป	✓	
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป	✓	

2. การออกแบบแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และข้อมูลจากการศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ มาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 การสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

องค์ประกอบการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ	สอดคล้อง (มอบหมายแนวทางการปฏิบัติ)	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ	สอดคล้อง (ร่วมกันประชุมวางแผน)	สอดคล้อง (ร่วมกันประชุมวางแผน)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมในการวางแผน)
	3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สอดคล้อง (ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่)	สอดคล้อง (ร่วมกันดำเนินงานตามแผน การสร้างแหล่งเรียนรู้)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตร)

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบการ พัฒนาแนวทาง การบริหาร แบบมีส่วนร่วมของ ครู	หัวข้อ/ประเด็น การศึกษา	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	5. ครูมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมด้านวิชาการ ด้วยความเต็มใจและ เต็มความสามารถ	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	6. ครูมีการบูรณาการ การทำงานในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ กิจกรรมด้านวิชาการ	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความ เห็นชอบโครงการและ กิจกรรมด้านวิชาการ	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	8. ครูมีความพึงพอใจใน ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการปฏิบัติงานด้าน วิชาการ	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	9. ครูมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านวิชาการ	สอดคล้อง (ร่วมกันติดตาม ประเมินผลเพื่อ ปรับปรุงและ พัฒนา)	สอดคล้อง (ร่วมกันกำกับ ติดตามการ ดำเนินงาน)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมใน การประเมินผล การดำเนินงาน)
	10. ครูมีส่วนร่วมในการ สะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงานด้าน วิชาการ	สอดคล้อง	สอดคล้อง (รับฟังความ คิดเห็น การ สะท้อนผลการ ดำเนินงาน)	สอดคล้อง

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบการ พัฒนาแนวทาง การบริหาร แบบมีส่วนร่วมของ ครู	หัวข้อ/ประเด็น การศึกษา	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
2. ด้านการ บริหารงาน งบประมาณ	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้ และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรม ด้านงบประมาณ	สอดคล้อง (มอบหมาย แนวทางการ ปฏิบัติงาน)	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	2. ครูมีส่วนร่วมในการ วางแผนจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรด้าน งบประมาณ	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมใน การวางแผน)	สอดคล้อง (ร่วมกันประชุม วางแผน)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมใน การวางแผน)
	3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่ง บทบาทหน้าที่ ภาระงานและ มอบหมายผู้รับผิดชอบด้าน งบประมาณ	สอดคล้อง	สอดคล้อง (ร่วมกันแบ่งงาน กำหนด ผู้รับผิดชอบ)	สอดคล้อง
	4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้ จ่ายเงิน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา	สอดคล้อง (ร่วมกันปฏิบัติ ตามบทบาท หน้าที่)	สอดคล้อง (ร่วมกันปฏิบัติ ตามบทบาท หน้าที่)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมใน การปฏิบัติงาน งานพัสดุและ สินทรัพย์)
	5. ครูมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมด้านงบประมาณ ด้วยความเต็มใจและเต็ม ความสามารถ	สอดคล้อง	สอดคล้อง (เสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการ ปฏิบัติงานให้กับ ครู)	สอดคล้อง

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบการ พัฒนาแนวทาง การบริหาร แบบมีส่วนร่วมของ ครู	หัวข้อ/ประเด็น การศึกษา	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	6. ครูมีการบูรณาการ การทำงานในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ กิจกรรมด้านงบประมาณ	สอดคล้อง	สอดคล้อง (ส่งเสริมให้ครูได้ มีการพัฒนา ตนเองอย่าง สม่ำเสมอ)	สอดคล้อง
	7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความ เห็นชอบโครงการและ กิจกรรมด้านงบประมาณ	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมใน การเห็นชอบ โครงการ กิจกรรม)
	8. ครูมีความพึงพอใจใน ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของการ ปฏิบัติงานด้านงบประมาณ	สอดคล้อง	สอดคล้อง (เสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการ ปฏิบัติงาน)	สอดคล้อง
	9. ครูมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านงบประมาณ	สอดคล้อง (ร่วมกัน ตรวจสอบผล การดำเนินงาน)	สอดคล้อง (ร่วมกันกำกับ ติดตามการ ปฏิบัติงาน)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมใน การตรวจสอบ ติดตาม)
	10. ครูมีส่วนร่วมในการ สะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนว ทางการดำเนินงานด้าน งบประมาณ	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล	สอดคล้อง (มอบหมายแนวทางการปฏิบัติงาน)	สอดคล้อง (ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงาน)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมในการวางแผน)
	2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล	สอดคล้อง (ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงาน)	สอดคล้อง (ร่วมกันประชุมวางแผนการดำเนินงาน)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมในการวางแผน)
	3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบุคคล	สอดคล้อง (ร่วมตัดสินใจแบ่งบุคลากร)	สอดคล้อง (ร่วมกันจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะกับงาน)	สอดคล้อง
	4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผน อัตรากำลัง การประเมิน ผลการปฏิบัติงาน	สอดคล้อง (ร่วมกันปฏิบัติ)	สอดคล้อง	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน)
	5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคลด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	สอดคล้อง	สอดคล้อง (เสริมสร้างขวัญกำลังใจ)	สอดคล้อง (รับการยกย่องเชิดชู และสร้างขวัญกำลังใจ)
	6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล	สอดคล้อง (สร้างความน่าเชื่อถือ ฟังพอใจ)	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบการ พัฒนาแนวทาง การบริหาร แบบมีส่วนร่วมของ ครู	หัวข้อ/ประเด็น การศึกษา	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความ เห็นชอบโครงการและ กิจกรรมด้านบุคคล	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	8. ครูมีความพึงพอใจใน ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของการ ปฏิบัติงานด้านบุคคล	สอดคล้อง (สร้างความ น่าเชื่อถือ พึง พอใจ)	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	9. ครูมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านบุคคล	สอดคล้อง (ร่วมกัน ประเมินผลเพื่อ ปรับปรุงและ พัฒนา)	สอดคล้อง (ร่วมกันกำกับ ติดตาม ประเมินผล)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมใน การประเมินผล)
	10. ครูมีส่วนร่วมในการ สะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงานด้าน บุคคล	สอดคล้อง	สอดคล้อง (เปิดโอกาสให้ครู นำเสนอปัญหา)	สอดคล้อง
ด้านการบริหารงาน ทั่วไป	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้ และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรม ด้านบริหารทั่วไป	สอดคล้อง (มอบหมาย แนวทางการ ปฏิบัติงาน)	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	2. ครูมีส่วนร่วมในการ วางแผนจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรด้านบริหาร ทั่วไป	สอดคล้อง (ร่วมตัดสินใจ จัดสรร ทรัพยากร)	สอดคล้อง (ร่วมกันประชุม วางแผนการ ดำเนินงาน)	สอดคล้อง (ร่วมกันประชุม วางแผนการ ดำเนินงาน)

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู	หัวข้อ/ประเด็นการศึกษา	สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป	สอดคล้อง	สอดคล้อง (ร่วมกันจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงาน)	สอดคล้อง
	4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนางาน การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	สอดคล้อง (ร่วมกันปฏิบัติร่วมรับผิดชอบ)	สอดคล้อง	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่)
	5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไปด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง (กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์และบรรยากาศที่ดีในการทำงาน)
	6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	สอดคล้อง (ร่วมกันสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี มีการทำงานเป็นทีม)	สอดคล้อง	สอดคล้อง
	7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	สอดคล้อง	สอดคล้อง	สอดคล้อง

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบการ พัฒนาแนวทาง การบริหาร แบบมีส่วนร่วมของ ครู	หัวข้อ/ประเด็น การศึกษา	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ก	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ข	สังเคราะห์ แนวทางการ พัฒนา Best Practices โรงเรียน ค
	8. ครูมีความพึงพอใจใน ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของการ ปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป	สอดคล้อง	สอดคล้อง (เสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการ ปฏิบัติงานให้กับ ครู)	สอดคล้อง
	9. ครูมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านบริหารทั่วไป	สอดคล้อง (ร่วมกัน ประเมินผลเพื่อ ปรับปรุงและ พัฒนา)	สอดคล้อง (ร่วมกันกำกับ ติดตาม ประเมินผล)	สอดคล้อง (มีส่วนร่วมใน การประเมินผล)
	10. ครูมีส่วนร่วมในการ สะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงานด้าน บริหารทั่วไป	สอดคล้อง	สอดคล้อง (เปิดโอกาสให้ครู นำเสนอปัญหา)	สอดคล้อง

จากตาราง 15 พบว่า ผลการสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อนำไปออกแบบแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้ดังนี้

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านวิชาการ

1.1.1 ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ

1.1.2 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ

1.1.3 ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมาย

ผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ

- 1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านวิชาการ
- 1.2.1 ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ
- 1.2.2 ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการ ด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถ
- 1.2.3 ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ
- 1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านวิชาการ
- 1.3.1 ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ
- 1.3.2 ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ
- 1.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านวิชาการ
- 1.4.1 ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ
- 1.4.2 ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ
- 2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านงบประมาณ
- 2.1.1 ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ
- 2.1.2 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้าน
- 2.1.3 ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านงบประมาณ
- 2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านงบประมาณ
- 2.2.1 ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านงบประมาณ
- 2.2.2 ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านงบประมาณ ด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถ
- 2.2.3 ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ
- 2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านงบประมาณ
- 2.3.1 ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านงบประมาณ

- 2.3.2 ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้าน
งบประมาณ
- 2.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านงบประมาณ
- 2.4.1 ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้าน
งบประมาณ
- 2.4.2 ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.1.1 ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล
- 3.1.2 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล
- 3.1.3 ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมาย
ผู้รับผิดชอบด้านบุคคล
- 3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.2.1 ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล
- 3.2.2 ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคล ด้วยความเต็มใจ
และเต็มความสามารถ
- 3.2.3 ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็น
เจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล
- 3.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.3.1 ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบุคคล
- 3.3.2 ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้าน
บุคคล
- 3.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.4.1 ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้าน
บุคคล
- 3.4.2 ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนา
แนวทางด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป
- 4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการบริหารงานทั่วไป
- 4.1.1 ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป

4.1.2 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบริหาร
ทั่วไป

4.1.3 ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมาย
ผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป

4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการบริหารงานทั่วไป

4.2.1 ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป

4.2.2 ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไปด้วยความเต็มใจ
และเต็มความสามารถ

4.2.3 ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็น
เจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป

4.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการบริหารงานทั่วไป

4.3.1 ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป

4.3.2 ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้าน
บริหารทั่วไป

4.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลด้านการบริหารงานทั่วไป

4.4.1 ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้าน
บริหารทั่วไป

4.4.2 ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนา
แนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป

ผลการประเมินแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน
ปรากฏดังตาราง 16

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 16 ผลการประเมินแนวการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
ด้านการบริหารงานวิชาการ						
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการ ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.14	0.38	มาก
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.29	0.49	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ	4.14	0.38	มาก	4.14	0.38	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้าน วิชาการ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานงบประมาณ						
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึง ข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรร งบประมาณและทรัพยากรด้าน งบประมาณ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้าน งบประมาณ	4.43	0.53	มาก	4.14	0.38	มาก
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษา	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้าน งบประมาณด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.29	0.49	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานใน ทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็น เจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.14	0.38	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบ โครงการและกิจกรรมด้านงบประมาณ	4.43	0.53	มาก	4.14	0.69	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้าน งบประมาณ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้าน งบประมาณ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานบุคคล						
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึง ข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรร งบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้าน บุคคล	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การประเมินผล การปฏิบัติงาน	4.86	0.38	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคล ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล	4.57	0.53	มาก	4.29	0.49	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบุคคล	4.43	0.53	มากที่สุด	4.14	0.69	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบุคคล	4.57	0.38	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านบุคคล	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบุคคล	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป						
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด

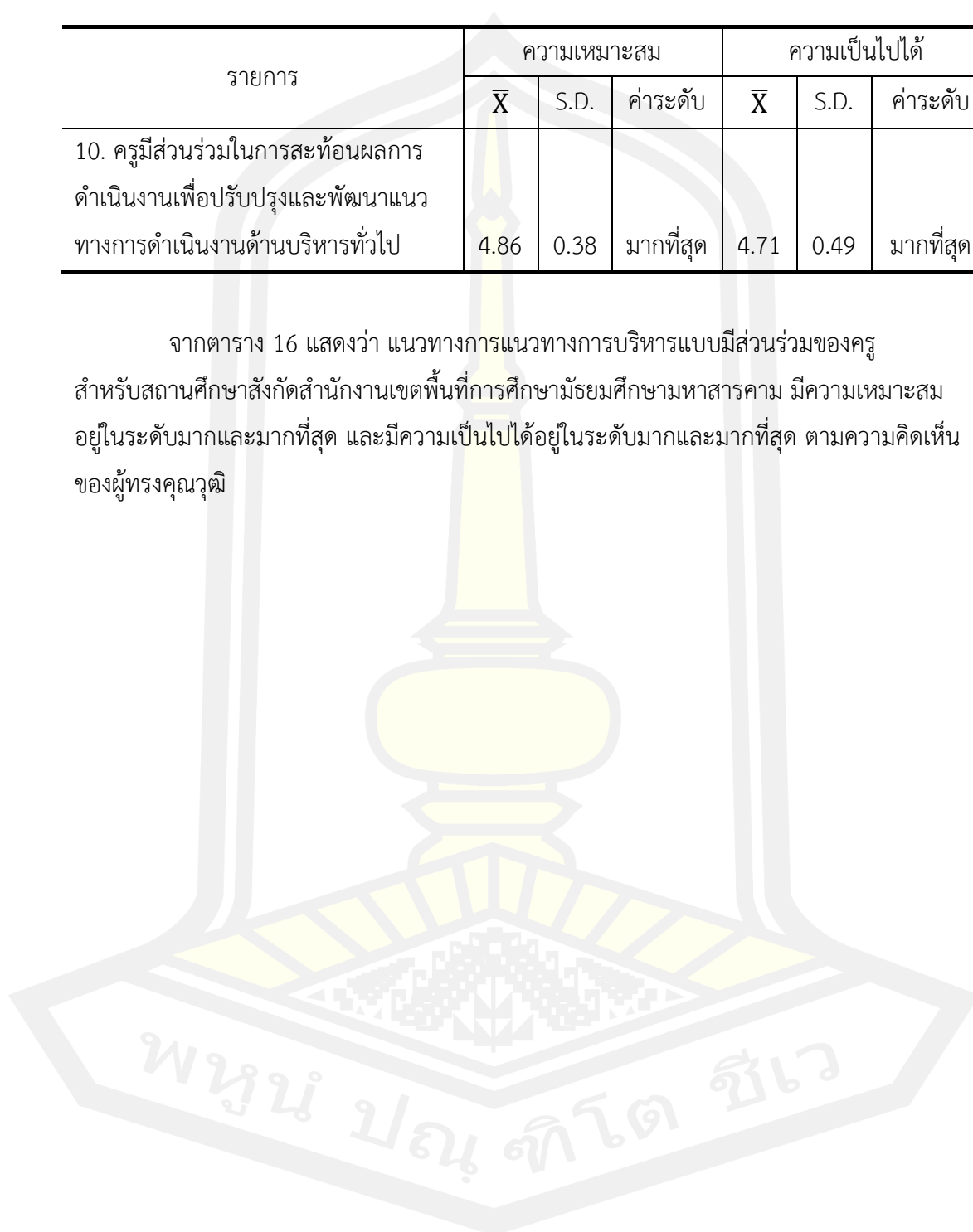
ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป	4.86	0.38	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	4.71	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4.86	0.38	มากที่สุด	4.29	0.49	มาก
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	4.57	0.53	มากที่สุด	4.29	0.49	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	4.43	0.53		4.14	0.69	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป	4.86	0.38	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 16 แสดงว่า แนวทางการแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากและมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 33.78$) ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 33.73$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 33.52$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 34.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 34.97$)
 ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 34.96$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 34.96$)

2. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ตามขอบข่ายงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป สรุปได้ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน

- 2.1.1 ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรม
- 2.1.2 ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร
- 2.1.3 ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมาย

ผู้รับผิดชอบ

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

- 2.2.1 ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.2.2 ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ
- 2.2.3 ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม

เจ้าของกิจกรรม

2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

- 2.3.1 ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรม
- 2.3.2 ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน

2.4 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล

- 2.4.1 ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
- 2.4.2 ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนา

แนวทางการดำเนินงาน

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.6$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.78$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.73$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.52$) ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ

เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ภายใต้ภารกิจทั้ง 4 ด้านไปยังสถานศึกษา โดยตรง ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการปรับปรุงระบบการบริหารให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเอื้ออำนวยให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารจัดการสถานศึกษา อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหน้าที่ของแต่ละโรงเรียนที่ต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ ได้รับมอบหมาย โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และจัดการศึกษาร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุทธ์ นันทมาศวังนรา, ปิย สุทธิสุสติ, โนรีณี เป็ญจวงค์ และณพัฐธิกา ปิติเลิศศิริกุล (2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$, $SD. = .86$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.84$, $SD. = .82$) และด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.59$, $SD. = .88$) และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.23$, $SD. = .83$) และด้านการบริหารงาน บุคคล ($\bar{X} = 3.23$, $SD. = .90$) ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวัฒน์ ตั้งโทยบ และอุไร สุทธิแย้ม (2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเสรีไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีส่วนร่วมใน การบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, $S.D. = .62$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = .53$) มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.90$, $S.D. = .69$) มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.53$, $S.D. = .81$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.97$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.96$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.96$) ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นการจัดการศึกษาแบบ กระจายอำนาจเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ภายใต้ภารกิจทั้ง 4 ด้าน ไปยังสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการปรับปรุงระบบการบริหารให้มีเอกภาพด้าน นโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเอื้ออำนวยให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหาร จัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหน้าที่ของแต่ละโรงเรียนที่ต้องดำเนินการให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ตามที่ได้รับมอบหมายโดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และจัดการศึกษาร่วมกัน ส่งผลให้ครูผู้สอนและบุคลากรเกิดความตระหนักและรู้สึกเป็นเจ้าของ ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้มีแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิด รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษารูปแบบ SPACER Model ซึ่งมีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะครู ซึ่งเป็นบุคลากรหลักในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือระหว่างกัน ในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนา และร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ส่งผลให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ ทับเจริญ และพรเทพ ฐัฒน (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์ตามขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารทั่วไป พบว่า ความต้องการสูงสุด ได้แก่ ความต้องการบริหารงานวิชาการ และความต้องการต่ำสุด ได้แก่ ความต้องการบริหารงานทั่วไป เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้ 1.1 การบริหารงานวิชาการ ครูมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ สนับสนุนการจัดหาสื่อการเรียนการสอน 1.2 การบริหารงานงบประมาณ ความต้องการสูงสุด ได้แก่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน คู่มือครูและเอกสารตามความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน 1.3 การบริหารงานบุคคล ความต้องการสูงสุด ได้แก่ การส่งเสริมการจัดสวัสดิการและการเสริมสร้างกำลังใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา 1.4 การบริหารงานทั่วไป ความต้องการสูงสุด ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา

2. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ตามขอบข่ายงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป สรุปได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 1.1) ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรม 1.2) ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร 1.3) ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 2.1) ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย 2.2) ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถ 2.3) ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 3.1) ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรม 3.2) ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน 4) การมี

ส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล 4.1) ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน 4.2) ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย อุตทาศา และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการ บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ได้ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ (Decision Making) ประเด็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนจัดการ สถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาองค์กร จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องมีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการในการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจ โดยการยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารงานสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครู เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป รวมถึงการบริหารกิจการนักเรียน สนับสนุน การกระจายอำนาจให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมแสดงบทบาทในการตัดสินใจในทุก ๆ กิจกรรมของ สถานศึกษา มีการประชุมปรึกษาหารือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ในการ ปฏิบัติงานตามแผนงานของสถานศึกษา ร่วมกันขับเคลื่อนสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประเด็นการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย ของสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดแนวทางในการมี ส่วนร่วมของครูในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของ สถานศึกษา นำระบบวงจรบริหารงานคุณภาพ Deming Cycle (PDCA) มาใช้ในการบริหารจัดการ โดยการสนับสนุนให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการ ดำเนินการ ขั้นตอนการตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน และขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนา มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรใน สถานศึกษาร่วมกันแสดงความเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค จนสามารถกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ของสถานศึกษาได้ชัดเจน นำผลการ ปฏิบัติงาน โครงการและกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วมาทบทวนเพื่อให้เกิดการวางแผน การปฏิบัติงาน ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ประเด็นการได้ประโยชน์จาก กิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมี แนวทางในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับผลประโยชน์ โดยการสร้างวัฒนธรรมองค์กร “สืบทอด สืบสาน ส่งผ่าน สร้างผู้นำ” ส่งเสริมให้ครูและนักเรียน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาโรงเรียน นำประโยชน์ที่ได้จากทุกกิจกรรมมาพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน

ของครูให้มีคุณภาพมากขึ้นจนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ประเด็นการตรวจสอบการบริหารจัดการของสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล กิจกรรมและ โครงการต่าง ๆ โดยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และหลังการดำเนินงาน พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง ซึ่งกันและกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผน กำหนดนโยบาย ชี้แจงวัตถุประสงค์ของงาน แต่ละชนิด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้มีความถูกต้องชัดเจน นำไปสู่การเป็นสถานศึกษาที่เป็น แบบอย่างที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนำแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ครูไปใช้ตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะในด้านการบริหารงบประมาณ ซึ่งมีความต้องการจำเป็นมากที่สุดจากผลการวิจัย

1.2 ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ของครูในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ

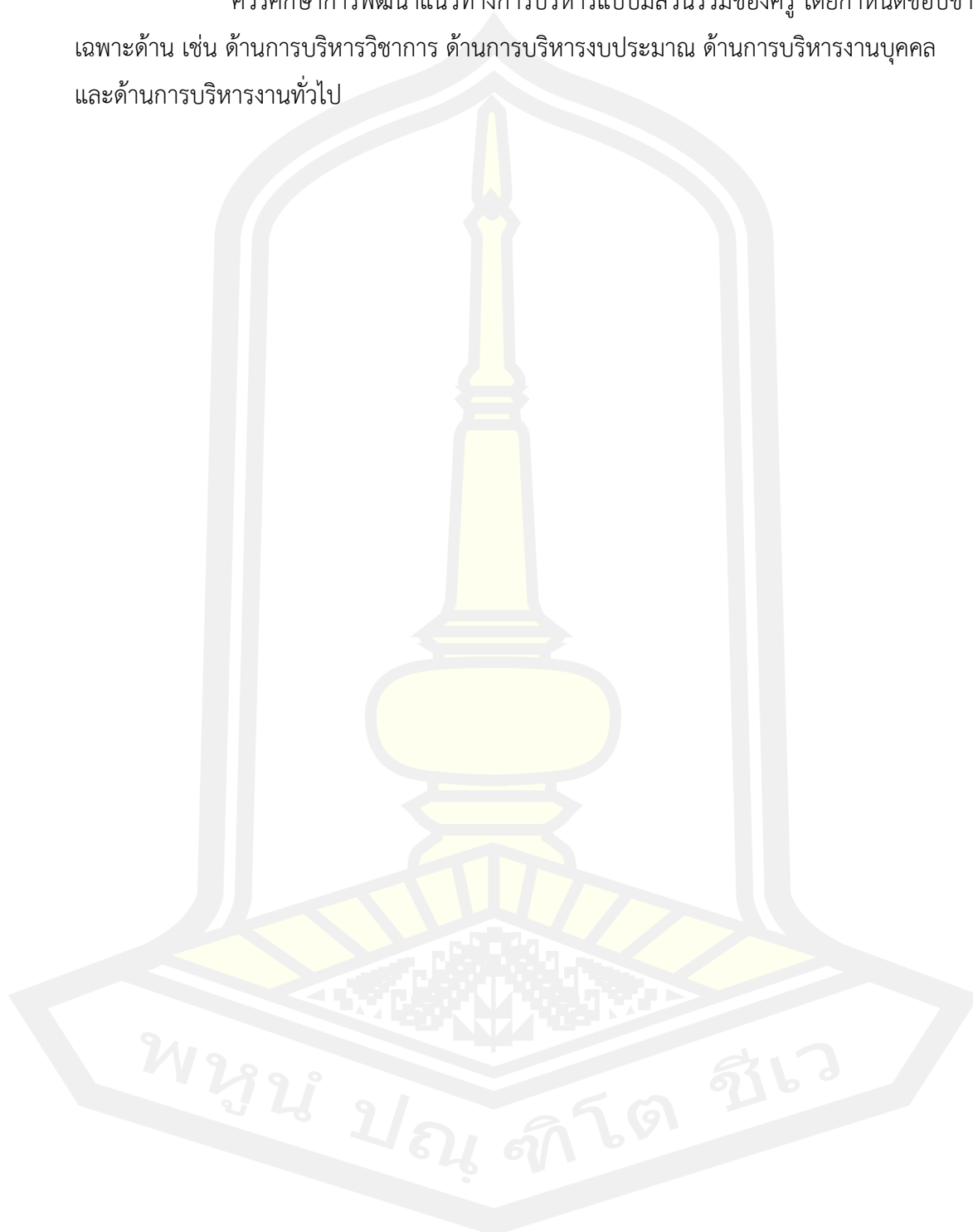
1.3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมของครูในการสะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน ด้านงบประมาณ

1.4 ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของ ครูในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบุคคล

1.5 ด้านการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของ ครูในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยกำหนดขอบข่าย เฉพาะด้าน เช่น ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

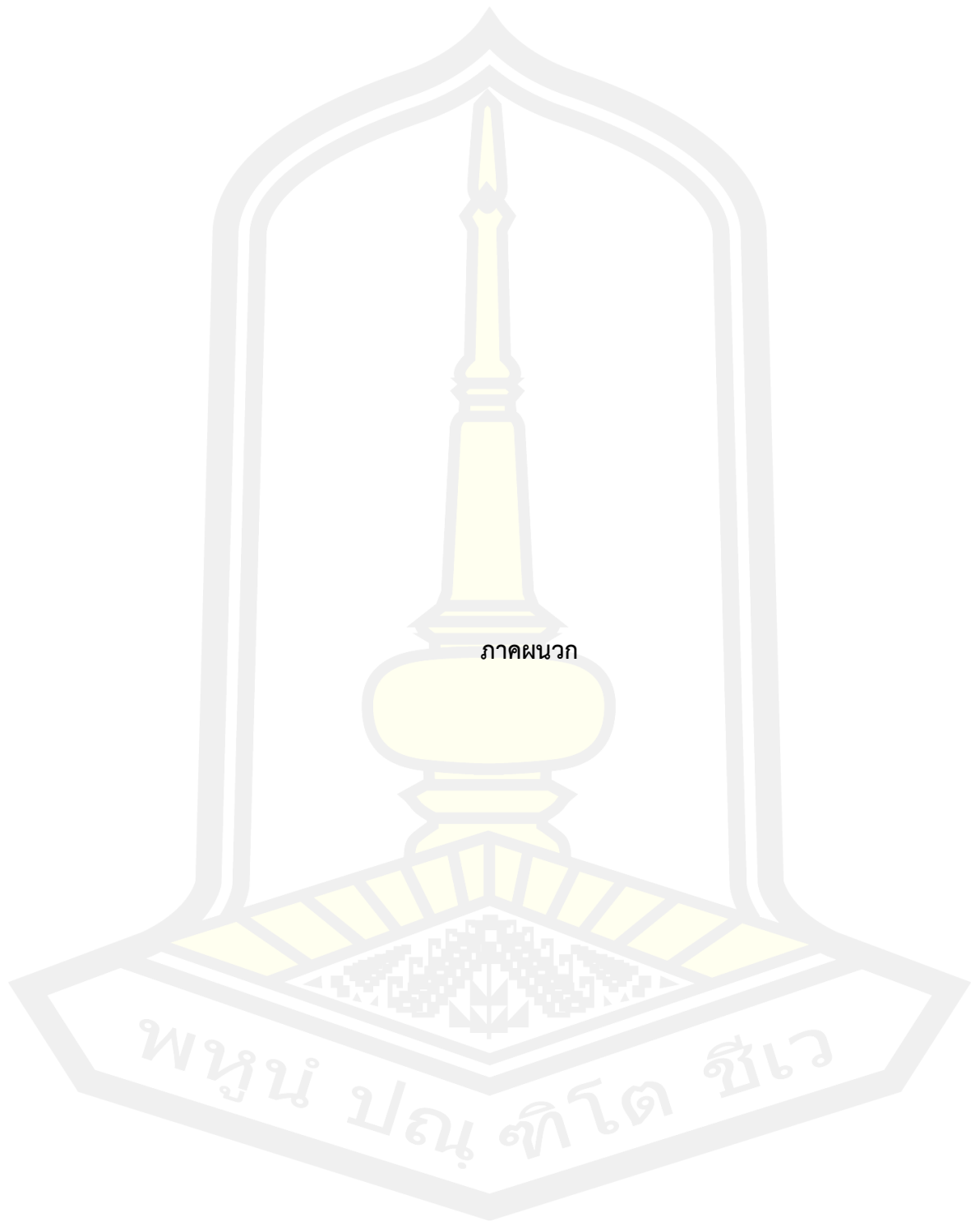
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *กรมวิชาการ*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *กฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีสรรหาการเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบ นิตยบุคคล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้*. มหาสารคาม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- เกสสิณี ชิวปรีชา และชญาพิมพ์ อูสาโท. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับ โรงเรียนดีประจำตำบล. *วารสารครุศาสตร์*, 41(3), 147-159.
- คุณวุฒิ คนฉลาด. (2540). *การพัฒนาองค์การ*. ชลบุรี : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทรานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- จันทรานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวทางในการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- เฉลิมพล จันดา. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัด* เดช กาญจนานุกร. (2547). *การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ*. เชียงใหม่ : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการ และบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2546). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : องค์ศิลป์การพิมพ์.
- นิรุทธ์ นันทมาศวังนรา, ปิย สุตีสุสดี, โนรีณี เบ็ญจวงศ์ และณพัทธิกา ปิติเลิศศิริกุล. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(40), 239-248.
- เนตร์พัฒนา วาวิราช. (2547). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : เซ็นทรัลเอกซ์เพรสส์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประยูร อัครบวร. (2552). *การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์ (1996) จำกัด.
- ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2545). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2546). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บুদ্ধพอยท์.
- วรวรรณ ดันทเสณ. (2546). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัชร สกฤ ฦ มรรคา. (2541). *การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วันชัย โกลละสุด. (2549). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2545). *การบริหารสถานศึกษา หลักการ ทฤษฎี ประเด็นและบทวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.
- ศิริชัย ชินะตั้งกูร. (2554). *หลักการทฤษฎีการบริหารและการบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ศิริรัตน์ ทับเจริญ และพรเทพ รุ่งแผน. (2554). *การนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครสวรรค์. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 1(1), 49-58.*
- สถาบันพระปกเกล้า. (2553). *การมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : สถาบัน.
- สมคิด บางโม. (2546). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ : จูน พับลิชชิ่ง.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2546). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2546). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. (2542). *เศรษฐศาสตร์การบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

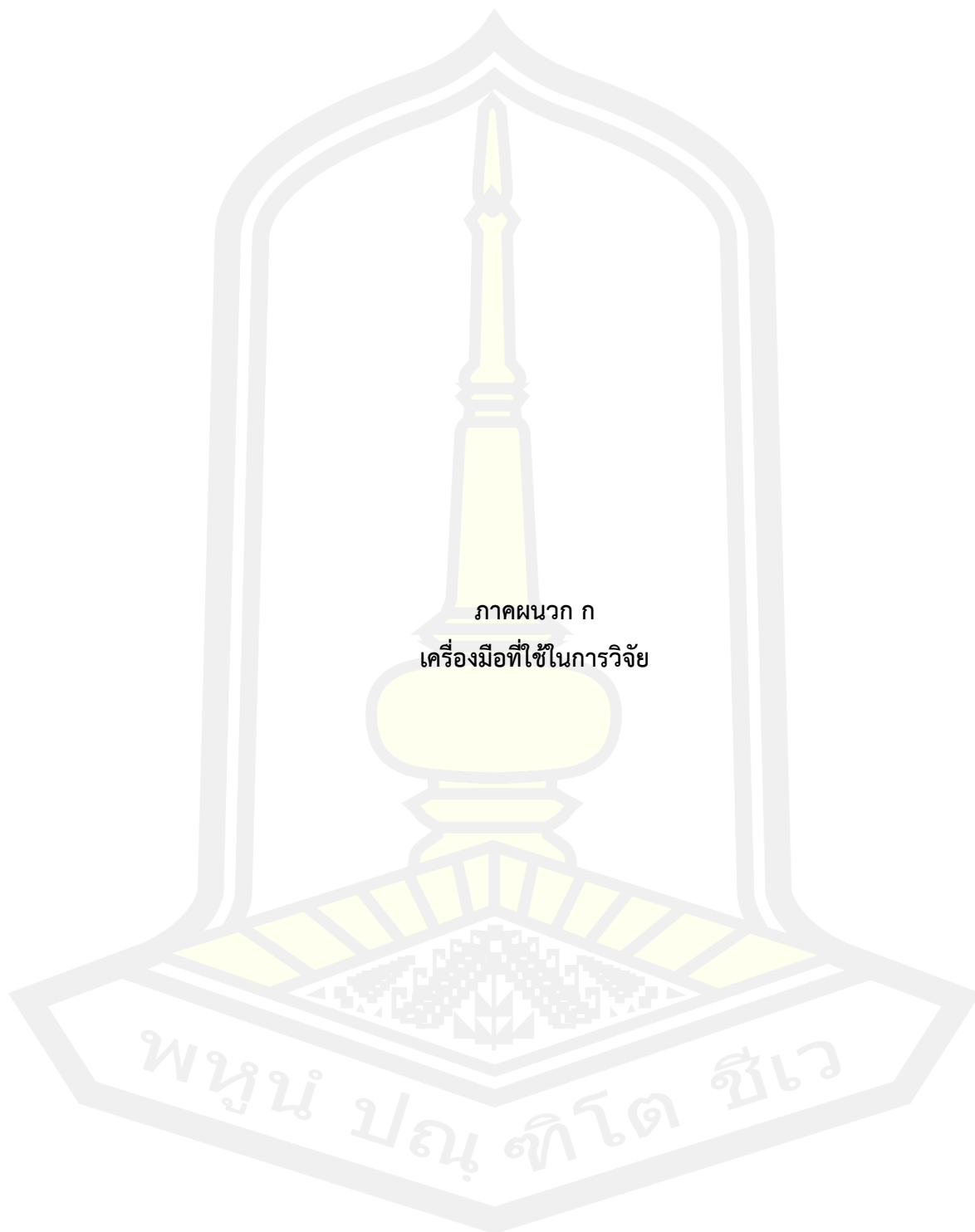
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. มหาสารคาม : หยกศึกษาภัณฑ์และการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2547). *แผนการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2547). *ผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *ภาวะสังคมไทยไตรมาสและภาพรวมปี 2558*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟิค จำกัด.
- สิทธิชัย อุตทาสา และพิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ. (2563). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. *วารสาร มจร. พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 5(3), 28-40.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). *หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรม การบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรียา ห่มขวา. (2537). *การบริหารโดยการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อนุวัฒน์ ดั่งโหยบ และอุไร สุทธิแย้ม. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขตเสรีไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. *วารสาร บัณฑิตวิจัย*, 12(1), 1-14.
- อเนก พุทธศรี. (2551). *การนำเสนอโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรรถัย กักผล. (2552). *คู่มือ คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : ส. เจริญ การพิมพ์.

- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการของ
สถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- Ariful, H.K. (2014). *Parental Involvement in the Secondary Schools in Bangladesh :
Challenges and a Way Forward*. Master's Thesis, Monash University.
- Campbell, R.F. and others. (1997). *Introduction to Educational Administration*.
Boston : Allyn And Bacon.
- Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. (1980). Participation's place in rural development:
Seeking clarity through specificity, *World Development*, 8(3), 213-235.
- Fisk, R.S. (1963). *The Task of Educational Administration*. New York : Harper and Row.
- Griffiths, D.E. (1956). *Human Relationship in School Administrators*. New York :
Appleton Century-Crofts.
- Kimbrough, R.A. (1976). *Education Administration*. McMillan : Publishing Co.
- Paterno, P.R. (2010). Analysis of the Perceptions of School Board Members and
Superintendents Regarding Teadlancher Participation in Decision-Making in
Selected New York Schools (School Based Management, Shared Decision-
Decision-Making). *Dissertation Abstracts International*, 60(6), 132-A,
December.
- Plumb, E. (2011). Perceptions of South Dakota Public School Superintendents and
Board Presidents Regarding Collaboration Practices. *Teaching and Education*,
62(2), 115-123, October.
- Ramsayer, J.A. and others. (1955). *Factors Affecting Educational Administration*. Ohio :
Ohio State University.
- Sergiovanni, T.J. (1980). *Education Governance and Administration*. New Jersey :
Prentice-Hall.
- Taiwo, A.E. and Ogunlade, L.A. (2020). Teachers' Decisional Participation and Job
Satisfaction in Secondary Schools in Ekiti State, Nigeria. *International Journal
of Educational Administration and Policy Studies*, 12(1), 1-11.
- Timm, C.A. (2012). Factors That Influence School Board Actions to Support Student
Achievement : A Multi-Case Study of High-Achieving Rural School Districts.
Elementary Secondary Education Journal, 54(9), 288-371, June.

ภาคผนวก

พหุมนุ ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุณ ปณฺ ทิโต สีเว

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ ใช้สำหรับประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. โปรดพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมายของการวิจัยว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร โดยพิจารณาจาก
  - 1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย
  - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย
  - 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับความมุ่งหมาย

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายสุรภาพ นาคนชม

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุบัณฑิต ชีว

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
				-1	0	1	
1. องค์ประกอบด้านการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม	1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงานด้านวิชาการ	การที่ครูได้รับรู้ เข้าถึงข้อมูลว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใดจะจัดหางบประมาณมาจากที่ใดและใครจะเป็นผู้ดูแลรักษาในการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ				
			2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ				
			3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ				
			อื่นๆ.....				
	1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการการบริหารงานด้านวิชาการ	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การที่ครูได้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการตัดสินใจ โดยจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจเต็มกำลังความรู้ความสามารถของตนเองเป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม	4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้				
			5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ				
			6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ				
			อื่นๆ.....				

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ผลการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
				-1	0	1	
	1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์การบริหารงานด้านวิชาการ	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ ผลของกิจกรรม หรือผลของกิจกรรมที่กระตุ้น ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบายหรือความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ				
			8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ				
			อื่นๆ.....				
	1.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานด้านวิชาการ	การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป	9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ				
			10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ				
			อื่นๆ.....				

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ผลการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
				-1	0	1	
2. องค์ประกอบด้านการบริหารงบประมาณแบบมีส่วนร่วม	2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงานด้านงบประมาณ	การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การที่ครูได้รับรู้ เข้าถึงข้อมูลว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อย เพียงใดจะจัดทางงบประมาณมาจากที่ใดและใครจะเป็นผู้ดูแลรักษาในการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ				
			2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านงบประมาณ				
			3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านงบประมาณ				
			อื่นๆ.....				
	2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการการบริหารงานด้านงบประมาณ	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การที่ครูได้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการตัดสินใจ โดยจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงานและเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม	4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เป็นต้น				
			5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านงบประมาณ ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ				
			6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ				
			อื่นๆ.....				

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ผลการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
				-1	0	1	
	2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์การบริหารงานด้านงบประมาณ	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ ผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบายหรือความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านงบประมาณ				
			8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ อื่นๆ.....				
	2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานด้านงบประมาณ	การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป	9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ				
			10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ อื่นๆ.....				

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
				-1	0	1	
3. องค์ประกอบด้านการบริหารบุคคลแบบมีส่วนร่วม	3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานด้านบุคคล	การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การที่ครูได้รับรู้ เข้าถึงข้อมูลว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใดจะจัดหางบประมาณมาจากที่ใดและใครจะเป็นผู้ดูแลรักษาในการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล				
			2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล				
			3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบุคคล				
			อื่นๆ.....				
3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารงานด้านบุคคล	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารงานด้านบุคคล	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การที่ครูได้เกี่ยวข้องกับ การดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการตัดสินใจ โดยจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลัง ความรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม	4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผน อัตรากำลัง การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น				
			5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคลด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ				
			6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล				
			อื่นๆ.....				

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ผลการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
				-1	0	1	
	3.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การบริหารงานด้านบุคคล	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ ผลของกิจกรรม หรือผลของกิจกรรมที่กระตุ้น ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบาย หรือความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบุคคล				
			8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบุคคล				
			อื่นๆ.....				
	3.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล การบริหารงานด้านบุคคล	การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหา อุปสรรคและร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป	9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบุคคล				
			10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบุคคล				
			อื่นๆ.....				

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความถาม	ผลการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
				-1	0	1	
4. องค์ประกอบด้านการบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม	4.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานบริหารทั่วไป	การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การที่ครูได้รับรู้ เข้าถึงข้อมูลว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อย เพียงใดจะจัดหางบประมาณมาจากที่ใดและใครจะเป็นผู้ดูแลรักษาในการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม	1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป				
			2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป				
			3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป				
			อื่นๆ.....				
	4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านงานบริหารทั่วไป	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การที่ครูได้เกี่ยวข้องกับดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการตัดสินใจ โดยจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลัง ความรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรม	4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านการจัดการระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมเป็นต้น เป็นต้น				
			5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ				
			6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป				
			อื่นๆ.....				

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความคำถาม	ผลการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
				-1	0	1	
	4.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การบริหารงาน ด้านงาน บริหารทั่วไป	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ ผลของกิจกรรม หรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบาย หรือความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป				
			8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป				
			อื่นๆ.....				
4.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผล การบริหารงาน ทั่วไป	การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป	9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป					
		10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป					
		อื่นๆ.....					

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดย รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่
  - ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 สอบถามสภาพสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
  - ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
3. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
4. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
5. หากท่านมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้โดยตรงที่ผู้วิจัย นายสุรภพ นาคคนชม หมายเลขโทรศัพท์ 080-4002492 หรือ E-mail: swat4cbr600@gmail.com
6. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อตำแหน่ง หน่วยงานหรือบุคคลผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายสุรภพ นาคคนชม

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง (.....) หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพจริงของท่าน

1. เพศ
(.....) ชาย (.....) หญิง
2. อายุ
(.....) อายุไม่เกิน 30 ปี (.....) อายุตั้งแต่ 31-40 ปี
(.....) อายุตั้งแต่ 41-50 ปี (.....) อายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
(.....)ปริญญาตรี (.....)ปริญญาโท
(.....)ปริญญาเอก (.....) อื่น ๆ.....
4. ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง (6 เดือนขึ้นไป คิดเป็น 1 ปี)
(.....) 1- 5 ปี (.....) 6-10 ปี
(.....) 11-15 ปี (.....) ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป
5. ขนาดโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน
(.....) ขนาดใหญ่พิเศษ (.....) ขนาดใหญ่
(.....) ขนาดกลาง (.....) ขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่ตรงกับความเป็นจริงตามความเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง การดำเนินงานสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด
- 4 หมายถึง การดำเนินงานสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ มาก
- 3 หมายถึง การดำเนินงานสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ปานกลาง
- 2 หมายถึง การดำเนินงานสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ น้อย
- 1 หมายถึง การดำเนินงานสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ น้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	ด้านการบริหารงานทั่วไป										
31	ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป										
32	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป										
33	ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป										
34	ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม เป็นต้น										
35	ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไปด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ										
36	ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป										
37	ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป										
38	ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป										
39	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป										
40	ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป										

ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาเสียสละเวลาให้ความอนุเคราะห์

นายสุรภาพ นาคณชม

ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
  - ตอนที่ 2 สัมภาษณ์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อตำแหน่ง หน่วยงานหรือบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายสุรภพ นาคนชม

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุ มณู จิต โท ชีวะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ-นามสกุล .....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด .....
- สาขาวิชา .....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน .....
4. สถานที่ทำงาน .....

เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ผู้สัมภาษณ์

นายสุรภาพ นาคคนชม

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เริ่มเวลา.....น. ถึง.....น.

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. ท่านมีแนวทางอย่างไรบ้างที่จะทำให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางอย่างไรบ้างที่จะทำให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางอย่างไรบ้างที่จะทำให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางอย่างไรบ้างที่จะทำให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษา

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

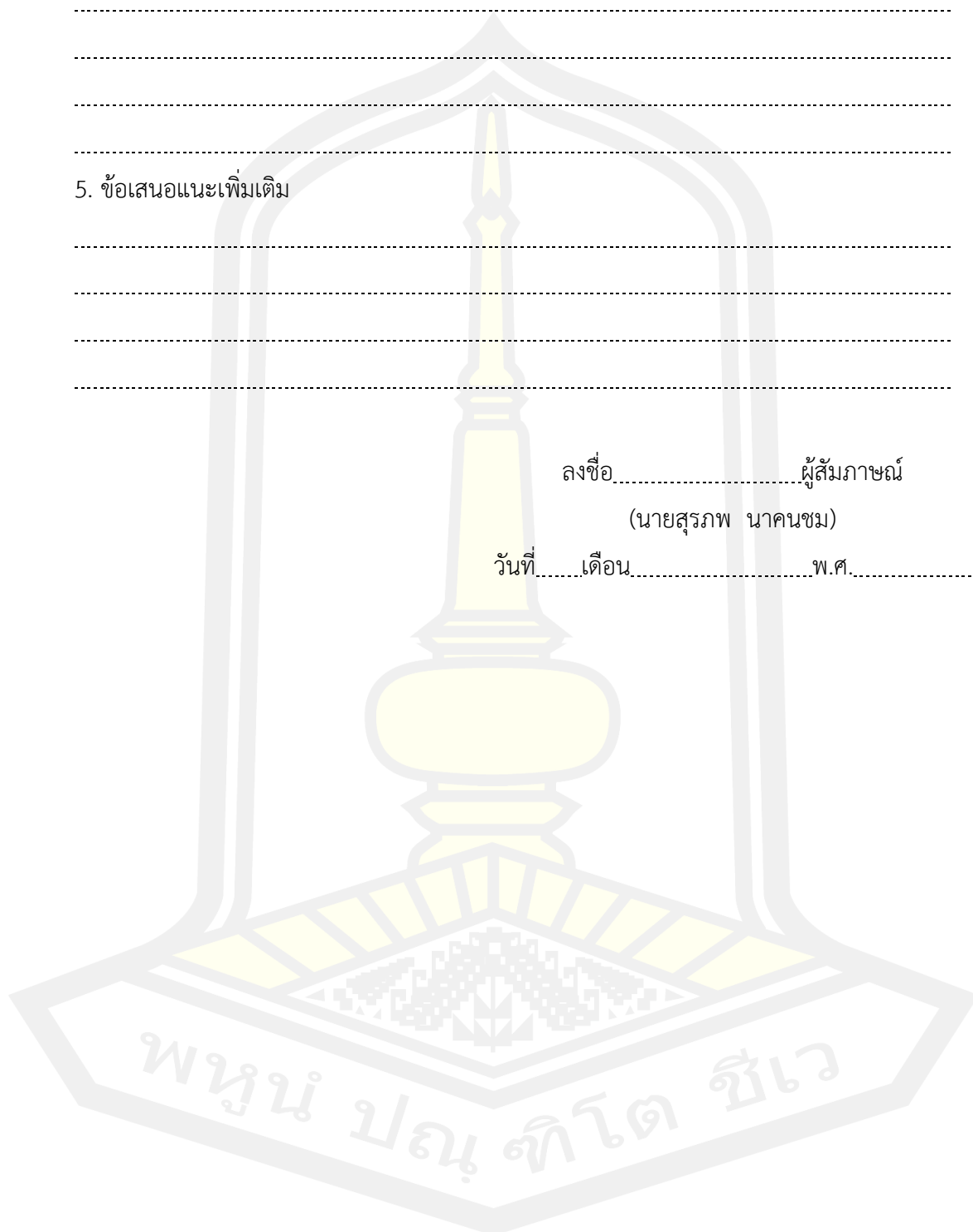
.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

(นายสุรภพ นาคคนชม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

**แบบประเมินการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม**

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบประเมินการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หลังจากที่ท่านได้ศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามซึ่งผู้วิจัยแนบมาพร้อมนี้

2. โปรดพิจารณาการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ให้ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วม 3) ด้านการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วม 4) ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไปแบบมีส่วนร่วม

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละช่อง โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับน้อยที่สุด

4. หากท่านมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้โดยตรงที่ผู้วิจัย นายสุรภาพ นาคณชม หมายเลขโทรศัพท์ 080-4002492 หรือ E-mail: swat4cbr600@gmail.com

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายสุรภาพ นาคณชม

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการบริหารงานวิชาการ											
1	ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ										
2	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ										
3	ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ										
4	ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้										
5	ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ										
6	ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ										
7	ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ										
8	ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ										
9	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ										
10	ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ										
ด้านการบริหารงานงบประมาณ											
11	ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ										
12	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านงบประมาณ										

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
24	ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ด้านบุคคล เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น										
25	ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคล ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ										
26	ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล										
27	ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและ กิจกรรมด้านบุคคล										
28	ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการปฏิบัติงานด้านบุคคล										
29	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานด้านบุคคล										
30	ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้าน บุคคล										
ด้านการบริหารงานทั่วไป											
31	ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของ กิจกรรมด้านบริหารทั่วไป										
32	ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและ ทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป										
33	ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและ มอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป										
34	ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและ พัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อม เป็นต้น										

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
35	ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไปด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ										
36	ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป										
37	ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป										
38	ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป										
39	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป										
40	ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป										

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

**แบบประเมินคู่มือแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม**

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบประเมินคู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในประเด็นความเหมาะสมและการนำไปใช้ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หลังจากที่ท่านได้ศึกษาคู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งผู้วิจัยแนบมาพร้อมนี้
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้
  - 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/การนำไปใช้ ในระดับมากที่สุด
  - 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/การนำไปใช้ ในระดับมาก
  - 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/การนำไปใช้ ในระดับปานกลาง
  - 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/การนำไปใช้ ในระดับน้อย
  - 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/การนำไปใช้ ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายสุรภพ นาคนชม

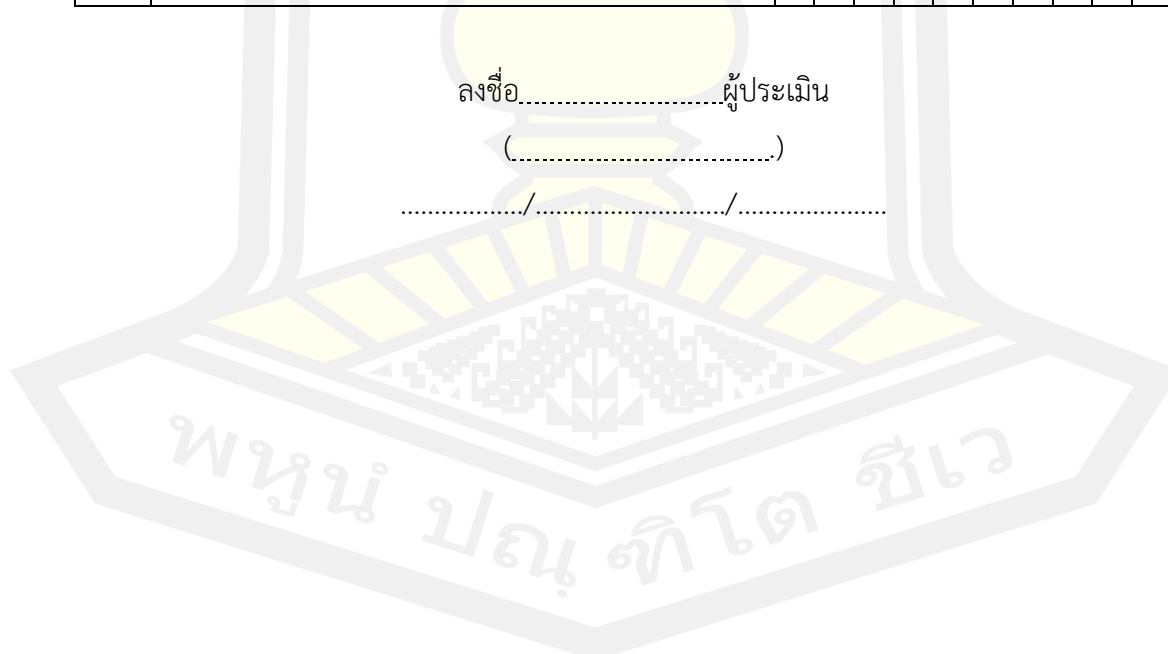
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข้อ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม					การนำไปใช้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	เนื้อหาของคู่มือมีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดทำคู่มือ										
2	ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของคู่มือสอดคล้องกับการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู										
3	คู่มือใช้ภาษาถูกต้องตรงตามหลักภาษาไทย มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย										
4	เนื้อหาของคู่มือครอบคลุมการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู ดังนี้										
	4.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ										
	4.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ										
	4.3 ด้านการบริหารงานบุคคล										
	4.4 ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป										
5	เนื้อหาของคู่มือสามารถนำไปปรับใช้กับการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูได้										

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิตวิทยา

ตาราง 17 แสดงค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับ
สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม $\sum R$	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
8	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
18	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม $\sum R$	เฉลี่ย IOC	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
28	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
38	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้

ตาราง 18 แสดงค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน
สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	.279	.936	.970	.992
2	.694	.839	.968	.992
3	.785	.848	.968	.992
4	.091	.967	.970	.992
5	.228	.870	.970	.992
6	.096	.967	.971	.992
7	.856	.801	.968	.992
8	.473	.917	.969	.992
9	.618	.868	.969	.992
10	.571	.851	.969	.992
11	.760	.936	.968	.992
12	.704	.719	.968	.992
13	.819	.785	.968	.992
14	.343	.870	.970	.992
15	.260	.848	.970	.992
16	.335	.940	.970	.992
17	.728	.725	.968	.992
18	.368	.969	.970	.992
19	.679	.925	.969	.992
20	.709	.969	.968	.992
21	.898	.986	.967	.992
22	.822	.825	.968	.992
23	.806	.857	.968	.992

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
24	.879	.877	.967	.992
25	.743	.968	.968	.992
26	.788	.933	.968	.992
27	.883	.845	.968	.992
28	.727	.968	.968	.992
29	.861	.864	.968	.992
30	.868	.876	.968	.992
31	.645	.933	.969	.992
32	.898	.807	.967	.992
33	.827	.908	.968	.992
34	.707	.969	.969	.992
35	.663	.877	.969	.992
36	.687	.767	.969	.992
37	.745	.799	.968	.992
38	.712	.877	.969	.992
39	.855	.942	.968	.992
40	.748	.877	.968	.992

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เท่ากับ .965

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เท่ากับ .992

ตาราง 19 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
ด้านการบริหารงานวิชาการ										
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มาก
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ	5	5	4	5	4	4	5	4.57	0.53	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4	5	4	4	4	4	4	4.14	0.38	มาก
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ	5	4	4	4	4	4	5	4.29	0.49	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ	4	4	4	4	4	4	5	4.14	0.38	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ	5	4	4	5	4	4	5	4.43	0.53	มาก
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานงบประมาณ										
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านงบประมาณ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านงบประมาณ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบ ด้านงบประมาณ	4	5	4	4	4	4	4	4.14	0.38	มาก
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านงบประมาณ ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4	5	5	4	4	4	4	4.29	0.49	มาก
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ	4	4	4	4	4	4	5	4.14	0.38	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและ กิจกรรมด้านงบประมาณ	5	4	4	4	3	4	5	4.14	0.69	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ	5	4	4	5	4	4	5	4.43	0.53	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานบุคคล										
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบุคคล	5	5	4	5	4	4	5	4.57	0.53	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผน อัตรากำลัง การประเมินผล การปฏิบัติงาน	4	5	5	5	4	4	4	4.43	0.53	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคลด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	5	5	5	4	4	4	5	4.57	0.53	มากที่สุด
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล	5	4	4	4	4	4	5	4.29	0.49	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบุคคล	5	4	4	4	3	4	5	4.14	0.69	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบุคคล	5	4	4	5	4	4	5	4.43	0.53	มาก
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบุคคล	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบุคคล	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานทั่วไป										
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป	5	5	4	5	4	4	5	4.57	0.53	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไปด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4	5	5	4	4	4	4	4.29	0.49	มาก
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	5	4	4	4	4	4	5	4.29	0.49	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	5	4	4	4	3	4	5	4.14	0.69	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
8. ครูมีความพึงพอใจใน ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของ การปฏิบัติงานด้านบริหาร ทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
9. ครูมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านบริหารทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการ สะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา แนวทางการดำเนินงานด้าน บริหารทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 20 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู
สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
ด้านการบริหารงานวิชาการ										
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านวิชาการ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มาก
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านวิชาการ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ	5	5	4	5	4	4	5	4.57	0.53	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาการ เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านวิชาการด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4	5	4	4	4	4	4	4.14	0.38	มาก
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านวิชาการ	5	4	4	4	4	4	5	4.29	0.49	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านวิชาการ	4	4	4	4	4	4	5	4.14	0.38	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
8. ครูมีความพึงพอใจใน ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการปฏิบัติงานด้านวิชาการ	5	4	4	5	4	4	5	4.43	0.53	มาก
9. ครูมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานด้าน วิชาการ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อน ผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง และพัฒนาแนวทาง การดำเนินงานด้านวิชาการ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานงบประมาณ										
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้ และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรม ด้านงบประมาณ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดสรรงบประมาณและ ทรัพยากรด้านงบประมาณ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่ง บทบาทหน้าที่ ภาระงานและ มอบหมายผู้รับผิดชอบด้าน งบประมาณ	4	5	4	4	4	4	4	4.14	0.38	มาก
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ด้านงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้ จ่ายเงิน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านงบประมาณด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4	5	5	4	4	4	4	4.29	0.49	มาก
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านงบประมาณ	4	4	4	4	4	4	5	4.14	0.38	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านงบประมาณ	5	4	4	4	3	4	5	4.14	0.69	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ	5	4	4	5	4	4	5	4.43	0.53	มาก
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านงบประมาณ	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานบุคคล										
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบุคคล	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบุคคล	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบุคคล	5	5	4	5	4	4	5	4.57	0.53	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบุคคล เช่น การวางแผน อัตรากำลัง การประเมินผล การปฏิบัติงาน	4	5	5	5	4	4	4	4.43	0.53	มาก
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบุคคล ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	5	5	5	4	4	4	5	4.57	0.53	มากที่สุด
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบุคคล	5	4	4	4	4	4	5	4.29	0.49	มาก
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบุคคล	5	4	4	4	3	4	5	4.14	0.69	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบุคคล	5	4	4	5	4	4	5	4.43	0.53	มาก
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบุคคล	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด

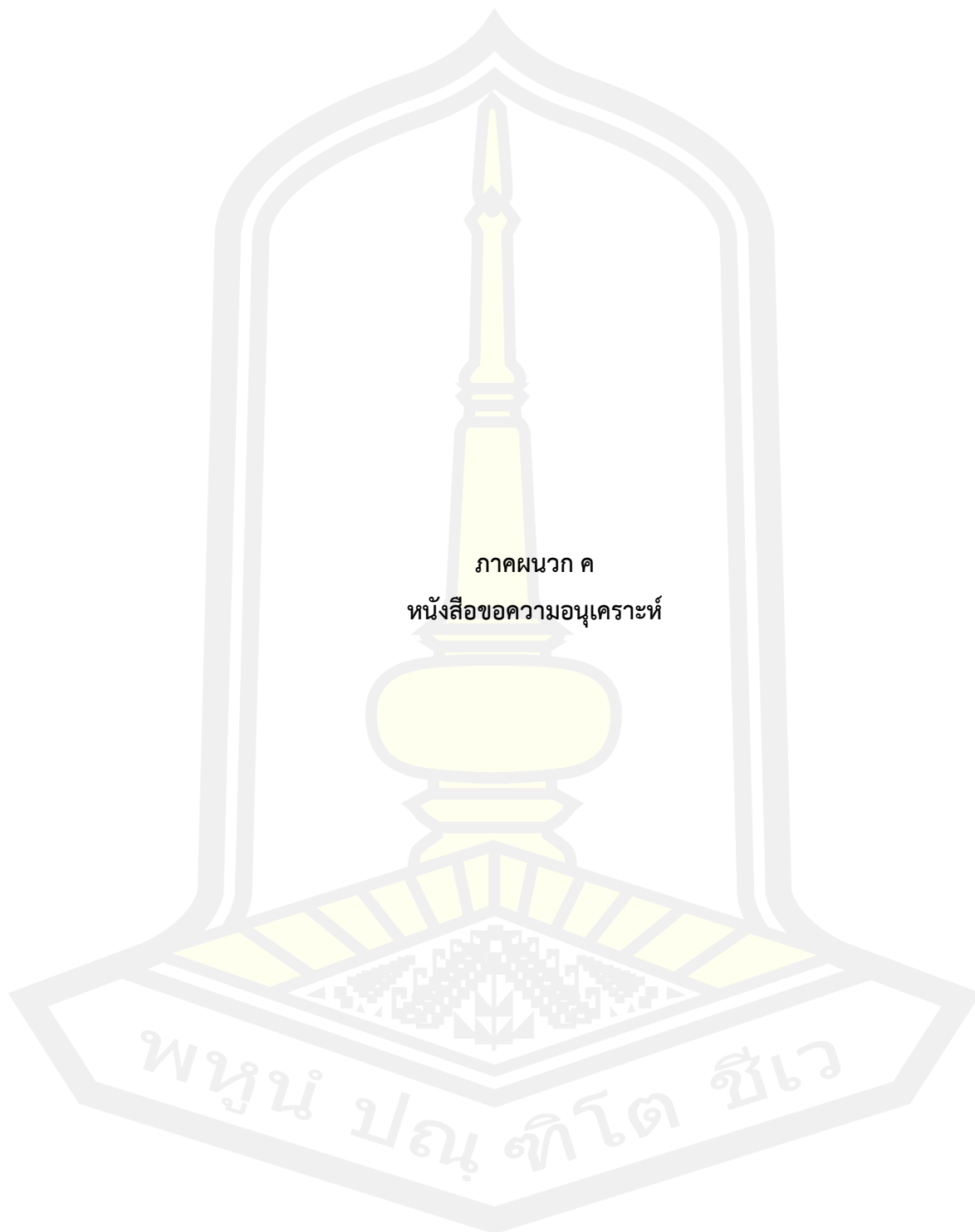
ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบุคคล	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
ด้านการบริหารงานทั่วไป										
1. ครูมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรด้านบริหารทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
3. ครูมีส่วนร่วมในการแบ่งบทบาทหน้าที่ ภาระงานและมอบหมายผู้รับผิดชอบด้านบริหารทั่วไป	5	5	4	5	4	4	5	4.57	0.53	มากที่สุด
4. ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้านบริหารทั่วไป เช่น การจัดระบบการบริหารและพัฒนางานองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
5. ครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านบริหารทั่วไปด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ	4	5	5	4	4	4	4	4.29	0.49	มาก
6. ครูมีการบูรณาการการทำงานในทิศทางเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	5	4	4	4	4	4	5	4.29	0.49	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7			
7. ครูมีส่วนร่วมการให้ความเห็นชอบโครงการและกิจกรรมด้านบริหารทั่วไป	5	4	4	4	3	4	5	4.14	0.69	มาก
8. ครูมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
9. ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไป	5	5	5	5	4	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุจน์ ปณฺฑิตโต ชีวะ

ที่ อว 0605.5(2)/ว1103

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบขออนุญาตเป็นผู้ใช้วิทยุตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ประสิทธิ์ ชาญศิริ

ด้วย นายสุรภ นาคณชม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนิพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วังสวรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ อว 0605.5(2)/ว1103

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ธิดาพร สุขศรี

ด้วย นายสุรภพ นาคคนชม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตร (กศม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดาพร สุขศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อมิผิดจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โลมฮา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ อว 0605.5(2)/ว1103

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.สุรพงษ์ ศรีเศรษฐา

ด้วย นายสุรภพ นาคชนม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (กคสม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วงสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและนิตยภัตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

พ.อว 0605.5(2)/ว1103

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายวิมล ป๋อสุวรรณ

ด้วย นายสุรภพ นาคนคม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (กศม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อชชัย จิตรนรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พึงเป็นอย่างไรจึงหวังได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จงสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ อว 0605.5(2)/ว1103

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายนิคม ปีกกาเวส

ด้วย นายสุรภท นาคชนม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จงสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ อว 0605.5(2)/ว1307

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขออนุญาตขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสารคามพิทยาคม

ด้วย นายสุรภพ นาคชนม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร (กคสม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันทน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านได้อนุญาตให้ นายสุรภพ นาคชนม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จongsorn จอมชา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ ฮว 0605.5(2)ว1307

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนผดุงนารี

ด้วย นายสุรภพ นาคคนชม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายสุรภพ นาคคนชม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ไปขึ้นตอบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสรงค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ อว 0605.5(2)/ว1307

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบรบือ

ด้วย นายสุรภ นาคคนชม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายสุรภ นาคคนชม เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อมีผลจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พึงเป็นอย่างไรังว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสรงค์ โยเมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ ธว 0605.5(2)ว1332

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ประพันธ์ จินโมลี

ด้วย นายสุรภ นาคชนม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อมีมติจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จongsorn โจนหา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ ธว 0605.5(2)/ว1332

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ปรีชา การสอาด

ด้วย นายสุรภพ นาคคนชม นิติศปริญญโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (กศม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนิพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อมีมติจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จongsak โจนยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและนิเทศศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิเทศ 0804002492

ที่ ฮว 0605.5(2)/ว1332

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ไพฑูริ พรหมมากุล

ด้วย นายสุรภ นกคนชม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตร (กค.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิชชัย จิตรนิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอลงความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อมีมติจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสรงค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรมือถือ 0804002492

ที่ อว 0605.5(2)/ว1332

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สมพรพิชญ์ ภูโสภา

ด้วย นายสุรภพ นาคชนชม นิติศปริญญโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ก.ศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นวิทยานิพนธ์ที่ได้ออกไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสรงค์ ไฉนยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ อว 0605.5(2)/ว1332

คณะกรรมการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.นวพรรดี นามพุทธา

ด้วย นายสุรภ นาคชนม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนากการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามือเม่ศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ (ทศม.) การบริหารและพัฒนากการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อชชัช ใจตรนิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อมีมติจะนำข้อมูลที่ได้อัปโหลดไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิงสวรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและนิเทศศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิเทศ 0804002492

ที่ อว 0605.5(2)/ว1332

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.แอมอร์ จันทนตรี

ด้วย นายสุรภพ นาคชนม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิชชัย จิตรนิษฐ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสร์ค โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ที่ อว 0605.5(2)/ว1332

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

11 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอบขออนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ฐิตารีย์ วิถียโส

ด้วย นายสุรภ นาคสนม นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตร (กค.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จงสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0804002492

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสุรภพ นาคคนชม
วันเกิด	วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 14 ซอย 39/3 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อับดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนพัคฆภูมิพิสัย อำเภอพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44100
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2554 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2559 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2564 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนากการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ติโต ชีเว